

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník IX, číslo 2, júl 2016

50. ročník Akademického Prešova

**SRETNUTIE
47 SVETOVÝCH
UNIVERZÍT**

**OD SPOLUPRÁCE
K VÝSKUMU**

VÁŽENÉ KOLEGYNE, VÁŽENÍ KOLEGOVIA, MILÍ ŠTUDENTI,

verím, že ste si cez dovolenky a prázdniny oddýchli, regenerovali svoje sily, načerpali energiu a azda aj získali nové nápady a inšpirácie pre vedeckú prácu, prednášky či ďalšie štúdium. Iste, každý oddychuje po svojom a sú medzi nami aj takí, ktorí využili pokojné letné mesiace na výskum, nadväzovanie odborných kontaktov, písanie vedeckých či kvalifikačných prác. Či už ste trávili letné chvíle pri mori, v horách, na brigádach, alebo v knižniciach, laboratóriách a pracovniach, verím, že splnili svoj účel a do začiatku nového semestra vstupujeme všetci pripravení zvládnuť rôzne úlohy, ktoré pred nás akademický život postaví.

Prijmite teraz, na prahu nového akademického roka toto, „prázdninové číslo“ nášho časopisu, ktoré Vám pripomenie po týždňoch odpočinku opäť našu univerzitnú realitu. Po jeho prelistovaní si môžeme všetci oživiť v pamäti, čím žila naša univerzita a čo sa jej podarilo dosiahnuť v uplynulom akademickom roku. Ak by to nebola taká často opakovaná fráza, mohli by sme konštatovať, že máme za sebou náročný rok, ale tu je opäť na mieste otázka, ktorý rok doteraz nebol náročný. A minimálne rovnako náročný bude iste aj práve teraz začínajúci akademický rok. Akiste nám prinesie nemalo úloh i problémov a ťažkostí, dopredu predvídateľných i súvisiacich s celospoločenskými zmenami a výzvami. Verím však, že naši pedagogickí i nepedagogickí zamestnanci, funkcionári a, samozrejme, študenti, úspešne zvládnu všetky úlohy v štúdiu, vede a vedení pracovísk tak, aby nám spôsobili čím menej vrások, v záujme spoločného cieľa, ktorým jednoznačne musí byť posilnenie postavenia univerzity a skvalitnenie jej vzdelávacieho procesu aj výskumnej produkcie. My všetci k tomu môžeme prispieť adekvátnym dielom. Prajem všetkým zamestnancom a študentom univerzity úspešný štart do nového akademického roka so splnením všetkých cieľov a očakávaní.

prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.
rektor

Pozvánka

Otvorenie
akademického
roka

2016/2017

PROGRAM

10:30 hod. Slávnostné otvorenie
Privítanie hostí
Príhovor rektora PU v Prešove
Príhovor hostí
Odvzdávanie cien rektora PU v Prešove

Kultúrny program

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove
prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.,

Vás pozýva

na slávnostné otvorenie akademického roka 2016 / 2017
Prešovskej univerzity v Prešove, ktoré sa bude konať

20. septembra 2016 (utorok) o 10:30 hod.

v budove Divadla Jonáša Záborského v Prešove
(Námestie legionárov 6)

NA PULZE – Ročník IX, číslo 2, júl 2016 – Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Evidenčné číslo: EV 2836/08, ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie), ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. novembra 15 – IČO 17 070 775 – **email:** redakcia@unipo.sk

Redakcia: Andrea Čajová (šéfredaktorka) – Ing. Peter Halško (zástupca šéfredaktorky)

Redakčná rada: prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD., doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.,
PhDr. Ľudmila Adamová, PhDr. Miron Pukan, PhD. ThLic. Emília Halagová, PhD., PhDr. Branislav Frk, PhD., Mgr. Richard Fedorko, PhD.,
Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD., Mgr. Lenka Tlučáková, PhD., PhDr. Iveta Ondriová, PhD.,
RNDr. František Franko, PhD., Bc. Veronika Bozdošová, Bc. Michaela Tuptová

Obálka a sadzba: Marek Sedlák

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

PRVÝ ROK VO VEDENÍ UBEHOL

Rozhovor s rektorom univerzity

Pán rektor, uplynul už rok od Vášho nástupu do čela vedenia Prešovskej univerzity. Počas posledného stretnutia akademickej obce ste jej členom prezentovali viaceré zmeny, novinky i plány vedenia PU. Na čo ste sa v poslednom období zamerali? V čom ste sa po predošlom vedení univerzity rozhodli pokračovať a naopak, aké novinky sa odvtedy udiali?

Po obhájení štatútu univerzitnej vysokej školy z jesene minulého roku sa sústreďujeme na udržanie našej pozície medzi verejnými vysokými školami, v kvalite poskytovaného vzdelávania, vedeckého výskumu i v počte študentov, čo kvôli nástupu demograficky slabých ročníkov nebude vôbec jednoduché. Samozrejme, pokračujeme vo viacerých projektoch, začatých ešte predchádzajúcim vedením, ako je najmä úspešné ukončenie novej budovy Fakulty manažmentu PU a budovanie Unipolabu v rámci výskumného centra Technicom.

Pôsobenie univerzity môžeme zatriediť do štyroch základných smerov. Vedy a výskumu, vzdelávania, marketingu a zahraničných vzťahov a odvetvie rozvoja, informatizácie a hodnotenia kvality. Aké kľúčové momenty sa v týchto odvetviach za uplynulé obdobie udiali?

Na poli vedy sme v priebehu uplynulého roku pokračovali v nastúpenom trende produkcie kvalitných publikácií s hlbším prienikom do vedeckých časopisov, registrovaných v citačných databázach. Veľkým úspechom bolo získanie prvého patentu (či participovanie na ňom), nové šľachtiteľské osvedčenia a udelenie prvého grantu v rámci schémy Horizont 2020 (Marie Curie Sklodowska Actions). V oblasti štúdia je pozitívnym signálom zaujatie štvrtého miesta

v počte študentov aj posun na deviate miesto v hodnotení absolventmi spomedzi 35 vysokých škôl. Vedenie má ambíciu posilniť úlohu marketingu, čomu má slúžiť aj reštrukturalizácia oddelenia vonkajších vzťahov, účasť na zahraničných prezentačných podujatiach a ďalšie aktivity. V oblasti rozvoja a informatizácie sa uskutočnili práce na novom dizajne univerzitného webu, pokračuje sa v niektorých rozpracovaných a podali sa nové projekty (zateplenie budovy „starého“ internátu, výskum virtuálnej reality).

Neprehliadnuteľná je i snaha otvoriť univerzitu navonok, napríklad spoluprácou s mestom, s inými domácimi i zahraničnými univerzitami. Aké spoločné projekty by ste radi vyzdvihli?

Myslím si, že navonok sa otvárať nemusíme, tu urobilo obrovský kus práce už prechádzajúce vedenie, mali by sme však udržiavať sieť našich zahraničných vzťahov i dobrú spoluprácu s mestom Prešov a PSK. Tá pokračuje najmä formou participácie na spoločných projektoch a prípravy nových projektov. Univerzita pokračuje v nadväzovaní užších kontaktov so zahraničnými vysokými školami, najmä v stredoeurópskom priestore. Tu by som spomenul aspoň podpísanie dohody o spolupráci s Karlovou univerzitou v Prahe, Univerzitou v Miškolci a nemeckou Nadáciou pre vedu a výskum.

Jednou z Vašich priorit ako rektora univerzity bola aj oprava či už interiérov univerzity, ale i študentských domovov. Aké zmeny za uplynulý rok nastali?

V priebehu leta sa nám z vlastných prostriedkov podarilo ukončiť rekonštrukciu desiateho poschodia na „novom“ internáte. Po prerozdelení čiastky, prisľúbenej na rekonštrukciu

študentských domovov sme získali prisľub dotácie 2,4 milióna €, ktoré by mali byť poskytnuté postupne v r. 2017 – 2019.

V poslednom období ste zaviedli tradíciu častejšieho stretávania sa so zamestnancami univerzity. Okrem zaužívanej Čaše vína pri príležitosti začiatku roka, sa pravidelne stretávate s dlhoročnými zamestnancami, ktorí odchádzajú do dôchodku, tiež ste zaviedli stretnutia pri príležitosti významných životných jubileí. A ničím nezvyčajným nie sú ani stretnutia so zástupcami študentov, senátormi. V čom vidíte dôležitosť týchto stretnutí?

Myslím si, že tieto stretnutia sú nesmierne dôležité, aj keď každé kvôli niečomu inému. V prvom rade preto, lebo podmienkou úspechu akejkoľvek ľudskej činnosti je komunikácia. Človek ako zamestnanec či študent by nemal mať pocit, že je iba riadený, bez toho, aby bol vypočutý, a to nielen formou úradného styku. Stretnutia pri životných jubileách a odchode do dôchodku považujem za veľmi významné najmä z hľadiska akéhosi morálneho ocenenia svojich kolegov, ktorí strávili na

univerzite i celé desaťročia a výraznou mierou sa pričínili o jej úspechy. Jednoducho, napriek zaneprázdnenosti si myslím, že rektor, reprezentujúci inštitúciu, má povinnosť nájsť si na nich čas a osobne im poďakovať. Stretnutia so študentmi považujem za dôležité jednak preto, aby malo vedenie univerzity prehľad o ich problémoch, očakavaniach a návrhoch, jednak preto, že mladí ľudia sú oveľa bezprostrednejší a často v osobnom rozhovore lepšie formulujú svoje požiadavky alebo upozornia na nedostatky. Iste si všetci uvedomujeme, že sme tu kvôli

študentom a bez komunikácie s nimi im asi nebudeme môcť poskytnúť to tak často zdôrazňované kvalitné vzdelanie.

Aké sú Vaše ďalšie plány, resp. ako vyzerá Prešovská univerzita vo Vašich predstavách o ďalší rok, a o ďalšie tri roky?

Isteže, predstavy sú jedno a realita druhé. V najbližšom roku sa sústreďme na podanie nových rozvojových projektov, zameraných na dobudovanie infraštruktúry, posilnenie centier excelentnosti či úpravy exteriérov.

V najbližších mesiacoch máme v pláne opravu prístupovej cesty k rektorátu, rekonštrukciu auly vo VŠA, nový dizajn webovej stránky a úpravu parku pred budovou rektorátu, resp. PF PU. V oblasti vedy a výskumu sa musíme cielene zamerať na podporu publikovania v časopisoch evidovaných vo WOS a podávania projektov z prestížnych schém. V oblasti štúdiá by bolo dobré udržať si aspoň relatívne počet študentov a zvýšiť počet zahraničných študentov.

Zhovárala sa

Andrea Čajová

STRIEBORNÁ MEDAILA PRE PROF. LÁŠEKA Z KARLOVEJ UNIVERZITY V PRAHE

Prešovská univerzita v Prešove dlhoročne spolupracuje s Karlovou univerzitou v Prahe. Pri poslednom spoločnom stretnutí v Prahe udelil rektor Prešovskej univerzity prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. striebornú medailu pánovi prof. THDr. Janovi B. Láškovi, PhD.

Prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek je uznávaný cirkevný historik a vedúci Katedry cirkevných dejín a práva na Husitskej teologickej fakulte UK. Dlhoročne spolupracuje s Prešovskou univerzitou v Prešove.

Po ukončení aspirantúry a získaní doktorátu v r. 1988 pôsobil ako odborný asistent. V r. 1996 bol v obore cirkevných dejín habilitovaný a v r. 2007 bol na UK v Prahe menovaný profesorom teológie. Od roku 2007 zastával funkciu dekana Husitskej teologickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe. V roku 2011 mu akademický senát fakulty prejavil dôveru po druhýkrát. V súčasnom období je členom kolégia rektora KU, povereným agendou prorektora pre zahraničné vzťahy.

Prof. Jan Lášek sa vo svojej publikačnej činnosti venuje tematike kresťanizácie Európy a vplyvu Byzancie na tento proces, českou reformáciou a reformnými prúdmi vo vnútri západného kresťanstva v 19. a 20. storočí.

V tomto roku oslávil pán prof. ThDr. Jan Lášek, PhD. okrúhle životné jubileum 60 rokov. Za jeho prácu a najmä kooperáciu s našou univerzitou mu rektor našej univerzity prof. Kónya udelil striebornú medailu. Pán profesor Lášek už dlhé roky intenzívne spolupracuje s našou univerzitou a jej fakultami. Zúčastňuje sa našich vedeckých konferencií, opouje doktorské a habilitačné práce aj vymenúvacie konania za profesorov. Na svojej univerzite i ďalších popredných európskych univerzitách šíri dobré meno našej alma mater. V minulom roku sa významným dielom pričínil o podpísanie dohody o spolupráci našich univerzít a aj vďaka nemu tak máme otvorené dvere na najstaršej stredo európskej univerzite.

Andrea Čajová

50. ročník Akademického Prešova

rozhovor s prof. Karolom Horákom

Akademický Prešov – Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska, sa koná každý rok už od roku 1966. Tento festival s dlhoročnou tradíciou je primárne priestorom, kde môžu prezentovať svoju umeleckú činnosť a ambície slovenskí vysokoškoláci, a to nielen z Prešova. Akademický Prešov navyše slávil 50. výročie a okrem pestrého programu, ktorý je ponúkaný každoročne, priniesol aj zmenu v podobe novej súťažnej kategórie – krátkometrážny film.

Súťaže Akademický Prešov sa môžu zúčastniť všetci študenti vysokých škôl bez ohľadu na typ školy a odbor štúdia. Tento rok sa súťažilo v piatich kategóriách, a to pôvodná literárna tvorba, študentské divadlo, umelecký preklad, film a hra – tvorivosť – improvizácia. Okrem toho je pevnou zložkou programu aj rad workshopov, umeleckých seminárov či odborných prednášok. Súťaže aj sprievodné podujatia sa konali v priestoroch vysokoškolského areálu Prešovskej univerzity v Prešove, v Divadle Alexandra Duchnoviča, v Divadle Jonáša Záborského v Prešove, v centre mesta a iných priestoroch.

O histórii tohto výnimočného podujatia, nám porozprával slovenský dramatik, zakladateľ festivalu a zároveň jeho riaditeľ – profesor Karol Horák: „Toto podujatie vzniklo na sklonku 60. rokov minulého storočia, vtedy ešte nebolo žánrovo a druhovo vymedzené. Súťažili napríklad tanečné folklórne súbory, komorné a hudobné telesá, divadlo či súťaže vo výtvarných prácach.“ Ako sme sa dozvedeli, Akademický Prešov začal postupne prenikať aj do iných miest, a tak vznikli napríklad Akademická Banská Bystrica, Akademická Nitra

či Akademický Zvolen, kde sa súťaží v ďalších umeleckých druhoch

a žánroch. „V Prešove zostali v rámci tohto podujatia predovšetkým divadlo a súťaž ako umelecký preklad či vlastná literárna tvorba,“ komentuje súčasný stav festivalu Karol Horák.

Vranovské chodúľové divadlo v centre mesta

Momentálne je Akademický Prešov zameraný predovšetkým na divadelné predstavenia a literárne súťaže, priestor však ponúka aj iným druhom umeleckého prejavu. „V tomto roku sme zaradili do programu aj súťaž tvorby krátkometrážneho filmu s aktuálnou témou života súčasnej generácie – táto súťažná kategória bola určená najmä pre študentov mediálnych štúdií. Zaujímavosťou na Akademickom Prešove 2016 bola i súťaž v divadelnej improvizácii. Študenti Pedagogickej fakulty odboru predškolská a elementárna pedagogika mali netradičnú súťažnú disciplínu, a to verejnú prácu s bábkou,“ hovorí Karol Horák a dodáva, že nápad vytvoriť súťaž s bábkovou hračkou vznikol z dôvodu stagnácie umeleckého prejavu vysokoškolákov.

Priestorom predstavení sa stávajú kostol či synagóga

Špecifikom súčasného Akademického Prešova boli i vystúpenia vysokoškolských amatérskych divadelných súborov z iných miest, a to najmä z Košíc, Nitry, Banskej Bystrice či Bratislavy. Tento rok sa festivalu zúčastnili i divadelní profesionáli zo zahraničia, a to napríklad na divadelníci z Poľska vystupujúci s pouličným predstavením Teatr Ósmego Dnia. Nechýbali ani predstavenia hercov z Čiech či Maďarska. Festival spája rôzne krajiny a vytvára tak medzinárodný kontext v umeleckej oblasti.

V rámci Akademického Prešova vystupujú

aj zahraniční umelci – napríklad KTO Kraków.

Obrovským plusom pre Akademický Prešov je podľa Karola Horáka i to, že všetky podujatia v rámci tohto festivalu sú zdarma. Okrem toho, prvý deň Akademického Prešova bol charakteristický predovšetkým udalosťou Prešovskej univerzity, ktorou je UNIPO DAY. Študenti univerzity vytvorili v kostýmoch sprievod, ktorý postupoval od budovy univerzity až do centra mesta. Počas tohto dňa mali možnosť predstaviť svoju činnosť rôzne odbory Prešovskej univerzity. Úvodný deň Akademického Prešova vyvrcholil predstavením činohry Slovenského národného divadla z Bratislavy v novej budove DJZ, a to konkrétne hrou Leni. „V rámci cyklu ‚Poznaj svoje mesto‘ sa uskutočnili workshopy v židovskej synagóge a v pravoslávnom chráme. Nechýbali ani súťaže vo vlastnej literárnej tvorbe, ktorá bola spojená s rozborom týchto diel,“ dodáva prof. Horák. Na otázku, čo považuje za prednosť festivalu Akademický Prešov odpovedal, že práve na tomto podujatí začínalo mnoho dnes dobre známych slovenských umelcov, hercov či moderátorov, napríklad Boris Farkaš, Peter Nagy, Katka Koščová, Ján Zambor, Andrej Ferko, Veronika Šikulová a rad ďalších.

Dominika Sedláková
a Sonja Tokárová

Od školských hier k študentskému divadlu

V roku 1518 študenti prešovskej školy prvýkrát na Slovensku uviedli hru rímskeho autora komédií Plauta. Tzv. školské hry, obhajované a propagované J. A. Komenským, sa hrali v Prešove aj v sedemnástom storočí. V roku 1943 vzniklo Divadlo Jonáša Záborského v Prešove. A 19. mája 1966 sa konal prvý ročník súťaže umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska – Akademický Prešov (AP).

Dôležitou súčasťou AP sú tiež niekoľkodňové tvorivé aktivity s lektormi v divadelných workshopoch. Už nie-

koľko rokov naplnia prof. Karol Horák, riaditeľ festivalu, koncepciu Poznaj svoje mesto a Poznaj seba, naplnením ktorých sú jednotlivé workshopy. V minulých ročníkoch spolu s ďalšími lektormi divadelne spracoval napr. osudy P. P. Gojdiča v Gréckokatolíckom Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa, Prešovské jatky v Evanjelickom a. v. chráme Svätej Trojice a pod. Tento rok sa zamerlal na Orkucanský proces 1762, ktorý prezentoval v synagóge 28. 4. 2016 o 18.30 hod. (spolu s M. Babiakom a M. Pukanom) a na tému mladého človeka v dobovej existenciálnej situácii, ktorú realizoval vo vestibule železničnej stanice dva dni pred začiatkom festivalu 22. 4. 2016 o 15.30 hod. (s J. Benčíkom a M. Pukanom), na špecifickú sociálnu situáciu percipienta umenia v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody 25. 4. 2016 o 14.30 hod. (s M. Pukanom a E. Kušnírovou). Ďalšou dlhodobou tendenciou tvorivých dielní je umelecko-sociálna téma ako aktuálny problém mladej generácie, najmä prostredníctvom divadelnej formy performance, v ktorej performer vystupuje sám za seba, vychádza zo svojich skúseností, svetonázoru a pod. V minulosti tak vznikli napríklad performance Materstvo o matkách študentkách (s D. Laciakovou, Z. Dancákovou a Z. Henčekovou), Verbo. Motus. Imageno o slovenských gastarbeiterkách v zahraničí (s A. Šefránovou a D. Laciakovou) a mnohé ďalšie.

Tento rok sa organizátori zamerali na národnostnú problematiku a kreatorali dve autobiografické prezentácie o reálnych udalostiach zo života (s J. Jendrichovským a I. Feťko). Neodmysliteľnou súčasťou divadelných workshopov na AP sú tiež spolupráce, ktoré cibria všestranné herecké zručnosti študentov; tento rok to bolo umenie pantomimy (s J. Benčíkom) a pohybovo-slovná kreácia Hansa Sachsa Potulní scholári (s L. Šarikom).

Laureátom AP 2016 sa v hlavnej kategórii študentských divadiel stalo Študentské divadlo Filozofickej fakulty PU za cyklus performačných produkcií (site specific v priestore ŽS, nápravnom zariadení, v synagóge), ako aj za cyklus prezentácií autobiografického rozprávania v performatívnom kontexte (Ján Jendrichovský, Ivana Feťko).

Špeciálne ceny získali: Teater Komika Levice za dramaturgiu a réžiu v inscenácii R. Jurčová, Š. Jurča – Vladimír Vladimírovič Majakovskij; Študentské divadlo VIDY pri FF UKF Nitra za presvedčivý interpretačný prístup v autorskej inscenácii Politická odysea a Študentské divadlo Katedry germanistiky FF UPJŠ Košice za režijný tvorivý čin v inscenácii M. Frischa Biedermann und die Brandstifter.

Medzi účinkujúcimi boli vysokoškolskí študenti zo slovenských univerzitných centier (Bratislava, Košice, Prešov, Nitra), ale aj z nových študentských divadelných oáz (Levice). Medzi ocenenými boli známe (ŠD FF PU, ŠD VYDI), ale aj nové divadelné mená (Teater Komika, ŠD KG UPJŠ KE). Organizáčnemu tímu sa systematicky darí udržiavať kontakty s ľuďmi, ktorí sa venujú divadelnej činnosti v akademickom prostredí, no aj vyhľadávať občasnú a nové umelecké zoskupenia. Vytvárajú im priestor na tvorbu a prezentáciu so spätnou väzbou, s možnosťou nadviazovania kontaktov a dôležitej konštruktívnej konfrontácie. Akademický Prešov tak môže aj naďalej naplňať svoju víziu rozvoja mladého človeka umením.

Divadelné formy sa menia, podpora od mesta a štátu tiež, ale Komenského výchova umením, šírená vedením študentského divadla i festivalu zostáva, dúfajme, aj naďalej.

Diana Laciaková

autorka je internou doktorandkou na Ústave divadelnej a filmovej vedy SAV BA

50 rokov Akademického Prešova

(reflexia PhDr. Jozefa Puchalu, PhD. z Katedry slovakistiky, slovenských filológií a komunikácie, FF UPJŠ Košice)

Viete, čo majú spoločné Karel Gott, Jaromír Jágr a Akademický Prešov?

Za oknami košickej železničnej stanice hurtujú vlaky ako vlny na vzbúrenom splave, v priestore železničnej kaviarne je však príjemne, atmosféru zahusťuje nevtieravá hudba spoza veľkej mláky a pokoj nedeľného rána len občas preruší ruch hokejového zápasu z veľkoplošných obrazoviek. Keď sa cez ne opäť preženie útočník s pukom, napadne mi, že Akademický Prešov je pre vysokoškolskú tvorivosť čímsi podobným ako Jaromír Jágr pre hokej alebo Karel Gott pre populárnu hudbu. Jednoducho fenoménom. To slovo musím použiť aj napriek tomu, že bežne ho v odborných textoch marginalizujem. Oproti mne sedí nestor tohto podujatia, ktoré práve tento rok oslavuje abrahámoviny, zakladateľ, dlhoročný riaditeľ a duša Akademického Prešova, profesor Karol Horák a do novej päťdesiatky sa snaží dať „ápečku“ aj filmový rozmer. Ukazuje mi prihlášky z troch univerzít a jednej strednej školy. Musí žiť tým, čím žijú mladí, konštatuje, a ja si v tej chvíli spomeniem na slová bývalého rektora Prešovskej univerzity v Prešove, profesora Františka Mihinu, že **Akademický Prešov je vždy mladý, pretože je kojený mladostou.**

Letmo listujem v programe tvorivých dielní, rozborových seminárov a workshopov a opäť vidím známe mená, ktoré sú už roky garantmi kvality – prof. PhDr. M. Součková, PhD., doc. Mgr. J. Gavura, PhD., doc. PhDr. V. Barborík, PhD., Mgr. P. Milčák, PhD., Mgr. D. Burdová, PhD. vo vlastnej literárnej tvor-

be, prof. PhDr. Z. Malinovská, CSc., doc. PhDr. M. Andričík, PhD., Mgr. I. Kupková, PhD. v umeleckom preklade i mená mojich kolegov v kolónke „filmové umenie“ – doc. Mgr. J. S. Sabola, PhD., ArtD. a doc. PhDr. J. Rusnáka, CSc. V mysli sa mi opäť mihne hlas známeho slovenského básnika Paľa Hudáka, ako v jednom zo svojich posledných rozhovorov pre RTVS v časti cyklu Necelebrity z roku 2011, ktorý som režíroval, spomínal, ako utekal s poviedkou na Akademický Prešov cez pole v rodnej obce Vyšný Žipov a vlak stihol len tak-tak. „Možno, keby som vtedy nedobehol, odradilo by ma to a môj život by sa odvíjal úplne inak,“ konštatoval. Koľkým ľuďom zmenil Akademický Prešov život a koľkí z nich kvôli nemu pochopili širšie kontúry zdanlivo jednorozmernej reality. Minimálne ja, ale spomínať na to, ako som tiež naskakoval s básňami na „ápečko“ na rozbiehajúci sa vlak by vo vzťahu k Paľovi Hudákovi bolo asi redundantné.

Mix etablovaného a alternatívneho, presah textu schovaného za grimasou a ukrytého medzi riadkami je počas Akademického Prešova už tradične veľký. Také však „ápečko“ jednoducho je, vždy bolo a hádam ešte dlho bude. Stretnutím oficiálneho a neoficiálneho sveta, odchádzajúcich a nastupujúcich trendov, umenia možného a nemožného, času, ktorý stráca svoju podstatu v presnosti a nachádza ju v nemerateľnom plynutí. Ale predovšetkým v hľadaní nových foriem a nových možností. Tradične vysokú úroveň má súťaž v umeleckom preklade. (Až v piatok sa dozvedám mená tohtoročných víťazov: preklad z angličtiny – Klauudia Tóthová, z francúzštiny – Zuzana

Calvet, z ruštiny – Terézia Maľufková) i literárna súťaž, v ktorej začínali mnohí dnes už známi slovenskí básnici a prozaici (nielen Paľo Hudák, ale napr. i Vlado Puchala, Ján Gavura či Peter Karpinský) a na ktorú sa vlastnou tvorbou každoročne hlásia desiatky autorov. Listujem v programe a ešte neviem, že v poézii zvíťazila Alena Oravcová a v próze Radka Komžíková.

„Príde aj Boris Farkaš a silná generácia okolo Jara Rezníka,“ pripomína mi Karol Horák a vracia ma do reality nedeľného rána, v ktorom mu už o chvíľu kamsi odchádza vlak. Na druhý deň už parkujem na známom parkovisku pred niekdajšou UPJŠ, kde som vždy stával ešte ako študent a neskôr aj ako pedagóg, člen literárnej poroty Akademického Prešova či televízny redaktor, ktorý sem prichádzal kvôli reportážam z AP. Zastavuje ma Jano Sabol s filmovým štábom, ktorý pre RTVS nakrúca dokument o 50. výročí Akademického Prešova. V rýchlom dialógu pred kamerou s moderátorkou podujatia Dianou Laciakovou si síce nespomenieme na slová básne Miroslava Váľka Hrdlička, ale mne napokon napadne úryvok z vlastnej básne, s ktorou som sa už raz kedysi na AP predstavil: „Pod oknami uháňajú vlaky / mesiac topí hviezdy na splave / hraje hudba spoza veľkej mláky / a ja sedím sám pri vé – káve.“ „Tipujem osemdesiate roky,“ konštatuje Diana a ja ju opravujem, že o desať rokov neskôr.

Kým televízny štáb spovedá ďalších ľudí vychádzajúcich z budovy, vstupujem do úzkej kabínky výťahu a o chvíľu som už v typickom prítmí dlhých chodieb Prešovskej univerzity. Miron Pukan ma vzápätí zoznamuje s divadelnou časťou Akademického Prešova. Kto bol vie, že tento rok sa niesla v znamení hesiel „Poznaj svoje mesto“ (umelecké vedenie: prof. PhDr. K. Horák, CSc., PhD., PhDr. M. Pukan, PhD., doc. Mgr. M. Babiak, Mgr. D. Laciaková, PaedDr. A. Derevjaničová, PhD., Mgr. Art. M. Benčík) a „Poznaj sám seba“, ktorá zahŕňala performanciu, pantomímu (umelecké vedenie: Mgr. Art. M. Benčík), pohybovo slovnú kreáciu (umelecké vedenie: PhDr. L. Šárik a kol.) i súčasnú interpretáciu antickej tragédie Medea (A. Šefránová). PaedDr. I. Puchalová,

PhD. z UPJŠ Košice, ktorá sa tejto téme venuje dlhodobo, ju považuje nielen za symbol rozpoltenosti ženy, ale aj celého sveta.

V povedomí verejnosti však asi najviac rezonujú divadelné improvizácie a študentské divadlo. V ňom začínali na prelome osemdesiatych a deväťdesiatych rokov minulého storočia nielen manažéri – riaditeľ Štátneho divadla v Košiciach Peter Himič, riaditeľ TASR Jaro Rezník a riaditeľ pre stratégiu TASR Vlado Puchala či programový riaditeľ RTVS Tibor Búza, ale pred nimi, s nimi a po nich aj mnohé ďalšie známe tváre slovenskej divadelnej, televíznej, hudobnej či politickej scény: Boris Farkaš, Egon Tomajko, Marcel Forgáč, Milan Kolcun, Martin Husovský, Katka Koščová či Karol Farkašovský. Zaujímavé je, že títo bývalí účastníci Akademického Prešova si k podujatiu zachovali vrúcny vzťah i dnes a mnohí z nich neodmietli pozvanie profesora Karola Horáka pri príležitosti polstoročnice podujatia na krátku spomienku. Boris Farkaš, ktorého prof. K. Horák vraj nazval hlasovým ekvilibristom, to zhrnul stručne, keď konštatoval, že divadelná prax počas štúdia v Prešove mu dodala dostatočné sebavedomie v tom, aby bola jeho cesta k herectvu úspešná. Azda rovnako pomôže aj členom Študentského divadla Prešovskej univerzity, ktorí sa tohto roku stali laureátmi AP v kategórii „študentské divadlo“ na základe rozhodnutia odbornej poroty PhDr. Mirona Pukana, PhD., prof. PhDr. Karola Horáka, CSc. a dr. Jacka Mikołajczyka za cyklus performatívnych produkcií (site specific v priestoroch železničnej stanice, v nápravnom zariadení a synagóge), ako aj za cyklus prezentácií autobiografického rozprávania v performatívnom kontexte Ivany Feťko a Jána Jendrichovského.

Počas siedmich dní svoje umenie prezentovali umelci z Poľska (Študentské divadlo Rzeszów a Teatr Ósmego Dnia Poznań), Česka (Katedra alternatívneho a loutkového divadla DAMU – Divadlo Disk, Praha – K majáku, do strany 73), Maďarska (Theater of Marionettes, Budapešť), Ukrajiny (Lvovské dramatické divadlo Lesy Ukrajinky) a, samozrejme, zo Slovenska. Spolu s nimi aj profesionálni a amatérski umelci z našej metropoly – Činohra Slovenského národného divadla (s hrou Leni), umelci VŠMU (Divadlo Lab).

Večnú platnosť časom overeného citátu Alexandra Dumasa staršieho Cherchez la femme opäť raz potvrdili členovia ďalšieho bratislavského súboru – Divadla elledanse. V hre s hravým názvom Mama ma má_

očarili nápaditým mixom alternatívneho a dokumentárneho divadelného prístupu v kriticky poňatej sonde do súčasnej rodinnej reality s audiovizuálnymi prvkami podanej optikou dievčat, z ktorých sa stávajú ženy, manželky a matky napriek i kvôli mamám. Ženskú optiku vnímania a akceptovania okolitej reality uprednostnili aj členovia divadelného kolektívu UNIS z banskobystrickej Univerzity Mateja Bela. V divadelnej inscenácii M. Vojtkulákovej na motívy hry J. Juráňovej *Ženy národné*, nádoby strieborné sa snažili zachytiť životy našich štúrovcov očami a dušou žien.

Čo je to politika? Máme vôbec demokraciu? Kam sme sa dopracovali? Ako z toho von? S týmito otázkami sa na Facebooku prihovárajú svojim fanúšikom vysokoškoláci z Nitry (Študentské divadlo VIDY pri FF Univerzity Konštantína Filozofa) a s rovnako položenými otázkami vystúpili aj v Prešove. Problémy našej krajiny síce nevyriešili, ale za to, ako presvedčivo na ne vo svojej politickej satire fragmentárneho typu postavenej na princípoch kabaretu s názvom *Politická odysea* poukázali, získali cenu za presvedčivý interpretačný prístup.

Tematicky na nich nadviazali študenti z Katedry germanistiky FF UPJŠ v Košiciach. V hre Maxa Frischa o človeku, ktorý vie, že má doma podpaľačov, ale neverí, že by mu mohli podpáliť dom (až kým sa to nestane) s názvom *Biedermann a podpaľači* prezentovali dnes zvlášť aktuálnu tému zatvárania očí pred realitou. Predstavili sa v nemčine a získali cenu za režijný tvorivý čin.

Rovnako aktuálnu tému, tentoraz skúsenosti so životom prisťahovalcov v Anglicku, do Prešova priviezli členovia zoskupenia *The Slovak Community Theatre in London*. Slovenskí vysťahovalci za kanál *La Manche* sa v *Migrantskej rapsódii* o všetkom,

čím musí prejsť Slováčok v Londýne, prezentovali autentickým autoprojekčným herectvom v slovenčine i v angličtine.

Dianie v Európe v 21. storočí (manipulácia, deštrukcia, preberanie moci) originálne demaskovali členovia emblémového divadla poľskej alternatívnej divadelnej scény – poznaňského Teatra Ósmego Dnia – v hre *Summit_2.0*.

Potlesk si vyslúžil aj interpretačný minimalizmus

s dôrazom na tvorbu jedného z najväčších ruských básnikov v divadle poézie V. V. Majakovskij levického súboru Teater Komika Levice, ktorý získal cenu za dramaturgiu i réžiu.

Za špičkovú inscenáciu možno považovať i ukrajinskú *Premenu*, textu pražského nemecky píšuceho autora so židovskými koreňmi F. Kafku, v rámci Zahrievacieho kola AP, ktorú prezentovalo Lvovské dramatické divadlo *Lesy* Ukrajinky.

K už klasickým súťažným disciplinám teda tento rok pribudla aj súťaž pre filmárov z radov vysokoškolákov. Prišli dve desiatky príspevkov z troch slovenských univerzít a v premiére zvíťazili vysokoškoláci z Filozofickej fakulty košickej UPJŠ s deväťminútovým umeleckým filmom s príznačným názvom *Ako sa natáčal film s nulovým rozpočtom* (P. Vavreková, V. Rusnáková, A. Oravcová, M. Majdák, I. Ivanková). Zaujal i cyklus rozhovorov košických vysokoškolákov *Študentské rozhovory* (I. Jendrálová, M. Eštočin), ktorý získal špeciálnu cenu. Ocenení boli aj prešovskí vysokoškoláci za filmy *I have a Dream* (T.

Telepák) a *Akademický Prešov* (V. Kováčová, M. Žumárová) a nitrianski vysokoškoláci z UKF (N. Rjabatínová, L. Lakošík) za film *Obrazy nového sveta*.

K „apéčku“ okrem neodmysliteľnej osoby zakladateľa, riaditeľa a duše podujatia, prof. PhDr. Karola Horáka, CSc., tento rok patrili aj zástupca riaditeľa festivalu a jeho dlhoročný spoluorganizátor PhDr. Miron Pukan, PhD. a moderátorka Mgr. Diana Laciaková (ale aj mnohí ďalší) a už tradične k nemu, rovnako neodmysliteľne, patria aj priestory a ľudia z prešovského Divadla Alexandra Duchnoviča, kde sa vždy všetko začína a končí. Aj keď tento rok sa Akademický Prešov hneď v úvode vybral (spolu s účastníkmi alegorického sprievodu vysokoškolákov) do prešovských ulíc a mestu, ktorému každoročne na chvíľu dáva punc hlavného mesta vysokoškolskej umeleckej tvorivosti, zostal v duchu emblémového hesla podujatia „Univerzita mestu, mesto univerzite“ verný až do konca.

Akademický Prešov je miestom neobmedzených možností. Keď v piatok večer, po vyhlásení výsledkov, veziem profesora K. Horáka do Košíc, spomeniem si na inú cestu – tuším

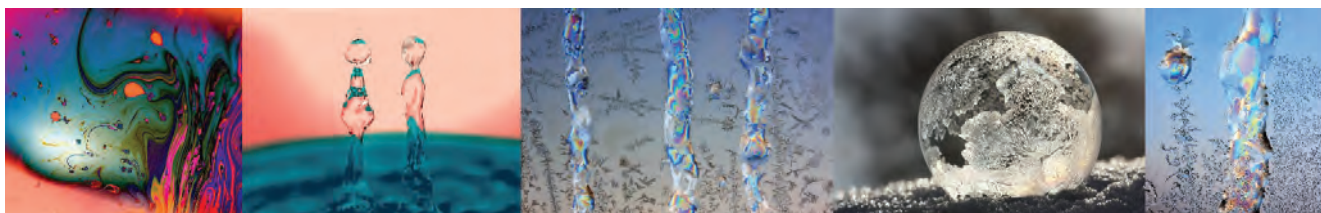
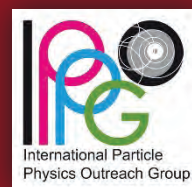

spred desiatich rokov. Viezli sme vtedy z Akademického Prešova spolu s manželkou I. Puchalovou domov profesorov Karola Horáka a Jána Gbúra. Bolo už dosť neskoro, a tak sme každého – aj napriek tomu, že proti tomu protestovali – odviezli až priamo pred dom. Na druhý deň som sa dozvedel, že sme im tým nepomohli, ale skomplikovali život. Museli potom po vlastných merať cestu do podniku, v ktorom si chceli ešte dorozprávať spoločné zážitky z „ápečka“. Aj takýto býva Akademický Prešov a dôležité je, že jeho význam nekončí s katastrofou Prešova a jeho hranice neurčujú ani Košice. Naopak, je jedinečný nielen v Európe, ale asi aj na celom svete. Minimálne však ako Karel Gott či Jaromír Jágr.

12TH INTERNATIONAL MASTERCLASSES 2016 HANDS ON PARTICLE PHYSICS

STRUČNÁ SPRÁVA Z PODUJATIA V PREŠOVE

V poradí už 12. ročník medzinárodného vzdelávacieho a popularizačného podujatia sa konal v tomto roku v období od 11. februára do 23. marca 2016. Počas uvedeného obdobia sa každý pracovný deň, a tiež v sobotu, zapojilo do podujatia spolu približne 11 tisíc študentov zo 46 krajín prostredníctvom 200 lokálnych inštitúcií, najčastejšie z univerzít alebo výskumných vedeckých centier. Počas každého dňa to bolo približne 5 lokalít z celého sveta, v ktorých študenti absolvovali najprv prednáškové a po nich praktické časti podujatia v rodnom jazyku a v poobedňajšej záverečnej časti sa zúčastnili na videokonferencii moderovanej v anglickom jazyku vedeckými pracovníkmi zo ženevského európskeho centra subjadrovej fyziky CERN a amerického výskumného strediska FERMILAB. V rámci aktuálneho ročníka sa uskutočnilo 53 videokonferencií s CERN-om a 22 videokonferencií s FERMILAB-om.

Pre študentov v Prešovskom kraji sa podujatie konalo na Prešovskej univerzite v Prešove v piatok 11. marca 2016, pričom začalo ráno o deviatej hodine a skončilo až pred šiestou hodinou večer. Hlavným koordinátorom podujatia bolo Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s odbornými garantmi zo špecializovaných pracovísk: Katedry jadrovej a subjadrovej fyziky Ústavu fyzikálnych vied na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Fakulty elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach a Ústavom experimentálnej fyziky SAV v Košiciach. Na akcii sa podieľali aj Univerzitná knižnica, Fakulta humanitných a prírodných vied a Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity. 12. ročník podujatia sa konal v jubilejnom roku 60. výročia založenia výskumného centra „Spojený ústav jadrových výskumov“ (SÚJV) v Dubne pri Moskve.

Program podujatia sa začal prednáškovým blokom v priestoroch študovne Univerzitnej knižnice PU. Prvú prednášku s názvom „Pohľady do mikrosveta“ prezentovala doc. RNDr. Júlia Hlaváčová, CSc. z FEI TU v Košiciach. Počas prednášky sa účastníkom priblížili základné informácie o štruktúre mikrosveta a fyzikálnej interpretácii elementárnych častíc v tzv. teórii „Štandardný model“ na úrovni stredoškolskej fyziky.

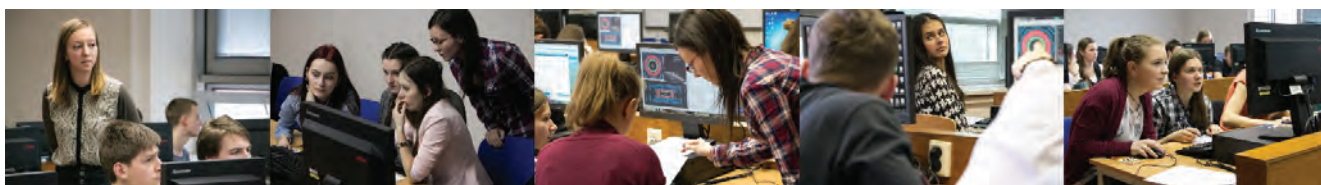
V druhej prednáške „60. výročie založenia SÚJV v Dubne“, ktorú prezentoval Prof. RNDr. Stanislav Vokál, DrSc., vedúci Katedry jadrovej a subjadrovej fyziky ÚFV PrF UPJŠ v Košiciach, bolo stručne predstavené významné medzinárodné pracovisko v oblasti jadrovej fyziky, fyziky tuhých látok a teoretickej fyziky.

V tretej prednáške, ktorú prezentoval RNDr. Ivan Králik, CSc., vedúci oddelenia subjadrovej fyziky z Ústavu expe-

rimentálnej fyziky Slovenskej akadémie vied v Košiciach, s názvom „Antihmota“ bola hlavnou témou problematika výskumu exotickéj formy hmoty a využitie doterajších poznatkov o nej.

Prednáškové časti boli prístupné širokej verejnosti a okrem pozvaných stredoškolákov sa na nej zúčastnili aj viacerí záujemcovia o problematiku. Tak ako po minulé roky aj v tomto roku si počas prestávok medzi prednáškami mohli účastníci pozrieť výstavu v priestoroch knižnice, tentoraz s názvom „Tajomstvo svetla a vody“ od autorky RNDr. Daniely Rapavej, ktorá bola prepojená s celodenným podujatím nielen tým, že vyštudovala jadrovú fyziku, ale najmä tým že svojou tvorbou dokáže návštevníkom výstavy umocniť čaro fyzikálnej a vedeckej fotografie.

Po obedňajšej prestávke nasledovala prezentácia o detektoroch LHC (Veľkého hadrónového urýchľovača), o detekcii

častíc, rozpadových kanáloch a o Higgsovom bozón. Prezentáciu k metodickej príprave a následnej analýze reálnych dát z experimentu ATLAS zabezpečovala RNDr. Zuzana Fecková, ÚFV PrF UPJŠ s kolegyňou Filomérou Sopkovou. Pre študentov boli pripravené úlohy pozostávajúce zo skutočných prípadov zrážok častíc, ktoré sú kandidátkami na vznik Higgsovho bozónu, kde mohli študenti sledovať túto vzácnu „nepolapiteľnú“ a veľmi krátko žijúcu časticu. Takýmto spôsobom mohli porozumieť aj tomu, ako dochádza k vedeckému objavu.

Po vyhodnotení a rozbere dosiahnutých výsledkov z praktickej časti s využitím štatistických metód pri interpretácii výsledkov meraní nasledovala videokonferenčná časť podujatia. V rámci videokonferenčného spojenia prostredníctvom systému „Vidyo“ sa skupiny študentov z rôznych krajín spojili s fyzikmi z CERNu a prezentovali svoje výsledky presne takým spôsobom, akým to robia fyzici v medzinárodných kolaboráciách. Takto mohli študenti nazrieť do organizácie moderného výskumu v autentickom prostredí. V piatkovej skupine spolu s prešovskými študentmi boli aj študenti z univerzitných miest Saclay a tiež Paris Diderot vo Francúzsku a Braga v Portugalsku. Moderátormi z CERNu v našej skupine boli Mirko Casolino a Suyog Shrestha z kolaborácie ATLAS. Počas videokonferencie sa uskutočnil aj vedomostný súťažný kvíz, po ktorom si víťazi prevzali ocenenia a všetci účastníci diplomy – Certifikáty o absolvovaní vzdelávacieho podujatia.

Na doterajších podujatiach International Masterclasses Hands On Particle Physics sa v prešovskom kraji zúčastnilo približne 400 študentov.

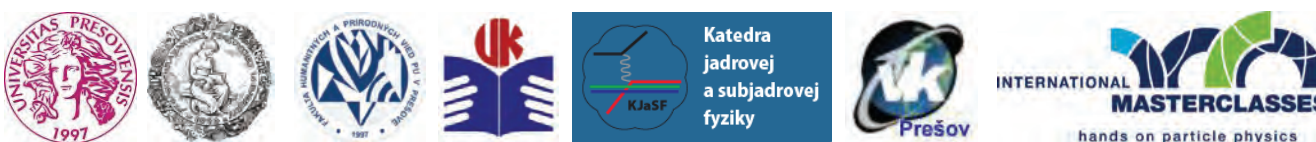
Organizačne zabezpečovali podujatie:

3 pracovníci Prešovskej univerzity v Prešove ako organizačná, technická podpora,

6 pracovníci z UPJŠ, TU a SAV v Košiciach ako lektori a organizačná podpora.

Podujatie podporili:

Rektorát PU v Prešove – občerstvenie pre účastníkov,
 UPJŠ – koordinácia, lektorské zabezpečenie, obedy, tlačové vzdelávacie materiály,
 Univerzitná knižnica PU v Prešove – tlač plagátov a inštalácia a výstava, priestory a fotodokum,
 Pedagogická fakulta PU v Prešove – priestory a inštalácia aplikácií v PC učebni,
 AVS CCKV PU – realizácia videokonferencie v priestoroch AVS a video a fotodokumentácia,
 CCKV PU – tlač plagátikov, certifikátov,
 FHPV PU – technická podpora videokonferencie,
 GJAR – organizácia a koordinácia študentov.

KAPOSVÁR UNIVERSITY OBNOVENIE DOHODY

9. a 10. júna navštívila delegácia z Prešovskej univerzity v Prešove univerzitu v Kaposvári s cieľom obnovenia dlhoročnej spolupráce v oblasti výskumu a vzdelávania medzi oboma inštitúciami. Oficiálna spolupráca medzi univerzitami sa začala pred piatimi rokmi a na základe je prospešnosti

vo vedecko-výskumnej a vzdelávacej činnosti bola v júni predĺžená podpisom novej dohody. Prešovskú univerzitu v Prešove zastupoval na stretnutí rektor našej univerzity prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. a prorektor pre vonkajšie vzťahy a marketing doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD.

REMINISCENCIA...

Akademický Prešov – Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov – študentské divadlo, alternatívne divadlo, vlastná literárna tvorba, prednes – je už 50 rokov späť s mestom Prešov. Významnou osobnosťou, persona grata, ktorý začínal svoju profesionálnu hereckú dráhu v Študentskom divadle Filozofickej fakulty v Prešove a na podujatiach Akademického Prešova, je Boris Farkaš.

Moje priateľstvo a študentské roky sú neodmysliteľne späté s Borisom Farkašom. Spoznali sme sa v čase, keď bol jeho otec Ladislav Farkaš členom činohry Divadla Jónáša Záborského v Prešove a v roku 1962 napísal klasickú ľudovú rozprávku Tri prasiatka a vlk. To som netušil, že životný osud nás spojí na sedem rokov spoločného štúdia. Po skončení základnej deväťročnej školy som nastúpil v školskom roku 1968/1969 na Gymnázium Tarasa Ševčenka v Prešove. Bol som zaradený do triedy s prírodovedným zameraním, v ktorej sa mojím spolužiakom stal Boris. Obaja sme neinklinovali k prírodným disciplinám, hlavne k matematike, ale aj chémii a fyzike. Po maturite sme orientovali naše ďalšie štúdium na humanitné predmety s možnosťou študovať špecializáciu estetická výcho-

va. Naše cesty sa nakoniec spojili aj na vysokej škole, kde sme v akademickom roku 1973/1974 spoločne nastúpili na študijný odbor výchova a vzdelávanie dospelých na Filozofickú fakultu v Prešove Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. (V akademickom roku 1975/1976 sa Boris stal študentom odboru herectva na VŠMU Bratislava.) Prevažná väčšina spolužiakov bola amatérmi v umeleckej oblasti (hudba, fotografovanie, divadlo), takže Akademický Prešov nám nebol neznámy. Mal som tú chuť byť súčasťou tohto veľkolepého študentského sviatku v rokoch 1973 – 1978 počas môjho štúdia na Filozofickej fakulte v Prešove.

Z radov študentov nášho ročníka, ktorí v tých rokoch študovali na FF UPJŠ v Prešove, vznikla veľmi silná komunita

študentov – hercov (Boris Farkaš, Drahomíra Gálová, Pavol Kiča, Mikuláš Kyslan), ktorí účinkovali vo formujúcom sa Študentskom divadle Filozofickej fakulty, ktorého umeleckým vedúcim bol vysokoškolský pedagóg, odborný asistent, spisovateľ Karol Horák. O tom, že študenti študijného odboru výchova a vzdelávanie dospelých aj v ďalších rokoch boli „liahňou“ študentského divadla, svedčí tá skutočnosť, že postupne protagonistami ansámbľu boli (I. Barla, P. Gašperan, P. Himič, E. Lukáč, J. Mokrý, I. Sogel, L. Šarik, J. Stanislavová, T. Žiak a ďalší).

Počas môjho štúdia vznikla hudobná skupina Dominanta, ktorá bola nepriamo „pričlenená“ k študentskému divadlu. Cvičili sme v priestoroch Filozofickej fakulty na Hlavnej ulici, ktoré boli domovskou scénou „študentského divadla“. Pamätám si, že pri nahrávaní rozhlasového programu Pozor zákruta, ktorý bol reláciou Slovenského rozhlasu, sme mali živý vstup. Účinkovaním v hudobnej skupine Dominanta som sa začal intenzívne venovať aj populárnej hudbe, pretože dovtedy som bol klasický „dychovkár“, hráč na trúbku. Obsadenie hudobnej skupiny bolo zložené z výborných hudobníkov (Ján Gallo, Peter Gallo, Július Humeňanský, Peter Bednár, Viliam Tarjányi) a speváčky (Hedy Havránkovej). Boli sme skvelá partia, nielen muzikantská, ale aj kamarátska. Patrili sme v tomto období svojim výkonom medzi popredné hudobné skupiny v Prešove. Na Big beatovej lige v roku 1975 sme boli hodnotení veľmi dobre a ohlas náročného prešovského publika na naše vystúpenie bol ocenený s uznaním.

Hudobné aktivity Dominanty sa priamo dotkli aj Akademického Prešova. Vystúpenia boli spojené predovšetkým s Výpredajmi. V 70. rokoch minulého storočia boli večerné Výpredaje prezentovaných programov neoddeliteľnou súčasťou Akademického Prešova, veľkolepým divadlom mladých ľudí. Vysoko kultúrno-umeleckým zážitkom pre všetkých účastníkov tohto podujatia – účinkujúcich, divákov, hostí. Svoju profesionálnu spevácku kariéru odštartoval na Akademickom Prešove na Výpredajoch aj Peter Nagy.

Po skončení štúdia na Filozofickej fakulte v Prešove sa na dlhšie obdobie môj kontakt s Akademickým Prešovom prerušil z dôvodu, že som pracovne pôsobil v Brne a Bratislave. Po návrate do rodného mesta v roku 1997 som nastúpil na Prešovskú univerzitu v Prešove. Netušil som, že moje „vedľajšie zameranie“ na univerzite ma opäť spojí s Akademickým Prešovom. V roku 2001 ma vymenoval rektor Prešovskej univerzity v Prešove za člena Rady pre umeleckú činnosť (RUČ) Prešovskej univerzity v Prešove a vzápätí som bol zvolený do funkcie tajomníka RUČ.

Významnou mierou sa venujem propagácii výsledkov umeleckých aktivít jednotlivých súborov RUČ v podobe drobnej publicistiky, uverejňovanej nielen v univerzitnom časopise, ale aj v regionálnej tlači. Príspevky sú venované aj umeleckej činnosti Študentského divadla Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a súťažnej prehliadke umeleckej tvorivosti vysokoškolákov – Akademický Prešov.

V roku 2016, keď Akademický Prešov oslávil svoje abrahámoviny som si nenechal ujsť viaceré vystúpenia jednotlivých študentských divadiel, akcie umeleckých súborov RUČ PU v Prešove a výnimočne program „Univerzita divadla“ s priateľom, maestrom Borisom Farkašom.

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.

PUBLIKÁCIE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY PREZENTOVANÉ VO VIEDNI

Slovenský inštitút vo Viedni na podnet vedúceho Referátu pre cirkevné záležitosti Spolkového úradu kancelára a profesora cirkevného práva vo Viedni Karla Schwarza pripravil 19. mája stretnutie, v rámci ktorého bol predstavený časopis Historia Ecclesiastica a ďalšie publikácie našej univerzity.

V priestoroch Slovenského inštitútu vo Viedni privítala rektora PU prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. jeho riaditeľka Alena Heribanová. Prof. Kónya v rámci stretnutia hosťom priblížil dlhoročnú tradíciu vzdelávania v Prešove v súvislosti s kedysi mimoriadne významným Evanjelickým kolégiom, ktoré bolo od r. 1667 prvou vysokoškolskou inštitúciou v našom meste. Na stretnutí bol prezentovaný jedinečný časopis pre cirkevné dejiny strednej Európy. Historia Ecclesiastica vytvára priestor pre publikovanie vedeckých prác a prameňov z dejín cirkvi a náboženstiev na území Slovenska a ostatných krajín strednej Európy. Všetky publikačné materiály sa uverejňujú v slovenskom, maďarskom, poľskom a rusínskom jazyku s anglickými a nemeckými zhrnutiami. Okrem neho boli účastníkom predstavené aj ďalšie monografie a zborníky z produkcie Vydavateľstva PU.

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove je najväčšou humanitnou a spoločenskovednou fakultou na východnom Slovensku a z hľadiska záujmu o štúdium patrí do prvej desiatky fakúlt v SR. Výsledky komplexnej akreditácie potvrdili, že dlhodobo patrí k slovenskej špičke. V oblasti humanitných vied dosiahla FF PU najlepšie hodnotenie spomedzi všetkých fakúlt slovenských univerzít. Vynikajúce výsledky dosiahla tiež v oblasti spoločenských a behaviorálnych vied i v oblasti historických vied, výrazne sa zlepšila v oblasti pedagogických vied.

Tradícia

FF PU v Prešove je druhou najstaršou filozofickou fakultou na Slovensku. Spolu s košickou lekárskou fakultou vytvorila v roku 1959 základ Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Filozofická fakulta bola súčasťou tejto univerzity do 1. januára 1997, keď prešovské fakulty založili Prešovskú univerzitu. Korene fakulty však siahajú do podstatne dávnejšej histórie, až k prešovskému evanjelickému kolégiu, ktoré vzniklo v r. 1667.

Pestrá ponuka vzdelania

Nové náročné kritériá komplexnej akreditácie motivovali mnohé akademické pracoviská slovenských vysokých škôl k racionalizácii portfólií ponúkaných študijných programov. Racionalizáciou s ohľadom na garančný potenciál a možnú synergiu na jednotlivých pracoviskách prešlo i portfólio Filozofickej fakulty PU v Prešove. Viaceré študijné programy boli zásadne inovované so zámerom reagovať na potreby praxe a na vývojové trendy na trhu vzdelávania. V portfóliu študijných programov fakulty sa ako výsledok komplexnej akreditácie objavili i viaceré nové študijné programy v prvom, druhom i treťom stupni štúdiá. Ako príklad novínok možno uviesť študijný program kultúrne dedičstvo, ktorý bol akreditovaný v odbore história, v rámci učiteľských študijných programov je to jednopredmetové učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry. Do portfólia doktorandských študijných programov fakulte pribudli mediálne štúdiá a anglický jazyk a anglofónne kultúry. Fakulta ponúka široké spektrum humanitných a spoločenskovedných študijných programov. V súčasnosti má akreditovaných 35 študijných programov na bakalárskom stupni, 33 programov na magisterskom stupni a 16 programov na doktorandskom stupni. Na fakulte v súčasnosti študuje cca 2 100 študentov na bakalárskom, magisterskom a doktorandskom stupni štúdiá.

Kvalita vzdelávania

Na svoju profesionálnu kariéru sa na FF PU pripravujú prekladatelia a tlmočníci, psychológovia, mediálni pracovníci, archivári a historici, jazykovedci, učители a ďalší

odborníci. Jedinečné a na Slovensku jediné je štúdium učiteľstva ukrajinského jazyka a literatúry, ako aj štúdium prekladateľstva a tlmočníctva v študijnom programe ukrajinský jazyk a kultúra v kombinácii.

Prepojenie s praxou

Významnou súčasťou vzdelávania je i realizácia praxe, ktorá prispieva ku skvalitneniu prípravy našich absolventov. Študenti majú priestor na to, aby transformovali svoje teoretické poznatky do praxe pod vedením skúsených odborníkov. Prax (ako študentskú tak absolventskú) môžu študenti realizovať aj v zahraničí v rámci programu Erasmus+.

Uplatnenie absolventov

Najlepšou vizitkou školy sú jej úspešní absolventi. Fakulta vychovala viacero generácií špecialistov, pedagógov, uznávaných vedcov, expertov v rôznych oblastiach spoločenskej praxe. Mnohí z nich dnes pôsobia ako špičkoví odborníci, top manažéri, politológovia, spisovatelia, prekladatelia, herci, moderátori, športoví komentátori na významných postoch doma i v zahraničí.

Vedecký výskum

Študenti majú na fakulte možnosť zapojiť sa do výskumu vo viacerých vedných odboroch a aktívne sa zúčastňovať študentských vedeckých konferencií. Okrem riešenia národných a medzinárodných výskumných projektov na pôde fakulty pracujú dve centrá excelentnosti: Lingvokulturologické a prekladateľsko-tlmočnické centrum excelentnosti; Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu. Na fakulte pôsobí tiež Katedra bioetiky UNESCO (UNESCO Chair in Bioethics).

Umelecká činnosť

Študenti sa môžu zapojiť i do aktivít niekoľkých umeleckých telies fakulty: Študentské divadlo FF, Ženský spevácky zbor IUVENTUS PEDAGOGICA, Vysokoškolský folklórny súbor Torysa, Komorný orchester CAMERATA ACADEMICA, Miešaný spevácky zbor NOSTRO CANTO. Na Filozofickej fakulte PU pôsobia viacerí uznávaní umelci – hudobníci, výtvarníci, spisovatelia.

Možnosti štúdiá v zahraničí

Časť svojho štúdiá môžu študenti absolvovať pobytom na zahraničných univerzitách, s ktorými má fakulta podpísané bilaterálne dohody umožňujúce študentské mobility a stáže. Desiatky študentov FF PU každoročne vycestujú do Českej republiky, Poľska, Rakúska, Maďarska, Slovenska, Srbska, Rumunska, Bulharska, Grécka, Turecka, Talianska, Španielska, Francúzska, Nemecka, Veľkej Británie, Fínska, Švédska alebo Estónska.

Študijné programy

1) Neučiteľské študijné programy

- anglický jazyk a anglofónne kultúry
- archívniectvo
- estetika
- etika
- etika – sociálna práca
- filozofia
- história
- jazykovo-komunikačné štúdiá
- kultúrne dedičstvo
- mediálne štúdiá
- politológia
- psychológia
- ruské štúdiá
- sociálna práca
- stredoeurópske štúdiá
- prekladateľstvo a tlmočníctvo
  - anglický jazyk a kultúra v kombinácii
  - francúzsky jazyk a kultúra v kombinácii
  - nemecký jazyk a kultúra v kombinácii
  - ruský jazyk a kultúra v kombinácii
  - ukrajinský jazyk a kultúra v kombinácii

V rámci medzifakultného štúdia je možné študovať v kombinácii s uvedenými prekladateľskými a tlmočnickými programami tiež maďarský jazyk a kultúru.

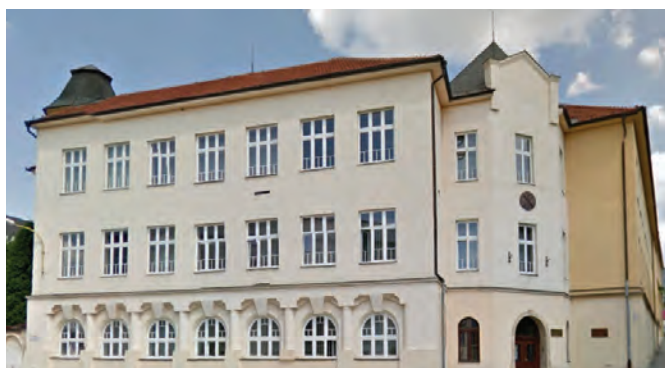
2) Učiteľské študijné programy

- anglický jazyk a literatúra (jednopredmetové štúdium)
- slovenský jazyk a literatúra (jednopredmetové štúdium)
- anglický jazyk a literatúra v kombinácii
- dejepis v kombinácii
- estetika v kombinácii
- etická výchova v kombinácii
- filozofia v kombinácii
- hudobné umenie v kombinácii
- nemecký jazyk a literatúra v kombinácii
- ruský jazyk a literatúra v kombinácii
- slovenský jazyk a literatúra v kombinácii
- ukrajinský jazyk a literatúra v kombinácii
- výchova k občianstvu v kombinácii

V rámci medzifakultného štúdia je možné študovať v kombinácii s uvedenými učiteľskými programami tiež učiteľstvo biológie, ekológie, fyziky, geografie, matematiky, techniky, pedagogiky, maďarského jazyka a literatúry, rusínskeho jazyka a literatúry, telesnej výchovy.

Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej Univerzity v Prešove

Mesto Prešov s bohatou vzdelávacou a kultúrnou históriou je sídlom Prešovskej univerzity. Medzi jej ôsmimi fakultami má svoje osobitné miesto Gréckokatolícka teologická fakulta s viac ako 135-ročnou históriou. V ostatných rokoch dosahuje veľmi pozitívne výsledky v mnohých hodnoteniach, čoho výrazom je aj jej medzinárodná akceptácia zaradením medzi cirkevné fakulty Kongregáciou pre katolícku výchovu v Ríme.

Vzdelávací proces na fakulte je realizovaný prostredníctvom štyroch katedier:

- katedry filozofie a religionistiky,
- katedry systematickej teológie,
- katedry historických vied,
- katedry aplikovanej edukológie.

Prioritným poslaním fakulty je starostlivosť o teologickú a vedeckú prípravu tých, ktorí sa pripravujú na kňazstvo alebo rozličné cirkevné a spoločenské služby. Fakulta ponúka uchádzačom o štúdium v bohatej palete aj ďalšie študijné programy v obidvoch formách štúdia, tak v dennej, ako aj v externej, a to vo všetkých troch stupňoch vzdelávania.

Študijné programy:

Bakalárske študijné programy (Bc.):

animácia voľnočasových aktivít, religionistika, multikultúrne štúdiá.

európske štúdiá.

Magisterské študijné programy (Mgr.):

katolícka teológia (spojený študijný program), probačná a mediálna práca, religionistika.

Doktorandské študijné programy (PhD.):

katolícka teológia, religionistika.

Habilitačné konanie (doc.) a vymenúvacie konanie na profesorov (prof.):

 katolícka teológia, religionistika.

Absolvent bakalárskeho študijného programu *animácia voľnočasových aktivít* je schopný pracovať ako profesionálny voľnočasový pracovník. Získava všetky pedagogické a psychologické predpoklady na prácu s mládežou v rôznych inštitúciách a zariadeniach.

Absolvent bakalárskeho študijného programu *multikultúrne európske štúdiá* nadobudne okrem jazykových kompetencií nielen teoretické, ale predovšetkým praktické zručnosti v oblasti medzinárodnej a multikultúrnej komunikácie.

Absolvent bakalárskeho a magisterského študijného programu *religionistika* na základe teoretických základov získava prehľad o náboženských systémoch, čo ho oprávňuje uplatniť sa v kultúrno-náboženských inštitúciách, ale aj v štátnej a verejnej správe.

Absolvent magisterského študijného programu *probačná a mediálna práca* dokáže mimosúdne facilitovať, viesť a realizovať riešenia sporov medzi obvinenými a poškodenými a môže pôsobiť ako poradca alebo pracovník v štátnych a neštátnych zariadeniach a ústavoch.

Absolvent študijného programu *katolícka teológia* ovláda teóriu a prax tých disciplín, ktoré sú potrebné na povolanie kňaza. Jeho uplatnenie je v kňazskej službe alebo aj ako laický pracovník v cirkevných organizáciách.

Kvalitu vzdelávacieho procesu v rekonštruovaných priestoroch umocňuje využívanie trendov modernizácie výučby prostredníctvom informačných a komunikačných technológií. K prehĺbeniu štúdia na fakulte prispieva aj riešenie vedeckých projektov na mnohé aktuálne témy, kde majú študenti možnosť cez konanie konferencií a výstav hlbšie vniknúť do predmetnej problematiky. Priestory študentskej kaviarne sú miestom na neformálne stretnutia cez konanie literárnych, hudobných a religionistických večerov. Duchovným potrebám študentov a zamestnancov slúži kaplnka zasvätená bl. biskupovi mučeníkovi P. P. Gojdičovi.

Uvedomujeme si, že poslaním teologickej fakulty je nielen formovanie študentov v intelektuálnom, ale aj morálnom rozmere, aby sa nielen vzdelávali, ale boli aj vedení ku skutočným duchovným hodnotám pre dobro Cirkvi a celej spoločnosti.

Za celé obdobie existencie fakulty vyštudovalo a opustilo jej brány množstvo úspešných absolventov a tak sme sa niektorých opýtali, prečo sa rozhodli pre štúdium na GTF PU, ako ich štúdium obohatilo a čo by odkázali dnešnej mládeži, ktorá zvažuje svoje možnosti pre ďalšie štúdium.

Mgr. Richard VAŠEČKA, poslanec NR SR, bývalý študent GTF PU v študijnom programe Katolícka teológia.

Prečo práve táto fakulta?

Bol som rozhodnutý naplno nasledovať Ježiša Krista a slúžiť mu. Modlil som sa za to. Vtedy som objavil ponuku GTF. V tom čase to bola jediná možnosť denného magisterského štúdia pre laikov na Slovensku.

Ako Vás obohatilo štúdium?

Bolo to najmä úžasné spoločenstvo živo veriacich študentov. Samotná teológia bez takéhoto spoločenstva by bola pre mňa mŕtva.

Ako dnes spomínate na študentské časy?

Boli to nádherné časy. A našiel som si tam aj manželku :-)

Odkaz mladým...

Katechizmus začína Ježišovými slovami: „Otče, večný život je v tom, aby poznali Teba, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista.“ Poznať v Biblii znamená mať blízku dôvernú skúsenosť. Takéto poznanie a takúto skúsenosť – aj prostredníctvom štúdia na Gréckokatolíckej teologickej fakulte – vám žehnám z celého srdca.

Mgr. Peter KRAJŇAK, štátny tajomník Ministerstva školstva SR, bývalý študent GTF PU v odbore Katolícka teológia.

Prečo práve táto fakulta?

Som gréckokatolík, chcel som študovať teológiu, a preto som išiel na našu fakultu, ktorá v sebe spája štúdium, otvára nové obzory a formuje ducha.

Ako Vás obohatilo štúdium?

Získal som dobré vzdelanie, stretol mnoho skvelých ľudí, spoznal som život Cirkvi zvnútra a intenzívne prenikol do jej podstaty ako Božsko-ludskej ustanovizne, ktorá vedie do večného života.

Ako dnes spomínate na študentské časy?

Bolo to krásnych päť rokov naplnených štúdiom, spoznávaním nových ľudí, formovaním môjho svetonázoru a kryštalizovaním postojov.

Odkaz mladým...

Štúdium na GTF je zaujímavé a obohacujúce a pokiaľ svoje študentské povinnosti beriete vážne, posunie vás veľmi dopredu, odborne i ľudsky.

Mgr. Jozef LUKÁČ – poslanec NR SR, bývalý študent GTF PU v študijnom programe Religionistika.

Prečo práve táto fakulta?

Vždy ma fascinovala história a náboženské systémy. Vedel som, že štúdium religionistiky je náročné, ale napriek tomu ma to neuveriteľné lákalo.

Ako Vás obohatilo štúdium?

Rozšíril som si rozhľad v oblasti religionistiky, východných náboženstiev, a tiež islamu, o ktorom som písal aj záverečnú prácu. Dnes vidím, že otázka islamizácie Európy a migrácie je na pulze dňa. Som rád, že ma Boh takto viedol a že jeho prozreteľnosť mi dnes dáva priestor na realizáciu aj v tejto oblasti.

Ako dnes spomínate na študentské časy?

Veľmi dobre, bolo to pre mňa pookriatie na duchu a možnosť spoznať množstvo odborníkov a skvelých ľudí s citom pre potreby človeka, ale aj akademickú pôdu. Múdrosť, ktorá sa skrývala v literatúre ma fascinuje až dodnes.

Odkaz mladým...

Rád by som im odkázal, aby čas, ktorý strávia na fakulte nebol pre nich len prechádzkou a vyplnením voľného času. Aby naopak tento čas naplno venovali štúdiu, nasali čo najviac poznatkov a cestovali za štúdiom do zahraničia, aby mali širší rozhľad, aby sa už počas štúdia venovali kontaktu a aplikácii poznatkov v praxi, aby sa čo najlepšie pripravili. Keď prídu do praxe budú mať už veľmi málo času na „nasávanie“. Preto si myslím, že tento čas môže byť pre mladého človeka časom požehnania, z ktorého môže „žiť“ celý život.

Medzi úspešných absolventov GTF parí aj Diana Murdziková, ktorá pôsobí ako redaktorka spravodajstva Rozhlasu a televízie Slovenska. Táto bývalá študentka na GTF PU vyštudovala odbor Všeobecná katolícka teológia. Prečo sa rozhodla študovať na tejto fakulte tento odbor, ako spomína na štúdium a čo by odkázala mladým sa dočítajte v rubrike v tomto čísle časopisu pod názvom: „úspešný absolvent“.

Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.
doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD.
ThLic. Emília Halagová, PhD.

Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove

O fakulte

Fakulta humanitných a prírodných vied (FHPV) Prešovskej univerzity (PU) ponúka prípravu odborníkov v odboroch biológia, ekológia, geografia a aplikovaná geoinformatika na všetkých troch stupňoch štúdia.

Tradične ponúka učiteľské štúdium biológie, ekológie, fyziky, geografie, matematiky, pedagogiky a techniky (v kombinácii s ostatnými školskými predmetmi).

Je jedinou fakultou PU s inžinierskym programom fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov. Pestrú paletu ponuky dopĺňajú andragogika, výchovateľstvo a sociálna pedagogika.

Fakulta humanitných a prírodných vied má vynikajúcu výskumnú infraštruktúru. Študenti majú možnosť pracovať so špičkovými prístrojmi v moderných laboratóriách, ktoré sú súčasťou výskumného centra excelentnosti, kompetenčného centra a vedecko-technického parku Technicom. Ide o špičkové technológie v oblasti molekulárnej genetiky a biomedicíny, extrakcie a analýzy biologicky aktívnych látok, fyzikálnych meraní magnetických, tepelných a elektrických vlastností tuhých látok pri nízkych teplotách, geografických informačných systémov, diaľkového prieskumu Zeme a 3D modelovania krajiny či princípov trieskového obrábania materiálov.

Úspechy fakulty

Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove je veľmi úspešnou TOP inštitúciou, o čom svedčí aj hodnotenie nezávislej ratingovej agentúry ARRA, podľa ktorej sme sa v roku 2015 opätovne umiestnili na 1. mieste na Slovensku (2014 – 1. miesto, 2013 – 2. miesto, 2012 – 1. miesto, 2011 – 2. miesto).

Možnosti štúdia

Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove (FHPV PU) dbá o kvalitu štúdia. Má prepracovaný elektronický systém hodnotenia učiteľov. Kvalifikačná štruktúra učiteľov je taká, že fakulta garantuje akreditáciu desiatok študijných programov a ich pestrú štruktúru.

Ponúkame nadštandardnú kombináciu študijných programov aj v rámci rôznych fakúlt, ktoré iné vysoké školy neponúkajú. Máš jedinečnú možnosť a už je len na tebe, či si vyberieš štúdium biológie s telesnou výcho-

vou, geografiu s anglickým jazykom alebo ekológiu s fyzikou. Ako pomôcku využite tabuľku možností študijných programov:

Možnosti štúdia a uplatnenie absolventov:

Biológia

Ako biológ je možné uplatniť sa vo vedecko-výskumných kolektívoch, napr. na pracoviskách SAV, rezortných výskumných ústavoch poľnohospodárstva, lesníctva, potravinárstva, zdravotníctva, životného prostredia alebo pôsobiť na univerzitách kdekoľvek na svete. Taktiež je možnosť využiť svoje získané vedomosti na špecializovaných inštitúciách vyžadujúcich prácu v teréne, environmentálno-ekologicky orientovaných pracoviskách, v štátnom aj súkromnom sektore s biologicky orientovaným výskumom a praxou. Ďalšou, ale nie poslednou možnosťou je byť učiteľom príslušných predmetov na základných, stredných a vysokých školách.

Učiteľstvo akademických predmetov (dvojodborové štúdium 1. a 2. stupeň)

program	Štúdium na FHPV						Medzifakultné štúdium s FF						PU	FS
	biológia	ekológia	fyzika	geografia	matematika	pedagogika	anglický jazyk a literatúra	etická výchova	hudobné umenie	slovenský jazyk a literatúra	výchova k občianstvu	dejepis		
biológia	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ekológia	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
fyzika	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
geografia	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
matematika	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
pedagogika	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
technika	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Neučiteľské programy

program	stupeň	dĺžka štúdia	forma	školné
andragogika	Bc.	3 roky	denná	-
biológia	Bc.	3 roky	denná	-
ekológia	Bc.	3 roky	denná	-
fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov	Bc.	3 roky	denná	-
geografia a aplikovaná geoinformatika	Bc.	3 roky	denná	-
biológia	Migr.	2 roky	denná	-
ekológia	Migr.	2 roky	denná	-
geografia a aplikovaná geoinformatika	Migr.	2 roky	denná	-
fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov	Ing.	2 roky	denná	-
antropológia	PhD.	4 roky	denná	-
environmentálna ekológia	PhD.	4 roky	denná	-
regionálna geografia a regionálny rozvoj	PhD.	4 roky	denná	-
andragogika	Bc.	4 roky	externá	630 €
vychovateľstvo	Bc.	4 roky	externá	630 €
sociálna pedagogika	Migr.	3 roky	externá	800 €
antropológia	PhD.	5 rokov	externá	950 €
environmentálna ekológia	PhD.	5 rokov	externá	950 €
regionálna geografia a regionálny rozvoj	PhD.	5 rokov	externá	950 €

Ekológia

Ekológ – vedec môže pracovať vo výskumných kolektívoch, v samostatnej vedecko-výskumnej práci na pracoviskách SAV, rezortných výskumných ústavoch životného prostredia, poľnohospodárstva, lesníctva a na univerzite. Katedra ekológie dlhodobo spolupracuje s výskumným ústavom pôdoznalectva a ochrany pôdy, so spoločnosťou Medicproduct a. s. a s ďalšími environmentálno-ekologicky orientovanými pracoviskami.

Ako pedagóg ekológ nájde uplatnenie v učiteľskej profesii, v oblasti tvorby metodických materiálov pre edukáciu, v oblasti záujmových činností pre deti a mládež alebo v centrách voľného času.

Fyzika, matematika a technika

Štúdium učiteľstva **fyziky** síce predpokladá uplatnenie vo vyučovaní fyziky na ZŠ (2. stupeň) a SŠ, ale dáva aj predpoklady na pokračovanie v doktorandskom štúdiu vo zvolenom fyzikálnom odbore. Pri výbere neučiteľského štúdia fyzikálneho inžinierstva progresívnych materiálov nájdete uplatnenie vo výrobnjej sfére, v oblasti spoľahlivosti výrobkov a riadení výrobných procesov. Prípadne je možné zamestnať sa na vývojových pracoviskách, v testovacích centrách, na biologických či biomedicínskych pracoviskách, v oblasti životného prostredia, v kozmickom výskume a jeho aplikáciách a ako technik pri experimentálnych zariadeniach. Široký základ otvára možnosti aj v rôznych odboroch elektrotechniky a elektroniky.

Štúdium **matematiky** vytvára predpoklady pre uplatnenie sa nielen pri vyučovaní matematiky, ale aj v ekonomických a štatistických vedách, bankovníctve, informatike, fyzike a ďalších prírodných a spoločenských vedách. Veď „matematika je prvá z vied, bez ktorej nemožno popísať ostatné vedy“ a „má do činenia so všetkými ostatnými vedami, pričom neexistuje veda, na ktorú by sa nevzťahovali matematické aplikácie“. Hlavným zámerom pri uplatnení absolventov je poslanie učiteľa matematiky na 2. stupni základnej školy a na všetkých typoch stredných škôl. Štúdium u nás však dáva predpoklady na pokračovanie v doktorandskom štúdiu v ľubovoľnej z oblastí matematiky a následné uplatnenie v príslušnej oblasti v pozícii vedeckého pracovníka.

Absolvent študijného programu učiteľstvo **techniky** je, okrem zodpovedajúcej odbornej a metodickéj príprave-

nosti na vyučovanie predmetu technika, prednostne na základných školách a na SOŠ, pripravený aj na vedenie technických záujmových útvarov na základných a stredných školách, v školských strediskách záujmovej činnosti, na prácu s mládežou v centrách voľného času a v rôznych záujmových združeniach, výchovno-vzdelávacích zariadeniach kultúrno-osvetového charakteru, na prácu v oblasti celoživotného vzdelávania, na metodickú prácu v metodických centrách a pod. Absolvent je zároveň aj kvalifikovaným odborníkom v oblasti technických vied. Zvláda totiž teoretické základy techniky v odboroch strojárstvo, drevárstvo a elektrotechnika a disponuje základnými zručnosťami z uvedených technických odborov, čo umožňuje jeho uplatnenie na SOŠ.

Geografia a aplikovaná geoinformatika

Geografi sa uplatnia ako pedagógovia na základných, stredných, ale i vysokých školách. Absolvent jednodoborového štúdia geografie a aplikovanej geoinformatiky môže pracovať vo výskumných kolektívach, v samostatnej vedecko-výskumnej práci na pracoviskách SAV, na úradoch miestnej a regionálnej samosprávy, v regionálnych rozvojových agentúrach, v inštitúciách Európskej únie, na štatistických úradoch, v cestovných kanceláriách a agentúrach, v marketingových a reklamných agentúrach, v kartografických a geodetických inštitúciách, v environmentálnych inštitúciách a ochrane prírody.

Pedagogika a andragogika

Absolventi našich pedagogických študijných programov sa uplatnia ako učelia, vychovávatelia, majstri odborného výcviku, výchovní poradcovia, koordinátori prevencie sociálno-patologických javov, sociálni pedagógovia. Predpokladané pracovné miesta môžu absolventi odboru pedagogika tiež nájsť vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, v zariadeniach sociálnej starostlivosti o deti a mládež, v detských domovoch, reedukačných ústavoch, v orgánoch verejnej správy, v rekvalifikačných aktivitách podnikov, firiem, kde je vyžadované vysokoškolské, pedagogicky orientované vzdelanie. Na týchto postoch môžu byť delegovaní na pozície inovátorov, pedagogických manažérov, konzultantov, výskumníkov, tvorivých zamestnancov s cieľom zabezpečovať osobnostný rozvoj zamestnancov podnikov, firiem.

Andragóg môže pracovať ako koncepčný, riadiaci, organizačný a výkonný pracovník v personálnych agentúrach, v podnikoch a firmách (personálne činnosti, podnikové vzdelávanie, organizácia a realizácia podnikového vzdelávania); v organizáciách zameraných na sociálno-edukatívnu prácu a starostlivosť napr. o seniorov, nezamestnaných, hendikepovaných dospelých, sociálne vylúčených, odsúdených a pod.; v občianskych združeniach; nadáciách; v inštitúciách kultúry (štátna, verejná správa, VÚC, samospráva), v osvetových zariadeniach, v múzeách, galériách, knižniciach, kinách, divadlách, ďalej v médiách, v komunitných centrách, v alternatívnej kultúre (v kluboch, kultúrnych centrách, festivaloch); vo výskume a výučbe pre prípravu odborníkov v oblasti vzdelávania dospelých, sociálno-edukatívnej intervencie a poradenstva v ďalšom vzdelávaní.

Okrem toho je možné štúdium andragogiky využiť na prácu v nasledujúcich pozíciách: organizátor aktivít ďalšieho vzdelávania, manažér vzdelávania, personalista, projektant vzdelávacích aktivít, animátor, moderátor, školiteľ, konzultant, andragogický poradca, špecialista pre rozvoj multimediálnych edukačných programov, redaktor v oblasti vzdelávania dospelých, tútor, mentor, supervízor, špecialista na zisťovanie vzdelávacích potrieb, metodik a i.

Fakulta manažmentu otvára novým uchádzačom o štúdium svoju náruč dokorán

Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove je jedinou fakultou so sídlom v Prešovskom samosprávnom kraji, ktorá ponúka univerzitné vzdelanie ekonomického a manažérskeho typu. Fakulta v akademickom roku 2016/2017 opäť otvára svoje brány uchádzačom o štúdium vo všetkých stupňoch štúdia. Ponúka 3 bakalárske študijné programy, 2 magisterské študijné programy (s možnosťou získať doktorát PhDr. alebo RNDr.) a jeden doktorandský študijný program (PhD.).

Počas celej existencie fakulty systém prijímacieho konania na základe algoritmu bez prijímacích skúšok a testov transparentným spôsobom každoročne zoraďuje v jednotlivých študijných programoch uchádzačov do poradí podľa ich predpokladov pre štúdium. Tento systém dlhodobo najmä od r. 2005 prejavil svoju životaschopnosť a atraktivitu, keď fakulta bola opakovane verejne vyhodnocovaná ako najatraktívnejšia fakulta v slovenských podmienkach pomerom počtu prihlásených uchádzačov k možnosti prijatia. Uvedený systém prijímacieho konania bez prijímacích skúšok a testov umožňuje potenciálnym záujemcom uchádzať sa o štúdium na fakulte bez nutnosti ich fyzickej prítomnosti, a to len na základe riadne vyplnenej prihlášky a následným dodaním maturitného vysvedčenia.

Nakoľko má fakulta v prvom rade záujem o šikovných študentov, a ich predpoklady pre úspešné štúdium nemusia nevyhnutne korešpondovať s ich študijnými výsledkami dosiahnutými počas štúdia na strednej škole, aj v rámci tohtoročného prijímacieho konania je uchádzačom ponúknutá možnosť zlepšiť si svoje výsledné poradie prostredníctvom úspešného absolvovania nezávislého systému SCIO testov (test Všeobecných študijných predpokladov) a dokázať tak, že sú lepší ako ich známky.

V prebiehajúcom akademickom roku 2015/2016 boli Fakulte manažmentu, v rámci rozšírenia komplexu jej budov, odovzdané do užívania úplne nové priestory, ktoré zahŕňajú plne vybavenú Aulu, seminárne miestnosti, ako aj veľmi kvalitne vybavený moderný campus, nachádzajúci sa v úplnom centre mesta. Vďaka týmto rozšíreným možnostiam sú vytvorené veľmi priaznivé predpoklady pre prijatie väčšieho množstva uchádzačov, než tomu bolo v minulosti.

Študenti môžu po úspešnom absolvovaní bakalárskeho štúdia pokračovať na magisterskom stupni štúdia a najtalentovanejší z nich majú možnosť pokračovať na fakulte

aj v doktorandskom štúdiu a nadobudnúť najvyšší titul univerzitného štúdia „PhD.“ (philosophiae doctor). Fakulta ponúka taktiež možnosť vykonania rigorózneho skúšky a obhajoby rigorózneho práce, po ktorej úspešný uchádzač získava titul „PhDr.“. Novinkou od akademického roka 2015/2016 je, že po úspešnom obhájení rigorózneho práce ponúka fakulta v študijnom odbore Environmentálny manažment možnosť získania doktorskeho titulu „RNDr.“.

V rámci štúdia si uchádzači môžu vybrať z celkovo šiestich atraktívnych a plne akreditovaných študijných programov ekonomického typu, ekonomicko-manažérskeho typu, ekonomicko-prírodovedeckého typu ako aj z oblasti turizmu, hotelierstva a kúpeľníctva (každý študijný program je v ponuke tak v dennej, ako aj v externej forme). Fakulta je ústretová aj voči externým študentom, ktorým ponúka, oproti súkromným vysokým školám na Slovensku, približne polovičné školné.

Výučbu na Fakulte manažmentu zabezpečujú okrem vysoko profesionalizovaného kolektívu pedagogických pracovníkov, najmä univerzitných profesorov či docentov, ktorí predstavujú záruku dlhodobej garancie a rozvoja, aj viacerí významní odborníci z praxe, čo ešte viac prispieva k rozvoju praktických skúseností študentov. Z doteraz realizovaných prednášok môžeme spomenúť napr. šéfa firmy ESET Ing. Miroslava Trnku, terajšieho prezidenta SR Ing. Andreja Kisku, šéfa zväzu podnikateľov Slovenska PhDr. Jána Oravca, riaditeľa nadácie Tomáša Bati – Ing. Pavla Veleva, ako aj mnohých ďalších.

Atraktívna skladba predmetov, ktorá je doplnená o poznatky z praxe, je zárukou, že študenti Fakulty manažmentu majú vytvorené tie najlepšie predpoklady tak pre ich ďalšie štúdium, ako aj pre svoje uplatnenie sa na trhu práce. Študenti majú možnosť zapísať si popri hlavných aj výberové kredity do istej výšky aj na ostatných fakultách (napr. šport, filozofia, zdravotníctvo, ďalšie cudzie jazyky, psychológia atď., ale aj ďalšie jazyky mimo

na fakultách

tých, ktoré sú vyučované priamo na Fakulte manažmentu – anglický, nemecký, francúzsky a ruský).

Na fakulte sa budú realizovať už zmenené štátne záverečné skúšky, ktoré sú oproti predchádzajúcemu modelu zjednodušené a zároveň viac prepojené s praxou. K lepšej uplatniteľnosti študentov prispieva aj možnosť aktívneho cestovania formou absolvovania časti štúdia na zahraničných partnerských univerzitách v Nórsku, v Anglicku, vo Francúzsku, v Grécku, v Turecku, v Poľsku, v Českej republike atď.

K plnohodnotnému a pestrému študentskému životu zaiste sčasti prispieva svojimi aktivitami aj „Klub študentov manažmentu“, ktorý sa snaží zabezpečiť študentom možnosti aktívneho trávenia voľného času prostredníctvom organizovania rôznych aktivít. Študenti Fakulty manažmentu sa mimo iného môžu tešiť na každoročnú Manažér Party, ktorá sa za viac ako desaťročie stala významným podujatím v rámci študentského života mladých manažérov.

Pri Fakulte manažmentu aktívne pôsobí aj „Expertná a podnikateľská rada Fakulty manažmentu“, ktorú tvoria úspešní podnikatelia a osobnosti z Prešovského a Košického kraja. Jednou z jej hlavných úloh je vyjadrovať sa k študijným programom a záverečným prácam, a taktiež pomáhať pri zabezpečovaní odbornej praxe študentov počas štúdia. Vytvárame tiež nové „Strediská študentskej praxe, praktického vyučovania a transferu výskumu“ v atraktívnych podnikoch, vrátane kúpeľných podnikov.

Vzhľadom na všestrannosť prípravy majú študenti Fakulty manažmentu vysokú uplatniteľnosť v praxi. Absolventi získavajú diplom, ktorý môže naštartovať ich budúcnosť.

Fakultu po ukončení štúdia opúšťajú odborníci v ekonomike a manažmente, ktorí sú schopní nájsť si svoje budúce uplatnenie v rôznych podnikoch, vo verejnej správe, resp. pri založení a úspešnom riadení vlastných podnikov. Ďalšiu skupinu absolventov tvoria vyprofilovaní environmentálni manažéri, ktorých získané odborné, ako aj jazykové predpoklady predurčujú uplatniť sa ako riadiaci či koordinační pracovníci v oblasti starostlivosti o životné prostredie, v oblasti environmentalistiky, resp. v oblasti ekonomiky vo vzťahu k životnému prostrediu. V prípade absolventov študijného programu v oblasti turizmu, hotelierstva a kúpeľníctva je významný predpoklad, že po ukončení štúdia nájdu svoje uplatnenie ako kvalifikovaní odborníci v oblasti cestovného ruchu, v hotelierstve a kúpeľníctve. Špecifikum týchto študentov vytvára aj rozvíjanie ich vzdelanostných predpokladov a schopnosti aktívne komunikovať minimálne dvoma cudzími jazykmi, ďalej schopnosti organizovať podujatia v cestovnom ruchu ako aj aktívne sa začleňovať do podnikania.

O úspešnosti uplatnenia sa študentov Fakulty manažmentu na trhu práce svedčí aj skutočnosť, že v rámci žiadosti podanej na úrad práce o poskytnutie našich nezamestnaných absolventov na výkon absolventskej praxe u nás úrad práce v Prešove v r. 2015 odpovedal, že žiadnych našich nezamestnaných absolventov neeviduje. Dará sa nám tak naplňať slogan fakulty: **Talent – vzdelanie – úspech!**

Spracovali: doc. Ing. Emília Huttmanová, PhD.,
PhDr. Martin Mudrík, PhD.,
PhDr. František Pollák, PhD.
Foto: Ing. Ľudovít Nastišin

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove je jednou z profilujúcich a zakladajúcich fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove, preto má stabilnú pozíciu v štruktúre Prešovskej univerzity. V súčasnosti je Pedagogická fakulta ako **jediná na Slovensku** (i v Čechách) špecializovaná výhradne na prípravu **učiteľov, odborníkov pre materské školy, prvý stupeň základných škôl a pre špeciálne školy**. V kontexte trendu vysokoškolského vzdelávania na Slovensku je pre fakultu prioritou zvyšovanie kvality prípravy učiteľov a pedagogických pracovníkov v súlade s inovačnými a modernizačnými trendmi. Značka, resp. výnimočnosť fakulty v podstate vyplýva

z dominantných akreditovaných študijných odborov – predškolskú a elementárnu pedagogiku a špeciálnu pedagogiku. Dodnes sú tieto odbory tým, čo robí fakultu jedinečnou v slovenskom i medzinárodnom kontexte.

Fakulta má **akreditované bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium** v dennej a externej forme, ponúka aj iné formy štúdia – **rigorózne, rozši-**

rujúce a kvalifikačné skúšky pedagogických pracovníkov. Pedagogická fakulta má tiež právo uskutočňovať habilitačné konania a vymenúvania za profesorov v odboroch predškolská a elementárna pedagogika a špeciálna pedagogika. Študent, ktorý sa rozhodne pre štúdium na Pedagogickej fakulte, môže očakávať, že sa stretne s **kvalitnou odbornou a pedagogickou prípravou** na svoje budúce zamestnanie. Veď už učiteľ národov tvrdil, že ak sa má stať človek človekom, musí sa najprv vzdelávať a vzdelávať. Perspektívni učitelia budú za vzdelávanie budúcej generácie osobne zodpovední a keďže pôjde o deti predškolského a mladšieho školského veku a rovnako deti či mládež s rôznym typom či stupňom hendikepu, je zrejme, že dôraz na prípravu budúcich absolventov sa zvyšuje.

Čo sa týka budúceho uplatnenia absolventov, Pedagogická fakulta pripravuje **absolventov bakalárskeho štúdia** ako pedagogických pracovníkov pre prácu v materských školách, školských kluboch, centrách voľného času; ako odborníkov pre oblasť kompenzačnej predprimárnej a primárnej edukácie detí z málo podnetného sociálneho a kultúrneho prostredia; ako vychovávateľov pre špeciálne výchovné zariadenia, zdravotnícke zariadenia, zariadenia sociálnej starostlivosti, zariadenia pre výkon trestu mladistvých a pedagogických pracovníkov pre prácu s mentálne postihnutými. **Absolventi magisterského štúdia** sa zas uplatnia ako učitelia na úrovni primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy); metodici pre oblasť primárneho vzdelávania; riadiaci a organizační pracovníci v materských školách; metodici a výskumní pracovníci v materských školách; špeciálnych materských školách, učitelia špeciálnych základných škôl, učitelia v základných školách pri diagnostických a reedukačných centrách, liečebno-výchovných sanatóriách alebo v iných inštitúciách pre starostlivosť o psychosociálne narušené deti a mládež.

Dnešný ambiciózný mladý človek na križovatke života však potrebuje počuť aj nejaké „ešte“ či „navyš“.

Pedagogickej fakulte je prvým „navyš“ **anglický jazyk**. V bakalárskom aj magisterskom stupni má študent možnosť rozšíriť svoje vzdelávanie o blok predmetov z anglického jazyka a vykonať aj štátne skúšky. Po ich absolvovaní môže učiť anglický jazyk v materskej škole, ako aj v rámci primárneho vzdelávania – teda na prvom stupni základnej školy. To, že sa tým jeho

atraktivnosť a možnosť uplatnenia sa na trhu práce rapídne zvýši, netreba zvlášť zdôrazňovať. Rovnako to platí o ponuke **rozširujúceho štúdia v špeciálnej pedagogike**. Štúdium na PF PU je realizované prostredníctvom najnovších efektívnych edukačných postupov – napr. stratégiami a metódami kritického myslenia, a ako jediná z fakúlt Prešovskej univerzity Pedagogická fakulta ponúka štúdium aj s výrazným využívaním **e-learningu**.

Druhým „navyš“ je **priestorový a materiálny štandard**, ktorý fakulta študentom ponúka a s ktorým sa budúci študenti môžu prísť každoročne oboznámiť aj v rámci Dňa otvorených dverí. Výučba sa realizuje v moderných interiéroch fakulty, v špecializovaných učebniach vybavených **najmodernejšou audiovizuálnou technikou** a samozrejmosťou je dostupná wifi sieť, ako aj počítačová vybavenosť fakulty.

Tretím pomyselným „navyš“ sú **záujmové aktivity, činnosti, podujatia a spoločenské udalosti**, z ktorých možno výberovo spomenúť študentské divadlo P.A.D.A.K., študentský vedecký krúžok Vedko, študentskú radu Pedagogickej fakulty, časopis študentov a učiteľov fakulty Artuš, Deň Pedagogickej fakulty, Deň materských škôl, Deň základných škôl, Ples Pedagogickej fakulty, Deň absolventov Pedagogickej fakulty, medzinárodnú spevácku súťaž Moyzesiana, Vianočné trhy spojené s darovaním krvi, Vianočné matiné či v našom regióne už etablovanú Prešovskú detskú univerzitu, ktorá je súčasťou medzinárodnej siete detských univerzít a na ktorej študenti Pedagogickej fakulty už od jej prvopočiatkov participujú ako tútory a animátori jednotlivých detských skupín.

Pracovníci Pedagogickej fakulty si plne uvedomujú aj úlohu vedy a výskumu v ich pracovnom profile. Dynamicky sa rozvíjajúcou oblasťou je vedecko-výskumná a umelecká činnosť fakulty. Prioritou je najmä výskum v oblasti predškolskej, elementárnej a špeciálnej pedagogiky a teórie vyučovania jednotlivých predmetov z pedagogicko-psychologického hľadiska a umelecké aktivity. Fakulta sa etablovala aj v medzinárodnom kontexte, uzatvorila bilaterálne dohody s medzinárodnými inštitúciami, realizuje program ERASMUS+, vytvára podmienky pre účasť vysokoškolských učiteľov a študentov na mobilitách (Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Portugalsko, Nórsko, Španielsko, Turecko, Lotyšsko, Nemecko, Bulharsko, Grécko) a štipendijných pobytoch v rámci ostatných programov, koncepčne a organizačne riadi študijné pobyty zahraničných študentov, udržiava kontakty s reprezentantmi zahraničných oddelení na partnerských univerzitách a vysokých školách v zahraničí s cieľom zvyšovania kvality edukačnej a výskumnej činnosti zamestnancov zaradených na fakulte.

Vízie a ciele ďalšieho rozvoja fakulty sú rozpracované v základných koncepčných dokumentoch v súlade so zákonom o vysokých školách a s koncepciou rozvoja vysokého školstva v SR.

AKREDITOVANÉ BAKALÁRSKE ŠTUDIJNÉ PROGRAMY PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Predškolská a elementárna pedagogika

Stupeň štúdia: Bc.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 3 roky/4 roky

Uplatnenie absolventa: pedagogický zamestnanec v materských školách, školských kluboch a centrách voľného času (učiteľ materskej školy, učiteľ materskej školy pri detských domovoch, pedagogický asistent, vychovávateľ v školských kluboch a centrách voľného času).

Predškolská a elementárna pedagogika sociálne znevýhodnených skupín

Stupeň štúdia: Bc.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 3 roky/4 roky

Uplatnenie absolventa: asistent učiteľa pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predškolských zariadeniach, v základných školách a v špeciálnych základných školách, ďalej učiteľ materskej školy, vychovávateľ v zariadeniach pre deti v predškolskom a mladšom školskom veku (najmä školské kluby, centrá voľného času, školské zariadenia implementujúce Celodenný výchovný systém).

Predškolská a elementárna pedagogika a pedagogika psychosociálne narušených

Stupeň štúdia: Bc.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 3 roky/4 roky

Uplatnenie absolventa:

1. pedagogický zamestnanec v materských školách, školských kluboch a centrách voľného času (učiteľ materskej školy, učiteľ materskej školy pri detských domovoch, pedagogický asistent, vychovávateľ v školských kluboch a centrách voľného času),
2. vychovávateľ v špeciálnych výchovných zariadeniach (zariadeniach výchovnej prevencie a náhradnej výchovy), v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach (psychiatrické liečebne, zariadenia pre liečbu drogových závislostí a i.).

Špeciálna pedagogika

Stupeň štúdia: Bc.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 3 roky/4 roky

Uplatnenie absolventa: vychovávateľ v školských kluboch špeciálnych základných škôl, internátnych špeciálnych základných školách, detských domovoch a v špeciálnych výchovných zariadeniach (zariadenia výchovnej prevencie), zdravotníckych zariadeniach (psychiatrické liečebne, zariadenia pre liečbu drogových závislostí a i.), zariadeniach sociálnej starostlivosti a zariadeniach pre výkon trestu mladistvých.

Špeciálna pedagogika so zameraním na pracovnú výchovu

Stupeň štúdia: Bc.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 3 roky/4 roky

Uplatnenie absolventa:

1. odborný zamestnanec pre prácu s deťmi, mládežou a dospelými s postihnutím a narušením,

2. koordinátor pracovnej terapie v domovoch sociálnych služieb a zariadeniach zameraných na dennú starostlivosť o postihnutých a narušených, odborný zamestnanec so zameraním na pracovné činnosti realizované v rámci inkluzívneho modelu vzdelávania.

AKREDITOVANÉ MAGISTERSKÉ ŠTUDIJNÉ PROGRAMY PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie

Stupeň štúdia: Mgr.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 2 roky/3 roky

Uplatnenie absolventa:

1. učiteľ na úrovni primárneho vzdelávania (absolvent so štátnou skúškou z anglického jazyka môže učiť anglický jazyk na primárnom stupni vzdelávania),
2. metodik pre oblasť primárneho vzdelávania,
3. špecializovaný pracovník štátnej správy pre oblasť výchovy a vzdelávania detí mladšieho školského veku.

Predškolská pedagogika

Stupeň štúdia: Mgr.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 2 roky/3 roky

Uplatnenie absolventa:

1. manažér, riadiaci a organizačný pedagogický zamestnanec v materskej škole,
2. metodik pre oblasť predškolskej edukácie,
3. inšpektor pre oblasť predškolskej edukácie,
4. výskumný pracovník v oblasti predškolskej pedagogiky,
5. pracovník štátnej a verejnej správy pre oblasť predškolská pedagogika,
6. učiteľ v materskej škole.

Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a pedagogika psychosociálne narušených

Stupeň štúdia: Mgr.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 2 roky/3 roky

Uplatnenie absolventa:

1. učiteľ na primárnom stupni vzdelávania,
2. metodik pre oblasť primárneho vzdelávania,
3. špecializovaný pracovník štátnej správy pre oblasť výchovy a vzdelávania detí mladšieho školského veku,
4. učiteľ v škole pri diagnostickom centre, reedukačnom centre, liečebno-výchovnom sanatóriu, v inštitúciách pre starostlivosť o deti s psychosociálnym narušením,
5. školský špeciálny pedagóg (pre prácu so žiakmi s poruchami správania, učenia, ADHD/ADD).

Špeciálna pedagogika

Stupeň štúdia: Mgr.

Forma štúdia: denná, externá

Dĺžka štúdia: 2 roky/3 roky

Uplatnenie absolventa: učiteľ pre špeciálnu edukáciu žiakov s mentálnym postihnutím a psychosociálnym narušením a poradenský pracovník.

Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.

Foto: Peter Holdok, dr. Martin Dzurilla

ŠTÚDIUM NA PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

**Pravoslávna bohoslovecká
fakulta Prešovskej univerzity v Prešove
v akademickom roku 2016/2017 ponúka štúdium
v dvoch akreditovaných odboroch:**

1. Študijný odbor: **2.1.15 pravoslávna teológia**
Študijný program:
  - pravoslávna teológia – spojený 1. a 2. stupeň (Mgr.), denná forma
  - pravoslávna teológia – 3. stupeň (PhD.), denná a externá forma
2. Študijný odbor: **3.1.14 sociálna práca**
Študijný program:
  - preventívna sociálna práca – 1. stupeň (Bc.), denná forma
  - charitatívna a sociálna služba – 1. stupeň (Bc.), denná a externá forma
  - charitatívna a sociálna služba – 2. stupeň (Mgr.), denná forma
  - charitatívna a sociálna práca – 3. stupeň (PhD.), denná a externá forma

Štúdium odboru pravoslávna teológia

Pravoslávna bohoslovecká fakulta je jedinou pravoslávnou teologickou fakultou v strednej Európe. Štúdium na fakulte sa uskutočňuje na piatich katedrách – katedre biblických náuk, katedre praktickej a systematickej teológie, katedre cirkevných dejín a byzantológie, katedre kresťanskej antropológie a sociálnej práce a katedre kresťanskej pedagogiky a psychológie. Unikátom fakulty je Inštitút gréckeho jazyka a kultúry, ktorý je jediný svojho druhu na Slovensku.

• **Kompetencie absolventa**

Absolvent získa schopnosť analyzovať a porozumieť zložitým vieroučným, pastoračným, liturgickým, katechetickým, historickým a predovšetkým duchovným či etickým otázkam, špecifikovať a aplikovať získané poznatky tak v teoretickej, ako aj v praktickej rovine, efektívne riadiť procesy žiaducich i nežiaducich zmien duchovného i spoločenského života na základe biblického a cirkevného chápania zmyslu života a takmer dvetisícročnej skúsenosti Cirkvi. Má požadované poznatky z kľúčových oblastí teologického poznania, rozumie podstatným súvislostiam medzi jednotlivými súčasťami teologického vzdelania, pozná duchovný a sociálny kontext v prostredí, v ktorom bude pôsobiť, vie sa orientovať v riešení kľúčových osobných, sociálnych, rodinných, duchovných a spoločenských problémov. Je schopný kooperovať s pracovníkmi príbuzných profesií. Vedomostná úroveň absolventa je rozšírená o schopnosti vedeckého bádania v teologickej, historickej, sociálnej a kultúrnej oblasti, má predpoklady pre výkon náročných riadiacich funkcií na všetkých úrovniach cirkevnej a spoločenskej práce.

• **Uplatnenie absolventov**

Absolventi študijného programu pravoslávna teológia sa uplatnia ako kňazi Pravoslávnej cirkvi, katechéti, osvetoví pracovníci, administratívni pracovníci (na všetkých stupňoch cirkevnej, vzdelávacej a výchovnej práce), koordinátori sociálnej a charitatívnej starostlivosti o občanov rôznych sociálnych skupín v zariadeniach, ktoré sú v správe cirkvi, v armáde SR ako vojenský duchovní a v oblastiach, kde sa vyžaduje tvorivý prístup a schopnosti organizačnej, výchovnej a výskumnej práce.

Štúdium odboru sociálna práca

Prečo študovať odbor sociálna práca na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU v Prešove? Štúdium odboru sociálna práca na tejto fakulte je výnimočné preto, že v ňom študenti získajú profesijnú odbornosť, ktorá sa vyžaduje pri vykonávaní sociálnej práce. Avšak rovnako tak sú vedení aj k tomu, aby sociálnu prácu a svoje budúce pôsobenie v praxi realizovali ako pomoc bližnému a ako svoje životné poslanie. Na fakulte sa kladie dôraz tak na odbornú prípravu študentov, ako aj na duchovný rozvoj študentov. Študenti sú vedení k tvorivým a charitatívnym aktivitám. Mnohé podujatia si pripravujú študenti samotní, realizujú ich na fakulte, ale aj v rôznych sociálnych a charitatívnych zariadeniach.

Študijný program preventívna sociálna práca

(bakalársky stupeň štúdia s možnosťou pokračovania v magisterskom štúdiu sociálnej práce v študijnom programe charitatívna a sociálna služba)
Študijný program preventívna sociálna práca sa na fakulte realizuje od akademického roku 2014/2015. Program vznikol v rámci inovatívneho konceptu edukačná sociálna práca. Študenti v rámci uvedeného programu získajú vzdelanie pre profesijné pôsobenie v oblasti preventívnej edukačnej sociálnej práce. Ide o nový druh pracovnej činnosti sociálnych pracovníkov. Vychádza z interdisciplinárnej poznatkovej základne a z inovatívnych prístupov v realizácii výučby. Študijný program je v súlade so vzdelávacími štandardmi sociálnej práce schválenými Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s Asociáciou vzdelávateľov v sociálnej práci SR. V profile absolventa sú obsiahnuté profesijné kompetencie pre činnosti sociálnej prevencie – socializácie, resocializácie, rehabilitácie; sociálnej edukácie; edukačného sociálneho poradenstva; manažmentu v preventívnej edukačnej sociálnej práci.

• **Absolventi štúdia sú pripravovaní na pôsobenie v nasledujúcich oblastiach:**

- edukačné sociálne poradenstvo, sociálna terapia, sociálna mediácia, sociálna kuratela, sociálno-právna ochrana, sociálna rehabilitácia, sociálna edukácia, edukácia v sociálne znevýhodnených a marginalizovaných skupinách a komunitách.

Vykonávajú profesijnú činnosť v prostrediach, kde sa môže realizovať sociálna práca na základe na Slovensku platnej legislatívy v oblasti politiky zamestnanosti, politiky vzdelávania, politiky regionálneho rozvoja, zdravotnej politiky. Pôsobia v inštitúciách a organizáciách štátnej správy; v organizáciách a zariadeniach územnej samosprávy obcí a vyšších územných celkov; v neziskových organizáciách; v cirkevných inštitúciách a zariadeniach; v súkromných zariadeniach.

- **Uplatnenie absolventov**

Vzhľadom na skutočnosť, že ide o nový študijný program v odbore sociálna práca, ktorý sa na Slovensku realizuje vôbec po prvý raz, predpokladá sa, že absolventi budú spôsobilí podieľať sa kvalifikovanou odbornou činnosťou na novom druhu edukačných sociálnych služieb a edukačnej sociálnej pomoci a budú tiež schopní pripraviť a realizovať preventívne edukačné sociálne programy pre rôzne sociálne znevýhodnené cieľové skupiny.

Študijný program charitatívna a sociálna služba

Študijný program charitatívna a sociálna služba má na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove už svoju tradíciu a stretáva sa s výborným ohlasom u študentov. Absolventi študijného programu sú spôsobilí poznávať a odhaľovať príčiny duchovných a sociálnych problémov sociálnych klientov a riešiť ich sociálne udalosti. Sú schopní sprístupňovať a poskytovať osobnú, materiálnu, inštitucionálnu a duchovnú pomoc sociálnym klientom. Vedia tiež aplikovať taký prístup ku klientom, v ktorom je dôležité dodržiavať princípy kresťanského spoluzitia a kresťanskej etiky, ľudskosti, rešpektovania práv človeka a úcty k človeku. Absolventi dokážu usmerniť sociálneho klienta v jeho požiadavkách na príslušné úrady a duchovné správy.

- **Absolventi štúdia sú pripravovaní na pôsobenie v nasledujúcich oblastiach:**

Pracujú na rôznych pracoviskách sociálnej práce. Pridanou hodnotou ich vysokoškolskej prípravy na povolanie je schopnosť poskytnúť pomoc prostredníctvom charitatívnej sociálnej práce a služieb, a to predovšetkým z hľadiska duchovného rozmeru sociálnej pomoci. Sú schopní vykonávať činnosť v duchovno-sociálnej oblasti. Ovládajú poznanie charitatívnej a sociálnej služby, majú vedomosti o problematike duchovných a sociálno-patologických javov. Sú oboznámení so špecifikami sociálnej práce s mládežou, sociálnej práce so staršími ľuďmi, s opustenými ľuďmi (bezdomovcami), s nezamestnanými a sociálnej práce v treťom sektore.

- **Uplatnenie absolventov**

Konkrétne uplatnenie nachádzajú v inštitúciách verejnej správy, v zariadeniach sociálnych služieb, v zariadeniach výkonu trestu odňatia slobody, v zdravotníckych zariadeniach, v hospicioch, v charitatívnych inštitúciách, v neziskových organizáciách. V uvedených oblastiach poskytujú sociálne služby ako sociálni a charitatívni pracovníci. Majú možnosť širšieho uplatnenia sa na trhu práce ako sociálni pracovníci schopní vykonávať činnosti v duchovno-sociálnej oblasti v rámci kompetencií Ministerstva školstva, vedy a výskumu SR; Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ministerstva vnútra SR; Ministerstva spravodlivosti SR; Ministerstva kultúry SR; Ministerstva obrany SR.

**prof. PhDr. Mária Machalová, CSc.
doc. ThDr. Miroslav Župina, PhD.**

Kontakt:

Masarykova 15, 080 01 Prešov, tel.: 051/7721 216,
e-mail: helena.kuzanova@unipo.sk
www.unipo.sk/pravoslavna-bohoslovecka-fakulta

FAKULTA ŠPORTU PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE – Ambície, priority a perspektívy...

Fakulta športu PU v Prešove je pracoviskom, ktoré poskytuje univerzitné vysokoškolské telovýchovné vzdelanie pre učiteľov, trénerov, metodikov a odborníkov v oblasti telesnej výchovy a športu. Cieľom a ambíciou fakulty ako perspektívneho vysokoškolského vedeckovýskumného pracoviska je zvýšenie jej konkurencieschopnosti na poli výskumu, transfer poznatkov, skúseností a spolupráca s výskumnými inštitúciami doma i v zahraničí. To predpokladá pripravenosť ľudského potenciálu, požadovanú úroveň funkčnosti technickej infraštruktúry a modernizácie.

Na východiská, súčasnosť a budúce zámery v pedagogickej i vedeckovýskumnej oblasti Fakulty športu PU v Prešove sme sa opýtali toho najpovolanejšieho – **dekana doc. PaedDr. Pavla Ružbarského, PhD.:**

„Fakulta športu existuje už dvanásť rokov a svojou činnosťou úspešne nadviazala na vyše 50-ročnú históriu výchovy telovýchovných pedagógov v Prešove. Výnimočnosť tejto fakulty spočíva najmä v tom, že je len druhou podobného zamerania v Slovenskej republike.

V súčasnosti máme na fakulte akreditované štúdium na I. a II. stupni v študijných programoch učiteľstvo telesnej výchovy, učiteľstvo telesnej výchovy v kombinácii, trénerstvo a najnovší študijný program šport a zdravie, ktorým sme chceli reagovať na zmenenú spoločenskú situáciu a potreby trhu práce. V poslednom období sa uverejňujú rôzne rebríčky porovnávajúce atraktivitu a kvalitu vysokých škôl. Jedno porovnanie vzniklo aj v rámci národného projektu „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“ (Kontrová 2015). Vytvorené bolo poradie fakúlt ako výsledok modelu zahŕňajúceho spolu až 35 ukazovateľov, súvisiacich s uplatniteľnosťou absolventov na trhu práce. Fakulta športu v rámci univerzity dosiahla druhý najlepší výsledok a dokonca obstála lepšie ako Fakulta telesnej výchovy a športu UK v Bratislave, ktorá do roku 2004 bola jedinou fakultou tohto zamerania v Slovenskej republike.

Okrem akreditovaného štúdia na I. a II. stupni ponúka Fakulta športu aj štúdium na III. stupni, v študijnom programe športová edukológia. Navyše fakulta disponuje právami uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov v študijnom odbore športová edukológia. Od roku 2013 Fakulta športu zvýšila počet denných študentov na I. a II. stupni o 35 %. Poklesom záujmu o externé štúdium sme celkovo zvýšili počet študentov na fakulte „len“ o 16 %. Tento výsledok vo vzťahu k demografickému vývoju na Slovensku je možné považovať za veľmi dobrý. Za neuspokojivý ho považujeme vo vzťahu k podielu fakulty na výkone univerzity.

doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD.

Fakulta športu sa musela od roku 2012 vyrovnávať aj s výraznou úpravou kritérií hodnotenia úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie činnosti vysokej školy. Hodnotenú oblasť vied o športe vyňali zo skupiny pedagogických, humanitných a spoločenských vied. V rámci vied o športe sú od roku 2012 za „A“ a „B“ výstupy považované vedecké práce evidované v databázach WoS, Scopus a CC.

Tento parameter sa premietol aj do podmienok kvalifikačných postupov pracovníkov fakulty, čo výrazne skomplikovalo nielen proces komplexnej akreditácie, ale aj kvalifikačný rast na fakulte za posledné tri – štyri roky. Fakulta sa postupne vyrovnala aj s touto reguláciou, od roku 2012 zaznamenala už osem takýchto výstupov. Výrazne sa posunul pomer medzi kvalitou a kvantitou výstupov na fakulte. Suma výstupov v skupine A1-B-C za roky 2013 – 2015 je o 40 % vyššia ako za roky 2004 – 2012. Rovnako publikačná aktivita interných doktorandov má od roku 2013 na fakulte pozitívny trend, nielen z pohľadu kvantity, ale najmä z pohľadu kvality. Za posledné tri roky vyprodukovali interní doktorandi štyri publikačné jednotky v databázach WoS, Scopus a CC.

Publikačné výstupy nie sú možné bez realizovaného výskumu. Fakulta športu, podľa hodnotenia Akademickej rankingovej a ratingovej agentúry, už niekoľko rokov dosahuje v skupine pedagogických vied v Slovenskej republike najlepšie výsledky v sume grantov KEGA, VEGA a APVV (priemer na tvorivého pracovníka za roky 2012 – 2014) a v celkovej sume grantov (priemer na tvorivého pracovníka za roky 2012 – 2014). Za obdobie rokov 2012 – 2014 bol priemer externých získaných finančných prostriedkov na tvorivého pracovníka 3 353 eur (<http://www.arra.sk/>).

V roku 2016 sa rieši na fakulte až sedem výskumných projektov, z toho jeden zahraničný. V pomere k počtu pracovníkov fakulty je to veľmi dobrý predpoklad úspešnosti v rámci získavania externých finančných zdrojov, ako aj pre kvalitné výstupy v rámci kvalifikačného rastu, resp. budúcej komplexnej akreditácie.

2011 – XXV. Svetová zimná univerziáda
Erzurum Turecko
Peter Mlynár – študent FŠ PU, Alena
Procházková – bežecké lyžovanie

Priestory posilňovne na zabezpečenie výučby FŠ PU

Bez potrebného dobudovania technickej infraštruktúry výskumu a vývoja sa nedokážeme presadiť pri zapájaní do medzinárodných výskumných grantov, ktoré považujeme za dôležité nielen pre samotný rozpočet fakulty, ale aj pre osobný, odborný či vedecký rast a medzinárodnú akceptáciu našich tvorivých pracovníkov. Výsledky nášho vedeckého skúmania musíme prezentovať tak, aby boli prínosom pre tých, ktorým sú adresované – odborníkom zo športovej praxe. V tomto smere je pre nás izolovanosť od praxe neprípustná.

Fakulta športu sa zapája do rozvojových projektov. V rámci programu cezhraničnej spolupráce PL – SK 2007 – 2013 bolo možné v roku 2015 vybudovať na Prešovskej univerzite nový atletický štadión s multifunkčným ihriskom, tenisovým ihriskom a ihriskom pre plážový volejbal. V marci 2015 informoval Spoločný technický sekretariát Programu cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika

2007 – 2013 Prešovskú univerzitu v Prešove, že existuje možnosť prídelenia finančného príspevku na projekt. Keďže v tejto schéme nebolo možné predfinancovanie, ale až refundácia výdavkov, v júni 2015 Prešovská univerzita v Prešove, po rôznych snahách o zabezpečenie financovania, nakoniec nepodpísala zmluvu so Spoločným technickým sekretariátom v Krakove.

Podobne, ako v iných európskych krajinách, aj na Slovensku prešla školská telesná výchova za posledných 25 rokov intenzívnym vývojom a mnohými zmenami. Telesná výchova, resp. telesná a športová výchova, má špecifické postavenie medzi predmetmi na školách. Hlavným dôvodom je, že prostriedky telesnej a športovej výchovy, všetky osvojované pohybové činnosti, nie sú cieľom výchovy a vzdelávania na školách, ale prostriedkom na prípravu žiakov na osvojenie si zdravého životného štýlu v dospelosti. Pohyb, spoločne so stravovacími návykmi a prostredím, má v ňom nezastupiteľné miesto.

Pri porovnaní v rámci Slovenskej republiky na mnohých vysokých školách, ako napr. UPJŠ v Košiciach, TU v Košiciach, STU v Bratislave, UK v Bratislave, Žilinskej univerzite v Žiline, v súčasnosti predmet „telesná výchova“ zastrešuje rôzne pohybové aktivity, povinný, resp. povinne voliteľný predmet. Ide o budúcich lekárov, právnikov, inžinierov, chemikov, ktorí pochopili význam pohybovej aktivity a podotýkam, že nebudú počas svojho povolania pracovať s deťmi, na ktoré je v tomto smere dôležitý pozitívne pôsobiť. Bohužiaľ, na našej univerzite, kde máme

vytvorené optimálne materiálne, ako aj personálne podmienky, sa nám napriek našej snahe nepodarilo dostať predmet „Telesná výchova“ aspoň do ponuky povinne voliteľných predmetov. Ostal len na úrovni výberových predmetov. Pritom pohyb je základnou biologickou a fyziologickou potrebou, bez ktorej nie je možný zdravý vývin jedinca. Táto situácia súvisí s tým, že na Slovensku pravdepodobne absentuje objektívna potreba spoločnosti k pohybovej aktivite. Podľa nášho názoru zlyháva aj samotný štát. Investuje veľké finančné prostriedky do liečby chorôb, pričom je všeobecne známe, že oveľa lacnejšia a efektívnejšia je prevencia. Pravidelná pohybová aktivita je jedným zo základných prostriedkov účinnej prevencie chorôb. Navyše pohybová inaktivita je Svetovou zdravotníckou organizáciou považovaná za štvrtý zo všetkých možných faktorov, ktoré prispievajú k predčasnému úmrtiu. Dokonalým vrcholom absurdnosti súčasného stavu je, že dovoľíme farmaceutickým spoločnostiam prostredníctvom reklám presvedčať ľudí, že napr. na schudnutie im stačí zakúpiť si tabletky. V tomto priestore má nezastupiteľné miesto práve Fakulta športu. Naším poslaním by malo byť, aby si deti, resp. študenti vytvorili pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a zároveň si uvedomovali jej dôležitosť. Vyústením našej snahy by

malo byť vytvorenie celoživotného pohybového návyku. K tomu potrebujeme podporu nielen štátu, ale aj vlastnej univerzity.

Na fakulte sa od roku 2013 intenzívne snažíme o to, aby bola atraktívnejšia pre súčasných, ako aj budúcich študentov. To, že sa nám to úspešne darí, naznačuje v tomto roku najvyšší záujem o štúdium na našej fakulte za posledných 10 rokov. Snažíme sa u študentov budovať povedomie

príslušnosti k fakulte a hrdosti na to, že sú jej súčasťou. Zintenzívnili sme propagáciu fakulty a zviditeľňovanie jej činnosti širokej verejnosti. Našou snahou je, aby sa fakulta stala nielen neodmysliteľnou súčasťou univerzity, mesta, regiónu, ale aj športu na Slovensku. Výsledkom je, že fakulta aktívne participovala na príprave zákona o športe (platný od 1. 1. 2016), vyhláske o odbornej príprave na nadobudnutie odbornej spôsobilosti v športe (platná od 1. 3. 2016), či vypracovaní projektu identifikácie športových talentov v rámci štátnej politiky v oblasti športovej úspešnosti. Výsledkom projektu by malo byť celoštátne testovanie detí prvých ročníkov základných škôl v Slovenskej republike od školského roku 2018/2019.“

Zámerom činnosti Fakulty športu v ďalšom období je:

- implementácia nových študijných programov kompatibilných s európskymi vzdelávacími programami, v snahe zabezpečiť taký kompetenčno-odborný profil absolventa, ktorý nájde uplatnenie na trhu práce v rámci EÚ,

Po úspešnej akreditácii Fakulta športu PU v Prešove disponuje právom uskutočňovať vysokoškolské vzdelávanie v rámci akreditovaných študijných odborov a programov na všetkých troch stupňoch štúdia, má právo uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov v študijnom odbore 8.1.3 športová edukológia. V akademickom roku 2016/2017 ponúka FŠ PU v Prešove

2010 – Zimné paralympijské hry Vancouver Kanada. Navádzač Martin Makovník – študent FŠ PU (vľavo) a Miroslav Haraus – zrakovo postihnutý – alpské lyžiarske disciplíny

štúdium na doktorandskom stupni v dennej a externej forme v študijnom programe športová edukológia a na bakalárskom a magisterskom stupni v týchto študijných programoch:

- **učiteľstvo telesnej výchovy**
- **učiteľstvo telesnej výchovy v kombinácii** s predmetom: anglický jazyk a literatúra, biológia, dejepis, ekológia, estetika, etická výchova, hudobné umenie, filozofia, fyzika, geografia, matematika, nemecký jazyk a literatúra, pedagogika, rusínsky jazyk a literatúra, ruský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, technika, ukrajinský jazyk a literatúra, výchova k občianstvu, maďarský jazyk a literatúra.

U oboch programov ide o dennú formu štúdia. V rámci týchto študijných programov majú študenti možnosť absolvovať trénerský modul v ponúkaných športových špecializáciách a získať tak odbornú spôsobilosť na výkon odbornej činnosti tréner III. kvalifikačného stupňa v súlade so zákonom o športe. Absolvent bakalárskeho stupňa týchto študijných programov nájde uplatnenie ako asistent učiteľa telesnej a športovej výchovy, inštruktor voľnočasových pohybových aktivít detí, mládeže i dospelých, tréner, resp. asistent trénera športu pre všetkých, pracovník samosprávy v oblasti telesnej výchovy a športu a môže pokračovať v nadväzujúcom štúdiu na magisterskom stupni. Absolvent magisterského stupňa nájde navyše uplatnenie ako učiteľ telesnej a športovej výchovy a tréner III. kvalifikačného stupňa príslušnej športovej špecializácie v súlade so zákonom o športe.

- **šport a zdravie**

Trojročné štúdium dennou formou. Absolvent získava druhý najvyšší kvalifikačný stupeň trénera športu pre všetkých v súlade so zákonom o športe. Uplatní sa ako inštruktor, osobný tréner alebo tréner skupiny vo fitnes centre, je kompetentný realizovať pohybové programy pre rôzne vekové, zdravotné a sociálne skupiny obyvateľov, ďalej ako odborník na kondičný a kompenzačný tréning, odborník na tréningový proces v športe pre všetkých a zdravotne oslabených jedincov. Môže pôsobiť ako animátor voľného času v turisticko-rekreačných strediskách, hoteloch a detských táboroch, taktiež ako metodik, projektant alebo konzultant rozvoja športu a rekreácie v štátnej správe a samospráve.

- **trénerstvo v špecializácii** atletika, basketbal, bedminton, džudo, florbal, hádzaná, športová gymnastika, športový aerobik, kulturistika – fitnes, lyžovanie – zjazdové lyžovanie, plávanie, tenis, volejbal, vodné pólo.

Absolvent bakalárskeho štvorročného štúdia externou formou získava druhú najvyššiu trénerskú kvalifikáciu príslušnej športovej špecializácie a absolvent magisterského trojročného štúdia externou formou získava najvyššiu trénerskú kvalifikáciu príslušnej športovej špecializácie v systéme vzdelávania odborníkov v športe v rámci krajín EÚ, s uplatnením vo vrcholovom a výkonnostnom športe mládeže a dospelých, môže pôsobiť aj ako metodik, riadiaci pracovník a funkcionár vo zväzových štruktúrach.

Podrobné informácie o prijímacom konaní sú dostupné na webovom sídle fakulty: <http://www.unipo.sk/fakulta-sportu/vzdelavanie/puos>

- *dôsledné uplatňovanie jasne definovaných príležitostí v rámci realizácie výskumných zámerov a možností ďalšej akreditácie študijných programov, kvalifikačného a kariérneho rastu pracovníkov fakulty,*

VIAC AKO POHYB...

Jedinečný profil fakulty predurčuje zameranie jej výskumnej činnosti na základný a aplikovaný výskum vo vedách o športe v rámci domácich i zahraničných projektov. Výskumné zámery sú orientované na edukačný proces v telesnej výchove, športový tréning, diagnostiku motoriky a telesného vývinu športovo talentovaných detí a i. Zárukou udržania a zvyšovania úrovne vedecko-výskumnej aktivity na fakulte je úspešnosť pri získavaní projektov grantových agentúr, pracovná zaangażovanosť a spoľahlivý výskumný potenciál tvorivých pracovníkov. Prírodnou súčasťou je prezentovanie a konfrontovanie výsledkov výskumu v zahraničí a ich priama transformácia do edukačného procesu akreditovaných študijných programov

Jedným z dôležitých predpokladov zabezpečenia kvalitného edukačného procesu je adekvátne materiálo-technické zabezpečenie výučby v miestnostiach vybavených audiovizuálnou technikou a internetovou konektivitou. Priebežne fakulta modernizuje funkčnosť a technickú infraštruktúru pracoviska. FŠ disponuje moderne vybaveným Diagnostickým centrom (DC), v priestoroch ktorého sa realizuje edukačný proces študentov a riešia sa výskumné úlohy vysokoškolských pedagógov, doktorandov a diplomantov. V súčasnosti DC disponuje prístrojovou technikou, kompatibilnou s výpočtovou technikou, ktorá umožňuje vykonávať diagnostiku zloženia a stavby tela, funkčnú záťažovú diagnostiku, diagnostiku prietokových dychových parametrov, monitorovanie biochemických parametrov, testovanie a hodnotenie úrovne funkčnej zdatnosti a výkonnosti športujúcej i nešportujúcej populácie.

Manažment Fakulty športu PU v Prešove chápe vedecký výskum ako jedinú cestu v rozvoji fakulty k dosahovaniu vysokých akademických štandardov a výskumnú prácu ako základnú a neoddeliteľnú súčasť aktivít každého tvorivého pracovníka fakulty. Konkurenčné prostredie v univerzitnom vzdelávaní vyvíja tlak a požiadavky na intenzifikáciu výskumného potenciálu všetkých tvorivých pracovníkov fakulty. Našou jednoznačnou prioritou je:

- intenzifikácia aktivít fakulty v oblasti zmluvnej spolupráce a vzťahov so zahraničnými partnermi, prezentácia činnosti fakulty vo vzťahu k vonkajšiemu prostrediu, v snahe implementovať Fakultu športu ako funkčnú súčasť PU v Prešove, modernú vzdelávaciu inštitúciu, s opodstatneným miestom vo vysokoškolskom vzdelávacom priestore Slovenskej republiky.

Medzinárodná vedecká konferencia Diagnostika v športe 2015

FAKULTA ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV

PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Fakulta verejnej vysokej školy

Fakulta zdravotníctva Prešovskej univerzity so sídlom v Prešove (ďalej len FZ PU) bola zriadená v súlade s ustanoveniami §10 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), po vyjadrení Akreditačnej komisie – poradného orgánu vlády Slovenskej republiky a na základe uznesenia Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove č. 57/2002 zo dňa 24. júna 2002. Sídlom fakulty je **Prešov, Partizánska**. Návrh projektu zriadenia

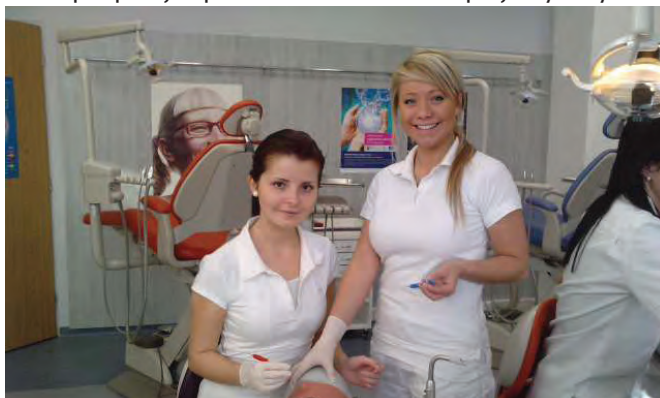

Fakulty zdravotníctva pri Prešovskej univerzite vychádzal z Národného plánu rozvoja ošetrovateľstva, ktorý je súčasťou kontinuálneho transformačného procesu plánovania v Slovenskej republike a programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky. Fakulta je zameraná na poskytovanie vzdelania **v bakalárskom štúdiu** v stanovených študijných programoch **ošetrovateľstvo a pôrodná asistencia** v dĺžke tri akademické roky v dennej forme štúdia. Od akademického roku 2004/2005 má FZ PU priznané právo udeľovať akademický titul „**bakalár**“ absolventom študijného programu **fyzioterapia** a študijného programu **dentálna hygiena** v dennej a v externej forme štúdia a od akademického roku 2005/2006 má právo udeľovať akademický titul „**bakalár**“ absolventom študijného programu **urgentná zdravotná starostlivosť** v dennej a v externej forme štúdia. Od akademického roku 2007/2008 má priznané právo udeľovať akademický titul „**magister**“ absolventom študijného programu **ošetrovateľstvo** v dennej a externej forme štúdia, štu-

dijného programu **fyzioterapia** v dennej a externej forme štúdia a študijného programu **pôrodná asistencia** v dennej a externej forme štúdia.

Podľa §22 odst. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po vyjadrení Akreditačnej komisie v súlade s ustanovením §82 ods. 2 pís. d) zákona o schválení Akademickým senátom PU v Prešove v súlade s ustanovením §9 ods. 1 písm. a) zákona bola ustanovená zmena názvu fakulty na **Fakultu zdravotníckych odborov (FZO)** s účinnosťou **od 1. 12. 2010**. Zoznam akreditovaných bakalárskych študijných programov na Fakulte zdravotníckych odborov PU od akademického roka 2014/2015 doplnil študijný program **laboratórne a vyšetrovacie metódy v zdravotníctve** a od akademického roka 2015/2016 študijný program **rádiologická technika**. Fakulta realizuje **rigorózne pokračovanie** v odbore **ošetrovateľstvo** a **fyzioterapia**.

- Fakulta má akreditované dva špecializačné **študijné programy pre sestry** v špecializačnom odbore **anestéziológia a intenzívna starostlivosť** a v odbore **ošetrovateľská starostlivosť vo vnútornom lekárstve**.
- Poslaním fakulty je poskytovať na základe tvorivého vedeckého bádania vysokoškolské bakalárske vzdelanie v bakalárskom štúdiu v akreditovaných študijných programoch ošetrovateľstvo, pôrodná asistencia, fyzioterapia, dentálna hygiena, urgentná zdravotná starostlivosť a laboratórne vyšetrovacie metódy v dennej a externej forme štúdia, v magisterskom štúdiu v odboroch pôrodná asistencia a fyzioterapia.
- Od akademického roka 2011/2012 poskytuje fakulta na základe akreditácie MZ SR špecializačné štúdium pre zdravotnícke povolanie sestra v špecializačných odboroch ošetrovateľská starostlivosť v odboroch vnútorného lekárstva a anestéziológia a intenzívna starostlivosť. Fakulta zdravotníckych odborov PU zodpovedá za rozvoj vzdelanosti v duchu národných, humanitných, kresťanských, demokratických a etických tradícií a hodnôt, spolupracuje s domácimi a zahraničnými vysokými školami, vedeckými a výskumnými inštitúciami a inými právnickými osobami, podporuje spoločné medzinárodné projekty a vytvára

podmienky pre účasť členov akademicko-vej obce na tejto spolupráci. Študijnými aktivitami a mimoškolskými aktivitami sa formuje harmonická osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku. Prioritnou snahou Fakulty zdravotníckych odborov je prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho celej spoločnosti. Jej hlavnou úlohou je poskytovať na základe tvorivého vedeckého bádania a výskumu vysokoškolské vzdelanie. Fakulta zdra-

vozných odborov PU v Prešove je jednou z 8 fakúlt verejnej vysokej školy Prešovskej univerzity v Prešove. FZO PU nemá právnu subjektivitu. Orgány akademicko-vej samosprávy – akademický senát, dekan, vedecká rada a disciplinárna komisia pre študentov konajú v mene fakulty v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom fakulty.

Organizačne sa fakulta člení na:

Dekanát

Akademickí funkcionári:

Dekan fakulty:

Dr.h.c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.

Prodekani:

doc. PhDr. Ľubica Derňárová, PhD., MPH

prodekan pre vedeckú a výskumnú činnosť

doc. PhDr. Štefánia Andraščíková, PhD., MPH

prodekan pre vzdelávanie

PhDr. Ľubica Rybárová, PhD.

prodekan pre rozvoj a zahraničné vzťahy

Predseda akademického senátu:

PhDr. Silvia Žultáková, PhD.

Katedry

Katedra ošetrovateľstva

Vedúci katedry:

PhDr. Dagmar Magurová, PhD.

Katedra pôrodnej asistencie

Vedúci katedry:

PhDr. Silvia Žultáková, PhD.

Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti

Vedúci katedry:

Ing. Bc. Danka Boguská, PhD.

Katedra fyzioterapie

Vedúci katedry:

PhDr. Wioletta Mikuláková, PhD.

Katedra dentálnej hygieny:

Vedúci katedry:

PhDr. Daniel Jordán, PhD.

Katedra medicínsko-technických odborov:

Vedúci katedry:

RNDr. Andrej Sýkora, PhD.

65. ROČNÍK MATEMATICKEJ OLYMPIÁDY – krajské kolo v kategórii Z9

Jedným z tradičných podujatí, ktoré sa konajú v priestoroch Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, je **krajské kolo Matematickej olympiády v kategórii Z9**, ktoré je zároveň vyvrcholením súťaže v danej kategórii. Súťaž pre žiakov základných a stredných škôl vyhlasuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci s Jednotou slovenských matematikov a fyzikov a Slovenskou komisiou matematickej

olympiády. Krajské kolo v Prešovskom kraji organizuje ABC Centrum voľného času v Prešove a Krajská komisia Matematickej olympiády, ktorej členmi sú aj pedagógovia z Katedry matematickej edukácie Pedagogickej fakulty PU v Prešove. V utorok, **22. marca 2016**, sa už od rána po chodbách Pedagogickej

fakulty prechádzali súťažiaci Matematickej olympiády v kategórii Z9 – žiaci deviatych ročníkov základných škôl. Stretlo sa tu spolu 55 úspešných riešiteľov obvodného kola súťaže s ambíciou ukázať, že rozumieť matematike nie je nič zložité a náročné. Štyri hodiny strávené nad riešením štyroch zadaní matematických úloh však boli skutočne vyčerpávajúce. Od deviatej hodiny ráno do trinástej hodiny popoludní si lámali hlavy nad úlohami, ktoré si vyžadovali viac ako len vedomosti získané v škole. Pre ich úspešné vyriešenie museli žiaci prejavovať vysokú úroveň logického myslenia a argumentácie. Nasadenie, s akým sa žiaci pustili do počítania, bolo veľké. Každý chcel byť čo najlepším. Podľa kritérií vytvorených pre hodnotenie žiackych riešení úloh v spomínanej súťaži platí, že žiak môže za každú úlohu získať maximálne šesť bodov. Úspešným riešiteľom sa stáva v prípade, ak v súčte získa aspoň dvanásť

bodov. Body sa udeľovali nielen za správnosť výsledku a postupu riešenia, ale aj za slovný komentár k riešeniu. V ňom žiaci prejavili schopnosť matematicky myslieť a argumentovať tak, aby čo najvernejšie popísali svoje logické postupy pri riešení úloh.

Pomocné papiere sa míňali a členovia komisie, ktorých úlohou bolo okrem iného aj hodnotiť postup a správnosť riešenia, mali čo robiť, aby do veľkonočných sviatkov stihli riešenia úloh vyhodnotiť a spracovať výsledkovú listinu.

Všetkým víťazom a úspešným riešiteľom blahoželáme!

Mgr. Jana Kojnoková
Foto: Peter Holdok

BESEDA S OLYMPIJSKÝM VÍŤAZOM Z BARCELONY 1992 ROBERTOM ZMĚLÍKOM

Dňa 15. 4. 2016 zorganizovala Katedra športovej edukológie a humanistiky FŠ PU v spolupráci s Olympijským klubom Prešov besedu s olympijským víťazom v desaťboji z Barcelony 1992 Robertom Změlíkom. Besedy sa zúčastnili študenti 1. a 2. ročníka FŠ PU, členky klubu Pro senior a účastníčky Univerzity tretieho veku na PU v Prešove.

Robert Změlík svojím pútavým rozprávaním zaujal všetkých účastníkov a vo svojej prezentácii sa dotkol troch tém. V prvom rade hovoril o svojej úspešnej športovej kariére, v druhej časti sa venoval otázkam dôležitosti správnej výživy športovca a v tretej časti prezentoval organizáciu zaujímavej športovej súťaže, ktorú vypracoval s ďalším olympijským víťazom v desaťboji Romanom Šebrlem pod názvom Odznak všestrannosti olympijských víťazov.

val s ďalším olympijským víťazom v desaťboji Romanom Šebrlem pod názvom Odznak všestrannosti olympijských víťazov.

doc. PaedDr. Viera Bebčáková, PhD.

PhDr. Milan Goga, GSc.

(9. 5. 1947 – 17. 3. 2016)

Po ukončení štúdia oboru výchova a vzdelávanie dospelých nastúpil od 1. júla 1975 na miesto asistenta na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove. Celý svoj profesijný život, t. j. viac ako 40 rokov, venoval pedagogickej, vedecko-výskumnej, publikačnej a organizátorskej práci v prospech prešovskej akademickej pôdy. Jeho pracoviskami sa stali katedra pedagogiky, katedra vysokoškolskej pedagogiky a katedra výchovy a vzdelávania dospelých, resp. katedra andragogiky. Ako skúsený učiteľ a znalec študentskej duše presadzoval kolegiálny a priateľský prístup v zmysle téz, že študent má právo na omyl a že humor patrí do školy. Naša akademická pôda mu je vďačná za záslužnú činnosť koordinátora pedagogických praxí, keď vďaka jeho organizátorskej činnosti a osobným kontaktom s pracovníkmi odboru školstva a s mnohými riaditeľmi škôl, sa aj v nepriaznivej dobe podarilo ukotviť takú potrebnú prax študentov učiteľských programov do učebných plánov a najmä realizovať ju v praxi. Študentom denného i externého štúdia pomáhal ako vedúci ročníkových prác, bakalárskych a diplomových prác, záverečných prác doplnujúceho pedagogického štúdia, ba vďaka jeho kontaktom a životnej skúsenosti mnohým z nich podal pomocnú ruku pri ich prvých krokoch v hľadaní uplatnenia sa ako budúcich pedagógov, vychovávateľov, lektorov a organizátorov vzdelávacích podujatí, a nie v malých prípadoch aj v osobnom živote. Jeho hlas mala možnosť počuť prešovská verejnosť v rozhlasových prijímačoch, keď pôsobil ako externý hlásateľ rozhlasu po drôte, ktorý v tom čase patrilo pod PKO Prešov.

My, jeho najbližší kolegovia, z prevažnej časti jeho bývalí žiaci, sme si vážili jeho rozvážnosť, s ktorou pristupoval k riešeniu problémov a najmä jeho ľudskosť v každodennom kontakte so svojím okolím. Náš Milan bol studnicou zábavných i poučných historiek o živote prešovských osobností, s ktorými vyrastal a neskôr sa stretával pri svojich milovaných prechádzkach mestom. V našich myšliach ostane aj ako milujúci manžel, otec a starý otec, ktorý sa tešil z každej návštevy svojich milovaných vnúčat.

Drahý náš priateľ, ďakujeme Ti, že si obohatil naše životy ako náš učiteľ, kolega, radca a človek s veľkým srdcom.

Češť Tvojej pamiatke.

Autor: Eduard Lukáč

GTF PU V SPOLUPRÁCI S EVROPSKÝM SMÍRČÍM INSTITUTEM

Gréckokatolícka teologická fakulta už od roku 2010 spolupracuje s Evropským inštitutom pro smír a mediaci (ESI), ktorý má sídlo v Křtinách pri Brne. ESI je medzinárodné centrum duchovnej obrody založené na európskej tradícii, ktoré poskytováním služieb v oblasti mimosúdneho riešenia sporov naplňa, posilňuje a šíri myšlienky vzájomného porozumenia a presadzuje v medziludských vzťahoch i v spoločnosti ochotu a zmier.

Myšlienka, ktorá spojila GTF PU a ESI je zadefinovaná v ich spoločnom ciele. Ide predovšetkým o poskytovanie všeobecne prospešných služieb cez charitatívne projekty a cez spoločensky prospešné projekty. Spoločný prienik tvoria projekty, týkajúce sa mimosúdneho urovnávania sporov cez mediáciu, ktorá sa študuje aj na Gréckokatolíckej teologickej fakulte a pre študentov je veľmi atraktívnym študijným programom. Spolupráca zahŕňa aj kooperáciu na projektoch zameraných na propagáciu a aplikáciu mediácie do spoločnosti. Realizované sú aj ďalšie spoločné aktivity, medzi ktoré patria konferencie, semináre či sympóziá, ktoré sú striedavo organizované na oboch stranách. Pravidelne sa každoročne v marci koná Josefské sympóziu v Křtinách pri Brne, ktorého poslaním je pozvať a privítať ľudí, hľadajúcich zmysel života, práce a bytia na zemi. Odpovede na otázky z profesionálneho a osobného života môžu objaviť účastníci sympóziá vzájomným zdieľaním prostredníctvom detí, študentov, kolegov a druhých ľudí, ale aj cez posvätnosť pútnického miesta zasväteného k pocte sv. Jozefa, kde spoločnosť ESI sídli. Organizované sú aj pravidelné semináre pre študentov GTF PU v študijnom programe Probačná a mediálna práca, kde prichádzajú prednášať naši zahraniční partneri, kde sa vzájomne obohacujeme o nové poznatky a postupy pri aplikácii mediácie. Táto spolupráca je obojstranne prínosná, dáva nám možnosti rozširovať a získavať nové poznatky či realizovať sa v medzinárodných projektoch.

ThLic. Emília Halagová, PhD.

JARNÝ BEH

Olympijský klub Prešov v spolupráci s atletickým klubom TJ Slávia PU a Fakultou športu PU pripravil 29. ročník Jarného behu v rámci Medzinárodného dňa športu pre rozvoj a mier. Vydarené podujatie otvorilo bežeckú sezónu v metropole Šariša a bolo aj prvým kolom oblastnej bežeckej ligy 2016 regiónov Prešov a Sabinov. Jeho aktéri si pripomenuli aj udalosť spred 120 rokov – otvorenie I. novovekých olympijských hier v Aténach. Preteky otvorila a najlepších dekorovala podpredsedníčka Olympijského klubu Prešov a bývalá

vynikajúca prešovská basketbalistka Viera Bebčáková. „Šport znamená aj priateľstvo, mier, pokoj, prináša radosť z pohybu,“ zvýraznila V. Bebčáková. „Prispieva k zdravému životnému štýlu, spája ľudí rôznych vekových kategórií. Teší ma, že na podujatí mala zastúpenie aj Prešovská univerzita.“ Celkovo sa akcie zúčastnilo 58 bežcov z toho z PU v kategórii muži do 39 rokov (7 km): 1. M. Kormaník (MTC Vyšná Šebastová) 23:03, 2. **D. Jakubkovič (FŠ PU Prešov) 24:17**, 3. **M. Barna (Vranovské vydry – PF PU Prešov)**

24:54 a v kategórii ženy nad 50 rokov: **1. R. Rafajlovičová (FF PU Prešov) 34:43**.

Ján Jacoš

KLUB ŠTUDENTOV MANAŽMENTU ZORGANIZOVAL AKCIU „CHATUJ S NAMI OFFLINE“

V rámci aktivít, ktorými chce Klub študentov manažmentu dať študentom Fakulty manažmentu možnosti ako tráviť svoj voľný čas, bol v dňoch 18. 3. 2016 – 20. 3. 2016 zorganizovaný nultý ročník akcie s názvom „Chatuj s nami offline.“ Zámerom tejto akcie bolo ponúknuť možnosť študentom sa navzájom lepšie spoznať a zároveň vytvoriť priestor pre upevnenie spoločenských vzťahov. V rámci spomenutej akcie bol zorganizovaný výlet do obce Široké, kde bola pre účastníkov zabezpečená chata.

Akcia trvala celý víkend, od piatka až do nedele. Prvý večer prebiehalo ubytovanie, zoznamovanie s novým prostredím a hlavne s novými ľuďmi. Netrvalo to však dlho a vznikli nové známosti a kamarátstva. Piatkový večer sa spočiatku niesol najmä v duchu spoločenských hier a zábavy, avšak s pribúdajúcimi hodinami sa spontánne zmenil na zábavu pri

hudbe.

V priebehu druhého dňa bol zorganizovaný výlet do blízkeho okolia, ktorého sa mohol každý zúčastniť. Túto možnosť pár účastníkov aj využilo. Spomedzi účastníkov sa našli aj takí študenti, ktorí sa rozhodli uplatniť svoje gastronomické schopnosti a pripravili pre svojich kolegov chutný guláš, ktorý zožal úspech. Vo večerných hodinách nasledovala diskotéka spojená s voľnou zábavou. Záverečný tretí deň sa niesol v znamení upratovania, balenia a prípravy na odchod. Zjedli sme zvyšky gulášu a v poobedňajších hodinách sme chatu opustili. Neznamenalo to však úplne koniec tejto akcie, nakoľko niektorí zo zúčastnených sa rozhodli utužovať novovzniknuté priateľstvá aj ďalej a spoločne vyrazili do ulíc mesta Prešov. Týmto gestom ukázali, že

zámer predmetnej akcie sa podarilo naplniť.

Sme radi, že na základe rozhovorov s účastníkmi môžeme konštatovať, že väčšina zúčastnených si udalosť pochvalovala, ba dokonca sa vyjadřila, že sa radi zúčastnia aj ďalšieho podujatia. Veríme, že nové známosti a priateľstvá, ktoré účastníci získali, im vydržia nielen počas ich štúdia, ale aj po jeho ukončení.

Aj na základe takýchto pozitívnych

referencií máme čoraz väčšiu chuť do ďalšej práce a už teraz sa tešíme na ďalšie akcie, ako aj na oficiálny prvý ročník chaty, ktorú plánujeme zorganizovať v priebehu zimného semestra.

Szabolcs Balogh

na fakultách

**PRÍSPEVOK INŠTITÚTU ROMANISTIKY K PRAKTICKEJ PRÍPRAVE
BUDÚCICH PREKLADATEĽOV A TLMOČNÍKOV PRE EURÓPSKE INŠTITÚCIE:**

MEDZINÁRODNÝ EDUKAČNO- MOBILITNÝ PROJEKT

Inštitút romanistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa úspešne zapojil do konzorcia siedmich európskych univerzít a získal prestížny grant medzinárodnej spolupráce *Strategické partnerstvá „Systèmes juridiques et droit des entreprises dans l’UE: traduire et interpréter dans la diversité“ [Právne systémy a právo obchodných spoločností v EU: preklad a tlmočenie v rozmanitosti]*. Projekt uspel v grantovom výbere organizovanom v rámci programu ERASMUS+ a získal finančnú podporu vo výške 214 763 eur na obdobie troch rokov 2016 – 2018. Využije ho spolu 7 partnerských pracovísk: Filozofická fakulta PU v Prešove, Jihočeská universita v Českých Budějoviciach, Universidad de Vigo (Španielsko), Polytechnický inštitút Porto (Portugalsko), Vysoká škola Ventpils (Lotyšsko), Technická univerzita v Bukurešti (Rumunsko) a Université de Bretagne Sud (Francúzsko). Prvý dvojtýždňový intenzívny workshop organizovala Filozofická fakulta Jihočeskej univerzity v Českých Budějoviciach. Denný program bol sústredený do dvoch blokov. Dopoludnia prebiehali prednášky pedagógov zamerané predovšetkým na problematiku prekladania a tlmočenia textov z oblasti práva a ekonomie, ktoré alternovali s prednáškami externých odborníkov z praxe, prezentujúcich fungujúce firmy alebo inštitúcie, ktorých charakter a zame-

ranie si vyžaduje spoluprácu s profesionálnymi prekladateľmi a tlmočníkmi. Program významne obohatili videokonferencie, počas ktorých sa do programu zapojili zahraniční odborníci, ktorí predstavili reálne fungovanie vybraných inštitúcií s prekladateľskou a tlmočnickou praxou. Popoludňajšie bloky boli orientované na praktické využitie novozískaných skúseností. 35 študentov zo siedmich krajín si prakticky vyskúšalo tvorbu glosárov, preklad autentických textov alebo rolové hry, imitujúce reálne situácie vo firmách a spoločnostiach orientovaných na marketingové aktivity, právne úkony a pod. Súčasťou programu boli aj kultúrne a spoločenské podujatia či návšteva okolitých turisticky atraktívnych miest.

Filozofická fakulta PU sa do projektu zapojila vďaka prof. PhDr. Zuzane Malinovskej, CSc., ktorá participovala na projekte už v jeho prípravnej fáze. Spolu s prof. PhDr. Z. Malinovskou, CSc. sa dvojtýždňového intenzívneho programu ERASMUS+ zúčastnila Mgr. et Mgr. Adriána Koželová, PhD. a študentky Inštitútu romanistiky FF PU. Slovensko si hneď v prvom roku zapojenia sa do projektu prinieslo domov úspech v podobe ocenenia študentky Bc. Miriam Pufferovej, ktorá sa umiestnila na vynikajúcom 3. mieste spomedzi všetkých zúčastnených študentov. Rebríček najúspešnejších študentov bol zostavený na základe získaného bodového ohodnotenia za jednotlivé aktivity a úlohy počas celého študijného pobytu.

O účasť na ďalších dvoch medzinárodných workshopoch sa za Prešovskú univerzitu v Prešove budú môcť uchádzať študenti programu francúzsky jazyk a kultúra odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo, ktorí absolvujú predbežnú prípravu a uspejú vo výbere. Nasledujúce workshopy sa uskutočnia v Lotyšsku (2017) a vo Francúzsku (2018).

Mgr. et Mgr. Adriána Koželová, PhD.
Inštitút romanistiky FF PU

Kde bolo tam bolo, bolo raz 5 študentiek romanistiky. A bol aj program Strategické Partnerstvá ERASMUS+ a pár skvelých ľudí, ktorí prišli s nápadom usporiadať kurz, ktorý by bol zameraný na európske právo. A keďže Európska únia neustále potrebuje prekladateľov a tlmočníkov, rozhodli sa zamerať práve na túto oblasť. A v tejto časti sa dostávame k už spomenutým študentkám. Tie spolu s dvomi vyučujúcimi jedného rána nasadli na vlak, potom presadli na ďalší vlak (niektoré aj na ďalší a ďalší vlak) a spoločne v zdraví prišli do Českých Budějovic – mesta, ktoré sa na najbližšie dva týždne stalo ich prechodným bydliskom. A vtedy sa to celé začalo. Po sympatickom úvode a prijatí na radnici sa mohlo začať s intenzívnym kurzom, čo znamenalo doobeda prednášky,

prezentácie a videokonferencie; poobede semináre, preklady, tlmočenie, no najmä prácu s inými študentmi, ktorých tam bolo habadej. Pred projektorom sa vystriedali učitelia, profesori, prekladatelia, tlmočníci, právnici, zostavovatelia IATE databáz či PR manažéri rôznych firiem. Vyrábali sa glosáre, konzultovali preklady, nacvičovali modelové obchodné vyjednávania – to všetko v mnohonárodných skupinách, kde ste sa mohli dorozumieť po francúzsky alebo anglicky za aktívnej pomoci všadeprítomných pedagógov, ktorí neváhali poradiť. Keď pokročil deň, nadišla tá oddychovejšia časť programu – prezentácia jednotlivých krajín, čiže Česka, Rumunska, Francúzska, Portugalska, Španielska, Lotyšska a – voilà – Slovenska. Do spoznávania nových kultúr, zvukov miest a vôní sa aktívne zapojili aj chuťové poháriky a spoznávali sa chute každého národa – keďže každý niečo priniesol a ponúkol ostatným. Nasledujúci deň sa pokračovalo v nabitom programe. No keďže sa celý tento projekt uskutočnil v Českých Budějoviach, nedalo sa vynechať návštevy pivovaru Budvaru a Českého Krumlova, ktoré

sa (podľa očakávaní) stretli s veľkým nadšením.

Veru, boli to intenzívne dva týždne! Plné prekladov, glosárov a konverzácií, ale aj stretnutí, úsmevov, chutí, no najmä skúseností. Po dvoch týždňoch práce s právnou terminológiou sa dievčatá omnoho istejšie pobijú s prekladom pracovnej zmluvy či stanov s. r. o. Dúfajme, že takto o rok si to bude môcť zopakovať nová päťka študentov a z Lotyšska odídu s rovnakými zážitkami.

Simona Kotránová, Lucia Mitrová, Miriam Pufflerová, Michaela Richterová, Veronika Sulinská

MINI-ERASMUS PO PRVÝKRÁT NA PU

Filozofická fakulta PU v Prešove dňa 4. apríla 2016 na svojej pôde privítala študentov stredných škôl, z ktorých sa na niekoľko dní stali vysokoškoláci. Mohlo sa tak stať vďaka projektu združenia Future Generation Europe a pod záštitou Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. V tomto roku sa konal už štvrtý ročník tohto projektu v rámci celého Slovenska a zapojilo sa doň deväť slovenských univerzít. Pre Prešovskú univerzitu to bol ročník prvý vďaka Filozofickej fakulte, ktorá sa do tohto projektu zapojila a ponúkla študentom stredných škôl výber v rámci všetkých realizovaných študijných odborov.

Stredoškôláci si vybrali študijné odbory, o ktoré sa v budúcnosti

chcú uchádzať ako vysokoškoláci, a mohli si vyskúšať, aké to bude, keď sa nimi naozaj raz stanú. Stali sa súčasťou bežného vyučovacieho procesu, prednášok a seminárov. Študentský život mimo vyučovania im sprostredkovali domáci študenti ESN (Erasmus Student Network), ktorí sa starajú aj o zahraničných (Erasmus+) študentov na našej univerzite. Tí sa zároveň snažili predstaviť im aj Prešov ako mesto atraktívne pre vysokoškolákov, hoci aj tých budúcich.

Ako nám po ukončení pobytu povedali, všetko sa zbehlo veľmi rýchlo, avšak chcú sa na Prešovskú univerzitu vrátiť, no už ako riadni študenti. Potvrdili, že účasť na dňoch otvorených dverí je len pohľadom cez kľúčovú dierku. Avšak až tento pobyt v nich umocnil presvedčenie, že to, čo si zvolili pre svoje budúce štúdium, ich bude naozaj baviť a naplňovať.

Zuzana Straková

na fakultách

MODERNE A EFEKTÍVNE NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE S EDULABOM PRE ŠKOLY

V posledných februárových dňoch sa na pôde Pedagogickej fakulty stretla nezisková organizácia EDULAB (v zastúpení riaditeľom Mgr. Jánom Machajom), ktorej cieľom je hľadanie podoby školy v 21.

storočí, s dekanou Pedagogickej fakulty, doc. Janou Burgerovou. Témou stretnutia bola dohoda ohľadom spolupráce, ktorá by mala pozostávať z odborného a praktického kreovania nových edukačno-výchovných materiálov, postavených na komplexnom využívaní nových

technológií v primárnom vzdelávaní pod názvom Moja škola.

Hlavným cieľom spolupráce a participácie na projekte Moja škola je zvýšiť popularitu využívania moderných vzdelávacích technológií na školách v rôznych predmetoch (matematika, slovenský jazyk, prírodoveda, vlastiveda, hudobná výchova, environmentálna výchova, dopravná výchova, etická výchova, náboženská výchova), ukázať prínosy a význam pre skutočnú modernizáciu vzdelávania na primárnom stupni.

EDULAB prináša učiteľom v školstve možnosť získať praktické zručnosti absolvovaním školení a vyskúšať si so svojimi žiakmi prácu s najmodernejšími technológiami. Prostredníctvom multimediálneho spracovania vzdelávacieho obsahu a ďalších tech-

nológií sa zvyšuje kvalita a rýchlosť získavania vedomostí a žiak tak prechádza z pasívnej roly poslucháča do pozície aktívneho účastníka vyučovacieho procesu. Výsledkom spoločnej spolupráce bude vzdelávací materiál a digitálny obsah, ktoré umožnia vytvárať motivujúce prostredie pre kreatívnu prácu učiteľov a žiakov. Spojenie akademického a súkromného prostredia pri tvorbe modernej školy je z hľadiska jej kvality nesmierne dôležité, a preto sa z tejto spolupráce tešíme.

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.

Mgr. Vladimír Fedorko, PhD.

Foto: Peter Holdok

NA GRÉCKOKATOLÍCKEJ FAKULTE SA HOVORILO O ISLAME

Na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU sa dňa 23. 2. 2016 v rámci Týždňa vedy a techniky uskutočnila pozvaná prednáška Ing. Mikuláša

znik a učenie svetového náboženstva islamu. Nezaujato poukázal na markantné rozdiely v teologickom i morálnom učení kresťanstva a isla-

Hučka s názvom **Islam – známy/neznámy (Humanistická Európa alebo islamistická Európa?)**. Pozvaného hosťa privítal a diskusiu moderoval doc. Michal Hospodár. Prednášajúci pútavým spôsobom prezentoval

mu, čo je dôležité si uvedomiť práve v prebiehajúcej migračnej vlne, ktorá so sebou nesie miešanie ideí, kultúr a náboženstiev. Svoje výskumy obohatil videoprezentáciou odborníkov na islam a citoval aj z najdôležitejších kníh koránu a zbierky zákonov (Šaría). V následnej diskusii sa prítomní študenti religionistiky detailnejšie zaujímali o Mohamedov život a jeho pohľad na základné otázky života. Podujatie na aktuálnu tému prispelo k tomu, aby si súčasná generácia študentov urobila pravdivý obraz o fenoméne, ktorý čoraz silnejšie expanduje do Európy.

Doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.

NOVÉ ŠTUDIJNÉ PROGRAMY NA FAKULTE ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

Fakulta úspešne realizuje akreditované študijné programy v nelekárskych študijných odboroch a je významnou súčasťou univerzitného vzdelávania v zdravotníckych povolaniach. Akademickým rokom 2002/2003 otvorila po prvýkrát brány pre študentov dvoch študijných odborov – ošetrovatelstvo a pôrodná asistencia. Absolventom týchto odborov je v plnom rozsahu uznané vzdelanie v členských štátoch EÚ, pretože sú zaradené medzi regulované povolania. Keďže fakulta sa dynamicky rozvíjala, získala ďalšie akreditované študijné programy v odboroch urgentná zdravotná starostlivosť, fyzioterapia a dentálna hygiena. Kredit kvalitného vzdelávania v už spomínaných študijných odboroch nesporne prispel k tomu, že v súčasnom období fakulta začala realizovať dva nové študijné programy: **Laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve** a **Rádiologická technika**. Ide o dennú formu štúdia, metóda prezenčná v bakalárskom stupni (6 semestrov) a externú formu štúdia, metóda kombinovaná v bakalárskom stupni (8 semestrov). Okrem iných kritérií na prijatie na štúdium nových študijných programov sa vyžaduje aj splnenie kritéria zdravotnej spôsobilosti pre výkon povolania v in-

tenciách vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č.364/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá zdravotnej spôsobilosti pre uchádzačov o zdravotnícke študijné odbory. Akceptovaný je tiež pozitívny vzťah k laboratórnej práci a riešenie biologických, fyzikálnych a chemických olympiád. Pri realizácii týchto študijných odborov Fakulta zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove úzko rozvíja hlbšiu spoluprácu s Fakultnou nemocnicou Prešov, Poliklinikou Sekčov, zdravotníckymi zariadeniami, výučbovými pracoviskami a v neposlednom rade s **Fakultou humanitných a prírodných vied PU v Prešove. Špeciálne však jej katedrami biológie a ekológie**. Ambíciou nových študijných programov na FZO PU je, aby študenti zvládali danú problematiku nielen teoreticky, ale aj prakticky, vrátane manažérskych schopností. Ide totiž o odborne vysoko zodpovednú prácu s adekvát-

Zdravotnícke laborantky FZO v chemickom laboratóriu 229 BiEk FHPV Michal Tiňo 2. LVM

nou samostatnosťou v rozhodovaní a adaptabilitou na dynamicky meniace sa podmienky. V neposlednom rade cieľom nových študijných odborov je, aby ich absolventi dokázali pracovať efektívne i ako členovia výskumného tímu, organizovať si vlastné sústavné vzdelávanie a udržiavať kontakt s vývojom vo svojom odbore, ako aj správne uplatňovať eticko-právne princípy v celom spektre aplikovanej praxe.

RNDr. Andrej Sýkora, PhD.
Vedúci katedry medicínsko-technických odborov FZO PU

NA INŠTITÚTE POLITOLÓGIE SA DISKUTOVALO O NAJVÄČŠÍCH ZAHRANIČNO- POLITICKÝCH VÝZVACH ROKU 2016

Inštitút politológie Filozofickej fakulty dňa 12. apríla privítal na pôde Prešovskej univerzity novozvoleného poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, súčasne aj poslanca mestského zastupiteľstva mesta Banská Bystrica, politológa a vysokoškolského pedagóga doc. PhDr. Martina Klusa, PhD., MBA. Vzhľadom na to, že prioritnú oblasť záujmu doc. Klusa predstavuje zahraničná politika, ústrednou témou jeho prednášky sa v uvedenom kontexte stali „Najväčšie zahranično-politické výzvy v roku 2016“, ktoré boli sústredené do piatich nosných okruhov: azylová politika súvisiaca s migračnou krízou; blížiac sa referendum o zotrvaní, prípadne vystúpení Veľkej Británie z Európskej únie (tzv. Brexit); politická kríza na Ukrajine; predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade EÚ a prezidentské voľby v USA.

Schengenu a vzájomnej výmeny informácií. Jedným z efektívnych riešení problému s nelegálnou migráciou je podľa neho vytváranie centier na registráciu migrantov, tzv. hotspotov, mimo územia EÚ, v ktorých budú môcť migranti legálne požiadať o azyl, pričom uvedený návrh je z pohľadu finančnej podpory EÚ menej náročný. Doc. Klus práve v oblasti migračnej krízy vníma predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ ako výzvu, kde by Slovenská republika mohla iniciovať hľadanie možných riešení inými, efektívnejšími spôsobmi ako v súčasnosti navrhujú západné štáty EÚ.

V rámci prednášky poslanec NR SR neopomenul ani výsledky holandského referenda, v ktorom sa až 61 % zúčastnených Holanďanov (účasť 32,2 %) rozhodlo nepodporiť asociačnú dohodu medzi EÚ a Ukrajinou. Domnieva sa, že Holanďania viac ako o európskej budúcnosti Ukrajiny hlasovali o budúcnosti EÚ. Ich „nie“ totiž vzhľadom na témy referendovej kampane, podstatne viac vyjadrujú postoj k súčasnému daniu v únii a predovšetkým k tendenciám vytvárať z Európy akúsi podobu superštátu.

Podľa doc. Klusa je mimoriadne zaujímavé aj dianie v USA v súvislosti s novembrovými prezidentskými voľbami, ktoré môžu priniesť zvrät na medzinárodnej scéne, a to predovšetkým v prípade, ak by vo voľbách zvíťazil republikánsky kandidát Donald Trump. Excentrický miliardár, známy svojimi radikálnymi

názormi, môže podľa neho predstavovať možnú destabilizáciu v oblasti medzinárodných vzťahov, a preto za prijateľnejšiu alternatívu považuje bývalú šéfkou americkej diplomacie Hillary Clintonovú.

Spomínané témy vzbudili medzi zúčastnenými študentmi i pedagógmi mimoriadny ohlas a vyvolali búrlivú diskusiu. Prítomných zaujímali napr. dôsledky prípadného vystúpenia Veľkej Británie z EÚ, či už z ekonomického hľadiska, alebo z dôvodu možných dopadov na Slovákov žijúcich v Británii. Pýtali sa taktiež na postoj k uznaniu Kosova ako nezávislého štátu či na prognózu politického vývoja na Ukrajine.

Doc. Martin Klus v závere stretnutia ponúkol študentom Inštitútu politológie možnosť absolvovať stáž v jeho poslaneckej kancelárii v NR SR a spolu s riaditeľkou Inštitútu politológie doc. Irinou Dudinskou vyjadrili snahu o zintenzívnenie vzájomnej spolupráce aj v budúcnosti.

Mgr. Anna Polačková, PhD.
Inštitút politológie FF PU v Prešove

ODBORNÁ EXKURZIA ŠTUDENTOV

3. ROKA ŠTÚDIA, ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU TURIZMUS, HOTELIERSTVO A KÚPEĽNÍCTVO

Teória je základ, na ktorý nadväzuje prax. Takto zjednodušene by sme mohli charakterizovať súčasný trend vo vyučovaní na Fakulte manažmentu. Tento prístup najmä v bakalárskom študijnom programe Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo vychádza v ústrety dnešným požiadavkám trhu práce. Zamestnávateľia totiž nehládajú absolventov škôl nabitých len teoretickými poznatkami, ale najmä ľudí schopných okamžite sa zapojiť do praxe a riešiť problémy každodennej podnikateľskej reality. Vo vysokoškolskom prostredí to znamená, že študent neprechádza len teoretickou prípravou, ale do jeho vyučovania sú stále viac zaraďované exkurzie, praxe a stáže priamo v podnikoch. Exkurzia patrí medzi tie inovatívne formy vyučovania, ktorá znamená tak vtiahnutie študentov z umelého školského prostredia do prirodzeného prostredia, ako aj učenie prostredníctvom zážitkov, ktorých trvalejší efekt je vedecky dokázaný. Exkurzia poskytuje študentom zážitkové a autentické učenie a prepája teóriu s praxou. Práve z týchto dôvodov sú exkurzie dôležitou súčasťou viacerých disciplín zabezpečovaných Katedrou turizmu a hotelového manažmentu v rámci bakalárskeho študijného programu Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo. Naposledy to boli dve exkurzie v rámci predmetu Manažment kúpeľného podniku, ktoré zorganizovala vedúca katedry Ing. Anna Šenková, PhD., zabezpečujúca tento predmet v treťom roku bakalárskeho štúdia. V dvoch termínoch, a to 15. 3. a 22. 3. 2016 sa postupne študenti denného štúdia zo všetkých piatich študijných skupín zúčastnili exkurzie v oblasti severovýchodného Slovenska. Cieľovými miestami boli kúpele Červený Kláštor – Smerdžonka, kúpele Vyšné Ružbachy a expozícia ľudových remesiel a liehovarníctva Nestville Park Hniezdne.

V kúpeľoch Červený Kláštor – Smerdžonka sa nám aktívne venoval marketingový manažér Ing. Vladimír Šmída. Počas prehliadky areálu kúpeľov študenti mali možnosť vidieť ubytovacie priestory v chatovej osade, rôzne zariadenia pre voľnočasové aktivity klientov a návštevníkov kúpeľov a ochutnať jedinečnú prírodnú liečivú minerálnu vodu „Smerdžonka“, ktorá je vďaka svojmu zloženiu, bohatému na minerálne látky a sírovodík, predurčená hlavne na liečbu kožných chorôb, ale aj chorôb pohybového aparátu, ne-

urologických chorôb a porúch tráviaceho ústrojenstva. Počas prehliadky interiérov kúpeľov mali študenti možnosť vidieť reštauračné zariadenie v zrekonštruovanej budove pôvodných kúpeľov, ktoré slúži nielen klientom kúpeľov, ale aj verejnosti, ďalej úsek balneológie a poskytovania kúpeľných procedúr a ukážky ubytovania v kúpeľnom Dome Zdravie***.

V jeho moderne vybavenej kongresovej sále Ing. Šmída oboznámil študentov s históriou kúpeľov v Červenom Kláštore, ktorá siaha do prvej polovice 19. storočia. Počas prvej Československej republiky (od roku 1928) kúpele patrili do šiestice slovenských kúpeľov zaradených do kategórie štátnych kúpeľov. Počas druhej svetovej vojny boli závažne poškodené a upadli do zabudnutia. Až v roku 2004 začal súčasný majiteľ areálu s revitalizáciou. V roku 2010 bol tunajší prameň vyhlásený za prírodný liečivý zdroj a moderná história kúpeľníctva v Červenom Kláštore sa začala písať v roku 2012, kedy kúpele otvorili svoje brány pre širokú verejnosť. V roku 2014 získali aj vďaka čistému ovzdušiu Pieňin štatút klimatických kúpeľov a v súčasnosti patria medzi najmenšie, ale najmodernejšie kúpele na Slovensku. V diskusii študentov zaujímala najmä otázka návštevnosti kúpeľov, marketingové aktivity, vďaka ktorým získavajú klientov a vízie do budúcnosti.

V kúpeľoch Vyšné Ružbachy sa nám venovala vedúca obchodu a marketingu PhDr. Martina Konrádová. V úvode oboznámila študentov s históriou a súčasnosťou kúpeľov. Prvá kúpeľná budova s bazénom, kuchyňou, jedálňou a spoločenskou miestnosťou tu bola postavená už v roku 1595. Tak ako sa počas storočí menili majitelia, tak sa menilo aj postavenie kúpeľov. Najviac sa o ich súčasnú podobu zaslúžil majiteľ poľský gróf Andrej Zamoyski, ktorý v 20. rokoch 20. storočia postupnou výstavbou premenil kúpele na v tom čase najmodernejšie na Slovensku. Biely dom, jedna z dominant Vyšných Ružbách, bol postavený na zelenej

lúke v priebehu jedného roka na travertínovej kope v biedermeierovom slohu. Dedič grófa Zamoyskeho, syn Ján s manželkou Izabelou de Bourbon, neterou španielskeho kráľa, pokračovali vo zvelaďovaní kúpeľov, ich plány na rozmach však prekazila druhá svetová vojna a znárodnenie. Ďalšie kúpeľné budovy boli postavené v rokoch 1975 až 1997. V súčasnosti majú kúpele široký indikačný zoznam a okrem klientov zdravotných poisťovní ponúkajú svoje produkty aj samoplatcom vo forme rôznych pobytových balíčkov. Areálom kúpeľov nás sprevádzala pani Bc. Veronika Škurlová, vedúca ubytovacích služieb, ktorá nám umožnila prehliadku ubytovania a wellness služieb v Grand Hoteli Strand****, vo švajčiarskych domčekoch *** a stravovacích priestorov v Bielom dome. Vrchná sestra pani Anna Smandrová predstavila študentom priestory balneológie, v ktorých sa poskytuje väčšina liečebných procedúr.

Poslednou zastávkou odbornej exkurzie bola nová expozícia v Nestville Parku v Hniezdom, kde sa zase študenti oboznámili s unikátnym projektom v rámci oživenia turistického ruchu severného Spiša. V rámci prehliadky videli ukážky tradičných ľudových remesiel, súvisiacich s liehovarníctvom a prehliadli si moderný liehovar na výrobu liehu.

Vďaka ústretovosti a prístupnosti majiteľov a pracovníkov navštívených zariadení mali študenti možnosť vidieť praktickú stránku v oblasti, ktorú študujú a overiť si získané teoretické poznatky v praxi.

Ing. Anna Šenková, PhD.
Foto: Archív FM

OTÁZKY Z DEJÍN FILOZOFICKEJ ANTROPOLÓGIE

V týchto dňoch Prešovská univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta vydala publikáciu Úvod do dejín filozofickej antropológie. Autorom je prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., vedúci katedry filozofie a religionistiky. Publikácia je jedným z výsledkov realizácie projektu „Akcelerácia rozvoja ľudských zdrojov vo vede a výskume, inovácia a zlepšovanie kvality vzdelávacieho procesu“, podporeného z operačného programu VZDELÁVANIE,

spolufinancovaného zo zdrojov EÚ. Užitočnosť publikácie o. i. je v tom, že poskytuje selektívny obraz o človeku v antickom myslení – u predsokratovcov, v helenistickom období, v náboženskej dobe a neopomína ani biblický obraz človeka, obraz človeka v stredoveku s dôrazom na obraz človeka v 19. a 20. storočí. Je napísaná po formálnej i obsahovej stránke tak, že nabáda čitateľa, aby sa zamýšľal nad otázkou: „Človek, kto si?“ Veď každý človek síce prichádza na svet s určitými vrodenými dispozíciami, ale oveľa viac je toho, čo sa reálne musí naučiť.

Učí sa poznatky o svete, ktorý je jeho domovom, o spoločnosti, v ktorej žije v danom období. Učí sa uplatňovať a rozvíjať schopnosť žiť vo svete, do ktorého sa narodil a prispôbiť sa jeho nárokom. Učí sa svojim správaním k ostatným ľudským bytostiam, k ich rôznym zoskupeniam, aby v ich dimenziách mohol čo najefektívnejšie prežiť. A šancu na takéto prežitie má iba ten, kto sa to naučí. Inak sa dostáva do konfliktov nielen so svojou rodinou ale aj so svojím okolím,

so svetom iných.... Je potrebné podčiarknuť, že základom postoja človeka k druhému je tolerancia (znášanlivosť). Ak chce, aby iný znášal jeho, musí aj on znášať druhého. Musí sa naučiť pravidlám vzájomného spolunažívania, aby dokázal spolu s ľuďmi existovať v určitom priestore a čase. Nebolo a zrejme to ani nebude vždy ľahké. Najťažšie je to zrejme s tými „cudzími“, ktorí ad hoc vstupujú do sveta človeka a ktorým sa nemôže vyhnúť. Profesor Dancák akcentuje, že analyzovať a vysvetľovať treba nielen odpovede, ale aj samostatné stanovenie

problémov, či lepšie povedané stanovenie otázok kladených dobou. A pravé bádanie potom neanalyzuje len odpovede, ale predovšetkým otázky v historických filozoficko-antropologických súvislostiach... Pozitívne možno hodnotiť i autorom uvádzané pramene, z ktorých čerpal a ktoré môžu byť inšpiráciou aj pre hlbšie štúdium a pochopenie človeka v tomto komplikovanom svete, najmä z aspektu ľudských práv a empatie pri komunikácii vo vzájomných vzťahoch. Autor tiež dáva čitateľovi do pozornosti, že „filozofia nie je inštruktážou na používanie návodu, ale je vedením k zodpovednosti“. Pojem zodpovednosti však možno interpretovať i tak, že sa týka všetkých subjektov, ktoré v dimenziách svojej profesijnej činnosti prichádzajú s človekom do určitého kontaktu, pri ktorom by mali akceptovať objektívne dokázateľnú pravdu a boli schopní odhaliť a posúdiť príčiny prípadných chýb a omylov... Bez nadsadenia možno priznať, že autorovi sa podarilo čitateľa uviesť do historického kontextu problematiky základných filozoficko-antropologických otázok, v ktorých sú implikované historické pohľady na človeka a ich poznanie nesporne prispieva k lepšiemu pochopeniu súčasného človeka s náznakmi pro futuro.

Mgr. Eva Kušnírová, PhD.

PRIMÁTORKA MESTA NA NÁVŠTEVE GTF PU

Primátorka mesta Ing. Andrea Turčanová prijala pozvanie vedenia Gréckokatolíckej teologickej fakulty. Spoločné stretnutie na pôde GTF sa uskutočnilo 3. marca 2016. Dekan GTF PU prof. Peter Šturák jej spolu s členmi vedenia predstavil aktivity pedagógov a študentov fakulty, ako aj priestory fakulty. Primátorka si prezrela „intelektuálne srdce“ fakulty – knižnicu a navštívila aj „duchovné srdce“ fakulty, kaplnku bl. biskupa mučeníka P. P. Gojdiča. Jednou z tém ich stretnutia bolo rozvíjanie možností a vízií v ďalšej spolupráci mesta a fakulty, a to najmä v oblasti kultúry, v duchovnej a sociálnej oblasti. Mesto s fakultou v súčasnosti spolupracuje na pilotnom projekte, kde absolventi a študenti

v študijnom programe Probačná a mediálna práca vykonávajú v priestoroch Prešovskej radnice prax, kde prichádzajú občania mesta

a môžu konzultovať svoj problém a očakávať od nich usmernenie pri jeho riešení a ďalšom postupe.

ThLic. Emília Halagová, PhD.

na fakultách

11. ROČNÍK MEDZINÁRODNÉHO TÝŽDŇA DENTÁLNEJ HYGIENY A PREVENIE

Slovenská dentálnohygienická spoločnosť, kolektívny člen Slovenskej lekárskej spoločnosti, Pracovisko dentálnej hygieny FNsP J. A. Reimana v Prešove v spolupráci s Prešovskou univerzitou

v Prešove, Fakultou zdravotníckych odborov a Katedrou dentálnej hygieny Vás srdečne pozývajú na medzinárodnú konferenciu pod názvom 11. Medzinárodný týždeň dentálnej hygieny a prevencie

2016, ktorá sa uskutoční v dňoch 25. 4. – 29. 4. 2016 v priestoroch Pracoviska Dentálnej hygieny, FNsP J. A. Reimana, Hollého 14, Prešov a Fakulty zdravotníckych odborov PU v Prešove, Partizánska 1, Prešov.

PREDSTAVENIE BOŽIEHO MILOSRDENSTVA NA GRÉCKOKATOLÍCKEJ TEOLOGICKEJ FAKULTE

Dňa 13. 3. 2015 v Bazilike sv. Petra v Ríme zverejnil Svätý Otec František svoje rozhodnutie sláviť Jubilejný rok milosrdenstva. Naplnenie tejto vízie a pastoračného úsilia sa začalo 8. 12. 2015 v celej Katolíckej cirkvi. Otvorenie jubilea sa uskutočnilo v čase 50. výročia ukončenia Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý aj v súčasnosti volá po nových pastoračných podnetoch v Cirkvi. Tie by boli pokračovaním v ohlasovaní a sprítomňovaní Božej lásky.

V intenciách týchto myšlienok pripravila Katedra aplikovanej edukológie vedeckú konferenciu s názvom *Božie milosrdenstvo v obraze katechézy*, ktorá sa uskutočnila dňa 17. 3. 2016. Vedecké podujatie sa začalo možno netradične, no vzhľadom na zameranie konferencie veľmi aktuálne – slávením sv. liturgie vo fakultnej kaplnke bl. biskupa P. P. Gojdiča. Hlavným slúžiteľom bol vладыka Milan Lach, pomocný prešovský biskup, ktorý sa prítomným prihovril v homílii, vychádzajúcej z Lukášovho evanjelia, v ktorom zaznieva otázka bohatého popredného muža, ktorý chcel byť dedičom večného života, no nedokázal sa vzdať toho, čo mu v tom zabraňovalo – vlastného zabezpečenia bez ochoty byť milosrdný voči druhému.

Vedecká časť konferencie začínala úvodným slovom, ktoré predniesol prodekan pre doktorandské štúdium a rozvoj a vedúci Katedry aplikovanej edukológie doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. Pozdravné slovo veľkého kancelára J. E. Mons. Dr. h. c. ThDr. Jána Babjaka, PhD. SJ predniesol pred početným auditóriom kancelár Arcibiskupského úradu v Prešove Dipl.-Theol. Univ. Peter Lach.

Prvú časť prednášok otvoril prorektor Katolíckej univerzity v Ružomberku

prof. ThDr. František Trstenský, PhD., ktorý hovoril o biblických východiskách chápania Božieho milosrdenstva. Prednášku o ponúkaní Božieho milosrdenstva vo väzenskom prostredí ponúkol PaedDr. ThLic. Emil Turiak, PhD., ktorý je zároveň protopresbyterom žilinského protopresbyterátu. Vzťah milosrdenstva a výchovy sme si vypočuli aj v rozmere filozofického zmýšľania, ktoré prezentoval Dr. h. c. prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD. To, že predmetná konferencia mala v skutku interpersonálny rozmer, potvrdzuje aj prednáška ThLic. Martina Tkáčča, PhD., ktorý sa zamýšľal nad vzťahom Liturgie sv. Jána Zlatoústeho, ktorá nie je iba spomienkou, ale aj zdrojom milosrdenstva.

Druhý blok prednášok otvoril farský administrátor farnosti Sklabina (banskobystrická diecéza) ThDr. Ondrej Šmidriak, PhD., ktorý sa zhostil pastoračného vnímania cirkevného spoločenstva, ktoré je výzvou a školou milosrdenstva. To, ako by homília mala vyzerieť, vysvetlil vo svojom vstupe Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD. Zaoberal sa prioritou indikatívy spásy v homílii, pričom zdôraznil potrebu neustáleho ohlasovania kerygmy – radostnej zvesti, čo zdôraznil aj na príklade sv. Jána

Zlatoústeho. Zásady ohlasovania kerygmy v katechéze predstavil doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD. na príklade zachovaných spisov Troch svätiteľov – sv. Jána Zlatoústeho, sv. Bazila Veľkého a sv. Gregora Naziánskeho. Biblicko-pastoračný rozmer vnímania rodiny ponúkol doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD., pričom zdôraznil základné atribúty duchovného napredovania, ktoré vychádza zo vzájomného odpustenia. Potvrdením interdisciplinarity konferencie bola tiež prednáška doc. Mgr. Kamila Kardisa, PhD. Vnímajúc spoločenskú klímu a nestabilitu v náboženskom presvedčení a živote uvažoval nad skutočnou identitou kresťana v sekulárnej desocializovanej Európe. **Záver bloku prednášok patril doc. ThDr. Štefanovi Paločkovi, PhD.,** ktorý z pohľadu dogmatiky predstavil zásadné prístupy a tvorby obsahov v katechéze.

Predstavené príspevky vytvorili vhodnú klímu na vzájomnú diskusiu. Ambíciou organizačného výboru ostáva príprava konferenčného zborníka v elektronickej podobe, ktorého súčasťou bude audiozáznam prednášok a fotografií z podujatia.

doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

PREŠOVSKÍ SENIORI SÚŤAŽILI POD PIATIMI KRUHMI

Fakulta športu Prešovskej univerzity, Mesto Prešov a Olympijský klub Prešov usporiadali v hale Prešovskej univerzity Olympijský päťboj seniorov o Pohár primátorky Prešova. Obľúbené podujatie otvorili a seniorom zaželali veľa síl a životného optimizmu primátorka Prešova Ing. Andrea Turčanová, predseda Olympijského klubu Prešov JUDr. René Pucher a prodekanka FŠ PU PaedDr. Iveta Boržíková, PhD. Vitálni dôchodcovia a dôchodkyne súťažili v piatich disciplínach – basketbale (hod na kôš), florbale (strelba na bránku), futbale (kop na bránku), ringu (hod na cieľ) a hode šípkami. V akcii boli zástupcovia denných centier, Jednoty dôchodcov Slovenska, zariadení pre seniorov a viacerých občianskych združení, ktoré sa venujú práci so seniormi. Vyzdvihnúť je potrebné organizačnú prácu vedúcej Katedry športovej edukológie a humanistiky

FŠ PU Mgr. Lenky Tlučákovéj, PhD., ktorá toto podujatie spolu so študentmi tejto fakulty pripravila.

Do súťaže sa prihlásilo 21 sedemčlenných družstiev. Poradie: 1. Denné centrum Družba v Prešove (T. Vargová, A. Dvorščáková, H. Karšaiová, M. Varga, P. Dvorščák, J. Brenišin, D. Haľama) 99 bodov, 2. Jednota dôchodcov Slovenska – I. mestská organizácia Prešov (J. Palko, Š. Páll, A. Mišenčík, Z. Dako, M. Daková, M. Ferencová, A. Bučková) 98, 3. Jednota dôchodcov Slovenska – III. mestská

organizácia Prešov (J. Čermaková, M. Lechová, A. Pravdová, J. Pravda, J. Skladaný, S. Kmec, D. Michalčík) 96, 4. Združenie kresťanských seniorov – klub Solivar, Jednota dôchodcov Slovenska – II. mestská organizácia Prešov po 93, 6. Denné centrum Prešov, Jiráskova ul. 91.

Najlepší muž: Valent Breda (Denné centrum Prešov, Sabinovská ul.), najlepšia žena: Mária Leľáková (Združenie kresťanských seniorov – klub Solivar).

Ján Jacoš

ROZŽIARENÉ OČKÁ PREDŠKOLÁKOV POD PIATIMI KRUHMI

Olympijský klub Prešov, Fakulta športu Prešovskej univerzity a materská škola na Budovateľskej ulici v Prešove pripravili už tradičný a medzi predškolákmi veľmi obľúbený olympijský festival materských škôl – Detskú športovú olympiádu. V tomto roku sa táto akcia konala v rámci osláv Slovenskej olympijskej štafety Rio 2016. Úžasnú atmosféru umocnili rozžiarené očká predškolákov a predškolačok, ich nasadenie a šikovnosť symbolicky v piatich súťažiach, ktorých patrónmi boli slovenskí maskoti Olympia, Viktor, Lilly, Pjongy a Bueno. Otváracieho ceremoniálu s účasťou olympionika Mateja Falata sa zúčastnili dekan Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove doc. PaedDr. P. Ružbarský, PhD., primátorka mesta Prešov Ing. A. Turčanová, predseda OK Prešov JUDr. René Pucher a ďalší zástupcovia Fakulty špor-

tu, mesta Prešov a Olympijského klubu Prešov.

„Podujatie bolo výborné, aj študenti Fakulty športu sa svojich úloh zhostili na jednotku,“ podčiarkla podpredsedníčka Olympijského klubu Prešov a predsedníčka komisie výchovy a vzdelávania Slovenskej olympijskej akadémie Viera Bebčáková. „Deti mali z festivalu, ktorý bol aj našou oslavou Slovenskej olympijskej štafety Rio 2016, úžasný zážitok. Medzi deťmi sa veľmi dobre cítil aj ambasádor štafety a olympionik Matej Falat. Deti mali radosť z toho, že sa s ním mohli fotiť aj porozprávať a bol to pre ne ďalší zážitok. Tiež nás potešilo, že medzi nás prišla primátorka Prešova Andrea Turčanová a vedenie Fakulty športu.“

„Bolo to pripravené na vysokej úrovni,“ poznamenal olympionik a ambasádor Slovenskej olympijskej

štafety Rio 2016 Matej Falat. „Zaujala ma a prekvapila účasť materských škôl a to, že toto podujatie má taký dosah. Keď deti so svojim učiteľkami prišli, znamená to, že ich športovanie baví a to je dobre. Hlavné je, aby ich pohyb bavil.“

Z 21 zúčastnených materských škôl získala prvé miesto Materská škola v Prešove na Ulici Fraňa Kráľa, na druhom mieste skončila MŠ na Budovateľskej ulici v Prešove a tretia bola MŠ na Važeckej ulici v Prešove. Zvíťazili však všetci, ktorí sa do tohto milého festivalu zapojili. Súčasťou podujatia bola i výtvarná súťaž trojrozmerných diel na tému medaila a výstava výtvarných prác na tému „Olympijské symboly. Odkaz Slovenska olympijskému Riu de Janeiro“.

Ján Jacoš

na fakultách

ŠTUDENTSKÁ VEDECKÁ KONFERENCIA VO VEDÁCH O ŠPORTE 2016

Na pôde Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove sa dňa 11. apríla 2016 uskutočnilo fakultné kolo Študentskej vedeckej konferencie vo Vedách o športe. Už tradične mali študenti fakulty reálnu možnosť vzájomného konfrontovania výsledkov svojej vedecko-výskumnej činnosti. Teoretické práce boli prezentované v korektnom súťaživom prostredí jednotlivých sekcií. Kritériami hodnotenia teoretických prác boli: originalita témy, použité metódy, spracovanie výsledkov, závery pre teóriu vednej oblasti, možnosť ich aplikácie v praxi, ako aj úroveň prezentovania a objavy práce.

Konfrontácia kreatívnych riešení výskumných zámerov študentov v sek-

cii Športovej edukológie priniesla analýzu poznatkov z oblasti rozvoja pohybových predpokladov, didaktiky telesnej a športovej výchovy, športu pre všetkých, športu zdravotne oslabených, výkonnostného a vrcholového športu. Predsedníčkou hodnotiacej komisie bola doc. PaedDr. Viera Bebcáková, PhD. Ocenenými prácami boli:

- 1. miesto Bc. Jana Hanušovská**
Telesné zaťaženie detí mestských a vidieckych materských škôl.
- 2. miesto Bc. Ivana Ondo-Eštoková**
Intenzita zaťaženia a subjektívne hodnotenie vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy.
- 3. miesto Bc. Melánia Daňková**
Rozvoj flexibility mažoretiek v kategóriách deti a kadet.

V sekcii Športovej kinantropológie a humanistiky, ktorú viedla doc.

PhDr. Květoslava Perečinská, PhD., bola predmetom skúmania diagnostika pohybových schopností, biologické, psychologické a sociologické aspekty telesnej výchovy a športu. Výsledky vedných disciplín sa vyhodnocovali samostatne, vzhľadom na

postupujúcich a členenie sekcií v celoslovenskom kole: Sekcia Športovej kinantropológie:

- 1. miesto Bc. Silvia Hovanová**
Diagnostika rýchlostno-silových schopností hokejistov v trojročnom časovom intervale.
- 2. miesto Bc. Daniela Leütterová**
Špecifické atletické pomôcky a pohybová výkonnosť detí mladšieho školského veku.
- 3. miesto Bc. Erik Adam**
Monitorovanie somatických ukazovateľov a koordinačných schopností chlapcov a dievčat.

Sekcia Športovej humanistiky:

- 1. miesto Bc. Jozef Horváth**
Reakcie organizmu rozhodcov na stresové situácie vo volejbalovom zápase.
- 2. miesto Bc. Martin Kandráč**
Postoje študentov strednej školy k hodinám telesnej výchovy a k športu.

Prezentačné aktivity študentov 3. stupňa vysokoškolského vzdeláva-

nia v sekcii Doktorandov boli zamerané na čiastkové problémy ich výskumných projektov. Vo vystúpeniach rezonovali procesy športového

tréningu, analýza výsledkov motorického učenia, využitie nových technológií a prostriedkov telesnej výchovy a športu. Hodnotiacej komisii predsedal prof. PaedDr. Ján Junger, PhD.. Postupové miesta na celoslovenské kolo ŠVK 2016 v Bratislave získali:

- 1. miesto Mgr. Martin Jesenský**
Aktivita svalov trupu pri dýchaní v základných polohách.
- 2. miesto Mgr. Tomáš Eliaš**
Vplyv zimného prípravného obdobia na aeróbnu vytrvalosť 17-ročných futbalistov.
- 3. miesto Mgr. Mária Jančošek**
Biomechanická analýza gymnastického preskoku premet vpred.

Je potrebné oceniť erudovanosť a objektivitu členov hodnotiacich komisii jednotlivých sekcií a prácu členov organizačného výboru. Vďaka patrí všetkým pedagógom, ktorí ako školitelia zodpovedne pripravili súťažiacich študentov a významnou mierou prispeli k tomu, že fakultné kolo Študentskej vedeckej konferencie vo Vedách o športe 2016 na Fakulte športu PU v Prešove prebiehalo v príjemnej pracovnej atmosfére súťaživosti a inšpirácie.

PS: Dňa 3. mája 2016 nominovaní študenti úspešne reprezentovali fakultu na celoslovenskom kole Študentskej vedeckej a umeleckej konferencie vo Vedách o športe na FTVŠ UK v Bratislave, kde Bc. Jana Hanušovská, Bc. Daniela Leütterová a doktorand Mgr. Martin Jesenský získali všetci 4. miesta vo svojich sekciách.

PaedDr. Iveta Boržíková, PhD.
Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove

VÝSLEDKY PREPOJENIA VEDECKEJ PRÁCE A PODNIKATEĽSKEJ PRAXE

V období 2014 – 2015 bol na Katedre financií Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove úspešne realizovaný vedecko-výskumný projekt pod názvom *Výskum v oblasti controllingu rizík podnikania v EÚ so zameraním na návrh modelov na zefektívnenie riešenia a prognózovania finančných rizík podnikateľských subjektov*, ktorý bol financovaný prostredníctvom Vedeckej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR a SAV. Vedúcou riešiteľského kolektívu bola doc. Ing. Dana Kiseľáková, PhD. a výskumný tím tvorilo ďalších 7 spoluriešiteľov a 2 interní doktorandi.

V rámci výskumného projektu bola realizovaná sektorová analýza malých a stredných podnikov v potravinárskom priemysle z pohľadu ocenenia rizík, realizoval sa výskum vybraných modelov hodnotenia rizík a využitím nástrojov faktorovej regresnej a korelačnej analýzy bol vytvorený inovatívny model (Enterprise Risk Model) so zohľadnením vybraných finančných ukazovateľov ex post, predikčných modelov ex ante a vybraných rizík. Autori pomerne veľký priestor venovali prob-

lematike testovania modelu CAPM a komplexného stavebnicového modelu pre účely ocenenia nákladov vlastného kapitálu.

Výsledky riešenia projektu boli publikované spolu v 45 výstupoch, z toho najvýznamnejšie sú kapitola v zahraničnej vedeckej monografii evidovanej v BkCI Web of Science, 2 zahraničné vedecké štúdie v časopisoch evidovaných v databáze Scopus, domáca vedecká monografia, 3 vedecké práce v zahraničných a 15 v domácich vedeckých časopisoch, viacero príspevkov vo vedeckých zborníkoch zahraničných a domácich vedeckých konferencií.

V novembri 2015 bol zorganizovaný online workshop pod názvom RISK CONTROLLING IN THE ENTREPRENEURSHIP IN THE EUROPEAN UNION – THEORY AND MANAGERIAL PRACTICE (www.risk2015.webnode.sk) a príspevky z tohto workshopu s čiastkovými výsledkami výskumu boli publikované v nekonferenčnom recenzovanom zborníku vedeckých prác Controlling rizík podnikania v EÚ

v teórii a v praxi, ktorý je verejne prístupný v elektronickej podobe na web stránke workshopu s prepojením na internetovú stránku Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity.

Za najvýznamnejšie prínosy projektu možno označiť vytvorenie metodiky tvorby podnikových modelov na báze controllingu rizík a originálneho inovatívneho 3D modelu ERM (Enterprise Risk Model) s využitím štatistických metód. Model bol zameraný na monitorovanie, znižovanie a prognózovanie finančných rizík s aplikáciou v podnikateľskej praxi.

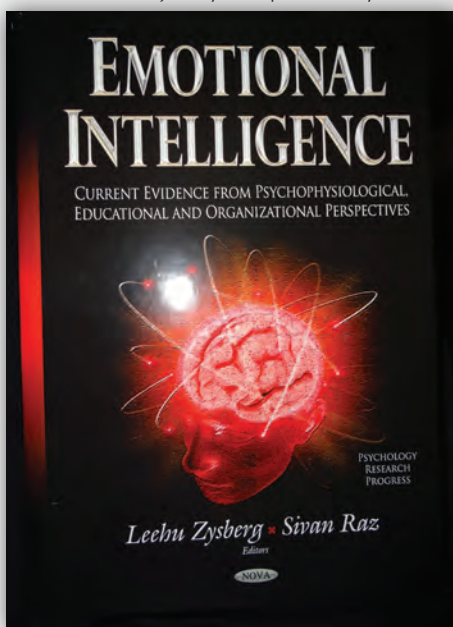
Ing. Beáta Šofranková, PhD.
Katedra financií FM PU v Prešove
Foto: archív FM PU v Prešove

VÝSLEDKY MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE KATEDRY MANAŽÉRSKEJ PSYCHOLÓGIE FM PU

V roku 2014 Katedru manažérskej psychológie FM PU oslovili Leehu Zysberg a Sivan Raz z Tel Hai Academic Upper Galilee z Izraelu s ponukou spolupráce na projekte monografie venovanej problematike emocionálnej inteligencie. Po ročnej spolupráci a vzájomnej výmene informácií, výsledkov výskumov a zistení bola monografia Emotional Intelligence editovaná Leehu Zysberg a Sivan Raz vydaná vo vydavateľstve Nova Science Publishers v New Yorku. Na príprave a publikovaní tejto monografie sa celkovo podieľalo 33 autorov. Zladiť spoluprácu takého rozsiahleho tímu nebolo jednoduché, ale výsledok bol vysoko pozitívne hodnotený, čoho dôkazom je aj indexácia publikácie v databáze Scopus.

Náš príspevok v publikácii „Emocionálna a sociálna inteligencia“

bol zahrnutý v časti venovanej otázkam emocionálnej inteligencie v kontexte interpersonálneho a organizačného prostredia. Zároveň bol jedným z podstatných

výstupov riešenia grantového projektu VEGA 1/0637/12: Možnosti konceptualizácie a operacionalizácie sociálnej inteligencie ako výkonovej osobnostnej charakteristiky.

V našej kapitole boli prezentované výsledky viacerých výskumov, ktoré sme realizovali v oblastiach sociálnej a emocionálnej inteligencie. Pozornosť v tejto kapitole bola sústredená na príspevok do diskusie o existencii a rozlíšení konceptov emocionálnej a sociálnej inteligencie.

Výsledkom spolupráce bola, okrem možnosti prezentácie výsledkov našich výskumov, aj ponuka na publikovanie vlastnej monografie vydané vo vydavateľstve Nova Science Publishers v New Yorku.

Doc. PaedDr. Zuzana Birknerová, PhD., MBA
Doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc.
Mgr. Lucia Zbihlejová

DANIELA RAPAVÁ

TAJOMSTVO SVETLA A VODY

Autor: Ing. Peter Haľko

Foto: Daniela Rapavá a František Franko

V dňoch 29. februára až 8. apríla 2016 sa v Centrálnej požičovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove konala výstava fotografií Daniely Rapavej pod názvom Tajomstvo svetla a vody, ktorú spolu s autorkou a Univerzitnou knižnicou PU pripravilo Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU. Kurátorom výstavy bol Mgr. Jaroslav Ondo, PhD., pôsobiaci na Inštitúte hudobného a výtvarného umenia FF PU. Organizačne sa na výstave spolupodieľal RNDr. František Franko, PhD. z CCKV PU.

RNDr. Daniela Rapavá pôsobí vo Hvezdárni v Rimavskej Sobote, kde sa spolu s manželom venuje odborným pozorovaniam Slnka, zatmení, meteorov a pozíčných meraní, ale hlavne popularizácii astronómie a prírodných vied i ekologickej výchove. Niekoľko desaťročí je kurátorkou celoslovenskej výtvarnej výstavy Vesmír očami detí. Jej koníčkom je fotografia, najmä makro. Spočiatku fotografovala živú prírodu, neskôr fyzikálnu fotografiu, zameranú prevažne na svetlo a jeho prejavy – zobrazenia v kvapkách, bublinách, farebné interferencie v polarizovanom svetle na dvojlomných materiáloch (ľad, plast, celofán), difrakcie na pavučinách, na niektorých bežných chemických látkach v polarizovanom svetle. Fascinovali ju tiež zmrazené bubliny. Jej práce sú uverejňované na prestížnych webových stránkach, ako sú Optics Picture of the Day, Earth Science Picture of the Day, Spaceweather a pod. Okrem fyzikálnej fotografie sa venuje aj voľnej tvorbe a organizuje spoločné výstavy so žiakmi.

Výstava jej fyzikálnych fotografií s názvom Tajomstvo svetla a vody bola pravidelne inštalovaná a dopĺňovaná v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach a ako putovná výstava sa objavuje na rôznych miestach po celom Slovensku, takže sme ju mali možnosť obdivovať aj v našej Univerzitnej knižnici.

KURÁTORSKÝ PRÍHOVOR

Daniela Rapavá, výstava Tajomstvo svetla a vody. Trpezlivé oko pozorovateľky a výsledky pozorovania vďaka zdroju energie, ktorá sprostredkovaná vzhľadnutie živého a neživého sveta, rozpusteného vo fundamentálnej tekutine. Zážitok stretnutia s detailom blízkeho okolia, budiaceho dojem, že je z veľkej diaľky.

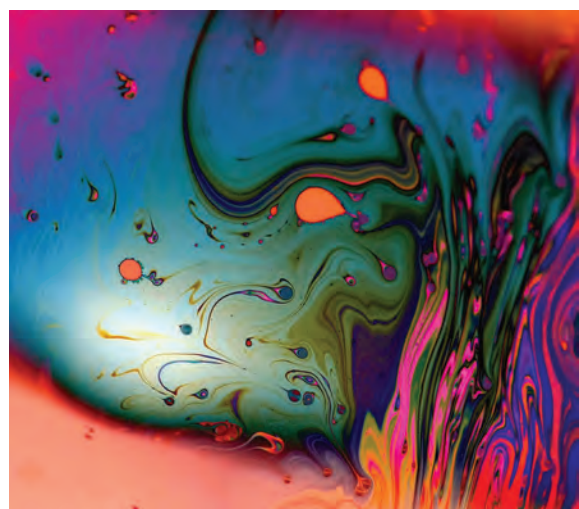
Príbeh makrofotografie sa stáva obľúbenou fotografickou oblasťou od polovice minulého storočia. Jej ohlásenie svetu pomáha realizovať stále kvalitnejšia fotografická optika a ľudská ambícia nahliadnuť z väčšej blízkosti k predtým nefotografovateľným objektom. Zlomovým bodom je výsledok práce Lennarta Nilsona. Prirodzene, sa k fascinujúcemu predstaveniu nepredstaviteľného dostáva až po dlhej ceste portrétneho, rodinného fotografa. O niekoľko desiatok rokov sa skôr podobné zaujatia zdanlivo nepatrným objektom, udejú v ateliéri Marcela Duchampa. Emmanuel Radnitzky tak v roku 1920 realizuje fotoaparátom obraz Duchampovej grafickej matrice. Výtvarnosť, (vizuálna sugestivita štruktúry materiálov) tak vykročila k ľudskému oku. Sama k sebe. Ľudské oko je tým istým. Je „utkané“ z rovnakých prvkov.

Autorka fotografickej výstavy o tajomstvách svetla a vody je fascinovaná možnosťami objavovania týchto tajomstiev. Je fotografkou predstavujúcou vizuálnu naratívnu fyzikálnych dejstiev a fabúl, nepredvídateľných prvkov, v momente

exponovania „obrázok“. Nádherné fotografické hľadanie, očakávanie, nachádzanie. Spolu s ďalšími rozprávačmi týchto príbehov patrí k protagonistom, predovšetkým humanizujúcej tvorby – totiž s podtextom odkazu pre menej pozorných, že je to tu okolo prenádherné. Prinajmenšom pozoruhodné.

Prajem jej dobré svetlo, vyhovujúcu svetelnosť objektívov a prostredia, veľa pravých fotografických momentov – stlačenie spúšte fotoaparátu, ktoré sa nedá odložiť a presunúť. Je to ten moment, keď sa autor stáva sprostredkovateľom vznikov a procesov nekončiacich zázrakov.

Mgr. Jaroslav Ondo, PhD.

LUBO REPASKÝ & JARO ŠVESTKA

SEDEM HRIECHOV

Autor: Ing. Peter Halko

Foto: UK PU

Dňa 7. apríla 2016 sa v Centrálnej študovni Univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) konala vernisáž výstavy malieb Ľuba Repaského a Jara Švestku, ktorá niesla názov **Sedem hriechov**. Kurátorom výstavy bol akad. mal. Peter Kocák, PhD., ktorý pôsobí na Inštitúte hudobného a výtvarného umenia FF.

Ľubo Repaský (1971) sa narodil sa v Levoči, kde v súčasnosti žije a pracuje ako učiteľ výtvarnej výchovy na základnej umeleckej škole. Venuje sa maľbe, kresbe, grafike, grafickému dizajnu a scénografii. Je držiteľom štátneho ocenenia Francúzskej republiky od Akadémie umení v Paríži za výtvarnú tvorbu a pedagogickú činnosť.

Jaro Švestka (1972) sa narodil v Levoči, kde v súčasnosti žije a pracuje ako učiteľ výtvarnej výchovy na základnej umeleckej škole. Venuje sa maľbe, asambláži, tvorbe videí a objektov. Okrem umeleckej tvorby sa venuje aj športu – je bývalým reprezentantom Slovenska

v cyklistike hendikepovaných (zúčastnil sa o. i. aj na Paralympiáde v Londýne 2012).

Obaja autori sú absolventmi „našej“ katedry výtvarnej výchovy (terajšej KVVaU FF PU), UK PU tak touto výstavou nadväzuje na tradíciu „absolventských výstav“ a ukazuje, že jej priestory sú otvorené nielen pre súčasných študentov a pedagógov našej univerzity, ale aj pre ich predchodcov, ktorí tak majú možnosť prezentovať sa aj na svojej alma mater.

Výstava bola sprístupnená do 15. mája 2016.

KURÁTORSKÝ PRÍHOVOR

Vernisáže výstav obrazov sú v ostatných časoch takmer na dennom poriadku. To je fajn. Táto výstava obrazov je jednou z menej častých. Je to výstava obrazov, nie náhodných rýchlokvasených obrazov. Predstavujem vám diela maliarov, kamarátov z legendárnej Levoče. Dvaja maliari veľmi odlišných naturelov tu vystavujú diela s jednotnou témou.

Sedem smrteľných hriechov. Téma večná. Tma večná? Kam mieria autorské ambície?

Ľubo Repaský, starší z umelcov, bytostný figuralista, kresliar, maliar, grafik. Žena, akt, človečina. To sú jeho domény. Jeho neustále zdokonaľovanie formy, kompozície, štýlu. Výraz sa mení časom dozrievania. Línie sa nekonečne vlnia, prelínajú, križujú, vynárajú sa do nových súzvukov foriem. Radosť, smútok, irónia, no najmä súcit a láska. Detsky hravá objavná kompozícia, harmónia farby a línie.

Jaro Švestka, ten mladší, ide svojráznou maliarskou cestou, tvrdohlavo a neústupne dosahuje méty svojho talentu.

Jeho cesta hľadania svojho najpravejšieho vyjadrenia sa je tvrdá, no o to krajšia. V ostatných dielach mám radosť, potešenie z objavu novej formy novej abstrakcie, škvrny, neformnej formy krásy. Keďže sa v ostatných rokoch sám zaoberám škvrnou a abstrakciou, je mi jeho nová tvorba o to prínosnejšia. Jeho vyjadrenie jemnej emócie i idey je mi veľmi blízke. Švestkove nové obrazy môžu zaujať svojou subtilnou kompozíciou, veľkorysou nadýchanou maliarskou štruktúrou diel. V chaose nachádza zákon, úsmev objavu, tiché „heuréka“.

Prajem Vám krásny zážitok s obrazmi mojich priateľov.

akad. mal. Peter Kocák, PhD.

MITSUHARU IMAIZUMI (WAZU) SLOVENSKO MOJIMI OČAMI II.

Autor: Ing. Peter Halko
Foto: UK PU

Dňa 11. apríla 2016 sa v Centrálnnej požičovni Univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) konala vernisáž výstavy malieb SLOVENSKO MOJIMI OČAMI II., ktorých autorom je japonský umelec Mitsuharu Imaizumi (alebo skrátene WAZU). Výstavu zorganizovala UK PU v spolupráci s autorom a Katedrou hudobnej a výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty PU v Prešove a slávnostne ju otvoril doc. PaedDr. Daniel Šimčík, PhD., ktorého môžeme považovať vďaka svojmu dlhoročnému pôsobeniu na Ústave ázijských štúdií PU za neoficiálneho „ázijského ambasádora“ na PU. Vo svojom príhovore vyzdvihol nielen umeleckú tvorivosť pána Mitsuharu Imaizumi, ale aj doterajšiu činnosť a prínos japonských lektorov pôsobiacich na PU Prešove – manželov Ara a Emiko Chikashige, ktorí sa v posledných rokoch podieľali na väčšine kultúrnych podujatí propagujúcich Japonsko a japonskú kultúru v Prešove. Aj vďaka nim sme tak mohli spoznať umeleckú tvorbu pána WAZU. Výstava bola v UK PU sprístupnená do 15. mája 2016.

Z PRÍHOVORU AUTORA (z japončiny preložila Soňa Halková)

Už je to 5 rokov, odkedy som prišiel na Slovensko. V minulosti som bol technik, ale keď som prišiel sem, dal som výpoveď a stal som sa maliarom. Posledné tri roky maľujem obrazy na plný úväzok. Na Prešovskej univerzite mám výstavu už po tretíkrát. Mám veľmi rád atmosféru dávnej Európy. Staré budovy, kostoly aj mestá sa tu veľmi líšia od japonských. Predstavujú moje hlavné umelecké zameranie. Dokiaľ som na Slovensku, mám v pláne maľovať, čo najviac obrazov, ktoré zachytávajú slovenské prostredie. Veľmi rád maľujem obrazy, ale nedokážem ich maľovať ako Picasso alebo Da Vinci. Chcem skôr maľovať obrazy, o ktorých si pomyslíte – ten je celkom pekný, zavesil by som si ho doma na stenu. Minulý aj predminulý rok boli moje obrazy prijaté do La Salon v Paríži, teda si myslím, že som sa už trochu zlepšil. Ale keďže každý deň nerobím nič iné, len maľujem, asi je to prirodzené. Vystavené obrazy som maľoval počas posledných piatich mesiacov, sú to moje najnovšie diela. Nakoniec by som sa chcel zo srdca poďakovať za možnosť prezentovať svoje obrazy na Prešovskej univerzite. Som veľmi vďačný za vašu spoluprácu.

SPOZNAJ SVOJHO SUSEDA! (DNI POĽSKEJ KULTÚRY NA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITE)

Začiatok marca sa na Prešovskej univerzite niesol v duchu spoznávania. Katedra stredoeurópskych štúdií FF PU v spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave, Univerzitnou knižnicou, Inštitútom hudobného a výtvarného umenia a Združením pre umenie Katedrum organizovala Poľské dni na Prešovskej univerzite v Prešove. Program tohto dvojdnového stretnutia bol rozmanitý a jeho cieľom bolo predstaviť Poľsko a jeho kultúru z čo najširšieho hľadiska. Pozvanie prijalo viacero uznávaných osobností z rôznych oblastí kultúrneho života (nielen) v Poľsku.

Úvodný deň patrilo výtvarnému umeniu a filmu. Hneď v úvode týchto stretnutí sa za pozvanie do Prešova poďakovala pani Monika Krzepkowska, riaditeľka Poľského inštitútu v Bratislave, pre ktorú to bolo zároveň premiérové stretnutie tohto typu mimo hlavného mesta, keďže vo

funkcii riaditeľky je zatiaľ krátko (od decembra 2015). Dni poľskej kultúry svojou prítomnosťou poctili aj prorektor pre vonkajšie vzťahy docent Ladislav Suhányi a dekan Filozofickej fakulty PU profesor Vasil Gluchman. Obaja sa na úvod vyjadrili pochvalne o iniciatíve IUSŠ usporiadať toto medzinárodné stretnutie a vyjadrili nádej, že toto po dlhšom čase prvé podujatie tohto typu na Filozofickej fakulte nielenže nebude posledným, ale že by sa z takých stretnutí mohla stať pekná tradícia.

Výstava, ktorou sa tieto dni začali, niesla názov Presahy. Diela, ktoré boli vystavené v študovni univerzitetnej knižnice, vytvorili členovia združenia Katedrum a jej kurátorom bol docent Vlastislav Grešlík. Pred samotnou vernisážou pani Monika Krzepkowska poznamenala, že výraz Presahy nie je možné preložiť do poľštiny, ako však aj neskôr potvrdil kurátor

výstavy, pán Grešlík, nič to nemení na tom, že jazyk umenia je univerzálny. Trochu sklamané podotkol, že umenie sa takmer vytráca

zo života a nahrádza ho komercia, čo však nebol prípad vystavovaných diel, ktoré podávali pohľad na poľskú mestskú architektúru, zábery zo života a obrazy prírody, sveta a človeka v ňom. Úvodné stretnutie príjemne dopĺňalo vystúpenie niekoľkých členov hudobného zboru Inštitútu hudobného a výtvarného umenia.

V popoludňajších hodinách sa konala druhá časť plánovaného programu. V klube Wave na Hlavnej ulici si mali možnosť filmoví priaznivci pozrieť poľský film režiséra Jacka Lusinińskiego Carte Blanche, v ktorom sa predstavil vynikajúci Andrzej Chyra. Tento film bol ukážkou súčasnej poľskej kinematografie, o ktorom sa kritika vyjadruje veľmi pochvalne. Príbeh sa odohráva možno neočakávane v meste Lublin, ktoré filmári uprednostnili pred často prezentovanou Varšavou či obľúbeným Krakovom. Príbeh o stredoškolskom pedagógovi, ktorý bojuje s nepriazňou osudu, keď

v dôsledku genetickej poruchy postupne stráca zrak a učí sa nanovo žiť, je ukážkou najmä nezlomného charakteru.

Večerné hodiny patrili v klube Wave poľskému karikaturistovi Pawlovi Kuczyńskému a výstave Smiech bez hraníc. Jeho karikatúristická tvorba je pomerne rozsiahla, zameraná aj na ukázanie toho, aký môže byť svet krutý a nezmyselný, vysmieva sa spoločenskej i politickej situácii, a to tak domácej, ako aj zahraničnej. Na pomerne malom priestore dokáže jednoduchou kresbou vystihnúť aj zložitejšie spoločenské udalosti.

Druhý marcový deň začal prezentáciou Poľského inštitútu v Bratislave. Prítomným ho predstavila riaditeľka, Monika Krzpekowska, a jej zástupca, Jacek Gajewski. Hovorili nielen o tom, čo sa vlastne skrýva za názvom Poľský inštitút, ale takisto o jeho histórii, v ktorých krajinách na svete má svoje zastúpenie a v akých oblastiach nachádza Inštitút svoje uplatnenie. Zároveň predstavili svoje vízie na tento rok, ale aj vízie do budúcnosti.

Na túto besedu následne nadviazala beseda o poľskej literatúre a prekladoch Čítanie bez hraníc, ktorú viedol doktor Marek Mitka. Prítomným predstavil niekoľko

vybraných poľských diel, ktoré vyšli v slovenskom preklade od roku 1989 až po súčasnosť, ale spomenul aj staršie vydania niektorých poľských diel. Besedy sa zúčastnili

viacerí vydavatelia a prekladatelia, ktorí študentom a všetkým prítomným bližšie priblížili svoju prácu. Monika Sznajderman, predstavila vydavateľstvo Czarne, ktoré sa orientuje najmä na diela stredoeurópskeho kultúrneho priestoru. V tomto období vydáva slovenskú literatúru v pomerne hojnom zastúpení najmä vrocavské vydavateľstvo Książkowe klimaty, a to v rámci edície Słowackie klimaty. Projekt predstavil poľský slovakista

Tomasz Grabiński, ktorý potvrdil známy fakt, že aj keď si Slováci a Poliaci všeobecne rozumejú, vedieť správne hovoriť a písať v druhom jazyku nie je samozrejmosť. Najviac oceňovaným slovenským autorom, ktorého diela vychádzajú v tomto vydavateľstve, je Pavol Rankov. Okrem neho boli vydané, resp. plánujú sa vydať diela M. Krajňaka, P. Krištúfka alebo M. Kompaníkovej. Juraj Koudela, zástupca slovenského vydavateľstva Absynt, hovoril najmä o vydavateľských začiatkoch a ako sám podotkol, cieľom tohto vydavateľstva bolo vydávať len knihy s komerčným úspechom. Ide o pomerne nové vydavateľstvo, ktoré J. Koudela so svojim spoločníkom Filipom Ostrowským založili iba v roku 2014. Za jeden

z nedávnych úspechov považujú najmä vydanie románu bieloruskej laureátky Nobelovej ceny Svetlany Alexejevič Vojna nemá ľudskú tvár. S vydavateľstvom Absynt spolupracuje aj Slavomír Bachura, absolvent Prešovskej univerzity, ktorý porozprával o svojich prekladateľských začiatkoch a prekladateľských výzvach.

Zo Sliezskej univerzity v Katoviciach prišla do Prešova pani profesorka Jadwiga Uchyła-Zroski, ktorá si pre študentov pripravila prednášku na tému Detský hlas. V nej spomenula, že na základných školách je viac priestoru venovaného skôr výtvarnej výchove, než hudobnej, čo je podľa nej škoda, pretože aj vďaka hudobnej výchove sa deti môžu učiť správnu výslovnosť.

Večer patrilo klavírnemu recitálu Michala Korzistku zo Sliezskej univerzity v Katoviciach. V programe prezentoval diela takých autorov, ako Ignacy Jan Paderewski, Fryderyk Chopin či Karol Szymanowski. Koncert sa uskutočnil v sále PKO Čierny orol a bol konečnou bodkou za Poľskými dňami v Prešove, ktoré priblížili študentom, učiteľom, ale aj širšej verejnosti aspoň časť z bohatej kultúry nášho severného suseda.

Miroslava Kitková (študentka 2. ročníka doktorandského štúdia programu slovanské jazyky a literatúry na FF PU)

PRI PRÍLEŽITOSTI STRETNUTIA AKADEMICKEJ OBCE OCENIL REKTOR PU ZAMESTNANCOV

Prvé spoločné stretnutie Akademickej obce a Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove sa konalo túto stredu, 6. 4. 2016 v priestoroch študentského domova PU. Vedenie univerzity, zamestnanci, pedagogickí, vedecko-výskumní pracovníci a študenti sa spoločne stretli pri prezentácii noviniek zo života univerzity. Rektor a vedenie PU sa pri príležitosti sviatku učiteľov rozhodli oceniť tvorivú a dlhoročnú prácu vysokoškolských pedagógov. Dohromady bolo udelených 36 medailí, vo všetkých troch stupňoch – bronzovej, striebornej i zlatej. Ocenených navrhovali dekáni fakúlt, na ktorých pôsobia a päť medailí udelil rektor univerzity prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

„Podujatie je pripomienkou sviatku učiteľov, ktorí na všetkých stupňoch vzdelávania, odovzdávajú svoje vlastné skúsenosti mladej generácii. Je dôležité, aby si univerzita ako zamestnávateľ takto raz ročne spomenula na prácu svojich zamestnancov, ktorou prispievajú do rozvoja univerzity.“ reagoval rektor univerzity prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Ocenená bola aj spolu-práca

Okrem zamestnancov univerzity si medailu zo stretnutia odniesli aj dlhoroční mentori univerzity, ktorí sa významnou mierou zasluhujú o jej rozvoj, medzi nimi aj honorárny konzul Ukrajiny v Slovenskej republike, Stanislav Obický a tiež J. E. Mons. Ján Babjak SJ prešovský arcibiskup Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Prvý patent na PU ocenený

Nedávny úspech priznania historicky prvého patentu Prešovskej univerzity v Prešove ocenil aj rektor prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., ktorý udelil strie-

bornú medailu za výskumnú činnosť Ing. Jozefovi Fejérovi.

Ôsmim univerzitným profesorom bola za celoživotné dielo a vedecko-výskumnú činnosť udelená zlatá medaila. Strieborné medaily boli udelené štrnástim oceneným a rovnaký počet bolo udelených aj bronzových medailí. Rektor univerzity

udelil medailu – In memoriam za celoživotné dielo a významný prínos pre rozvoj univerzity PhDr. Milanovi Gogovi – Ferkovi, CSc., ktorý väčšinu svojho pracovného života venoval práve výskumu a vzdelávaniu na Prešovskej univerzite v Prešove.

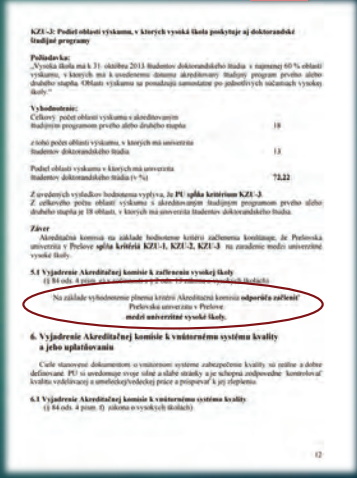
NIEKTORÉ Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH VÝSLEDKOV

našej univerzity v rôznych oblastiach jej činnosti dokumentujú aj zábery, prezentované na zasadnutí Akademickkej obce PU dňa 6. 4. 2016.

oblasť vedy, umenia, športu a akreditácie

komplexná akreditácia

2015 Hodnotiaca správa

oblasť vedy, umenia, športu a akreditácie

Prvý patent na PU pozitívna medializácia

oblasť rozvoja, informatizácie a hodnotenia kvality

dostavba budovy Fakulty manažmentu náklady stavby 2,8 mil. €

UDELENIE TITULU DOCTOR HONORIS CAUSA

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. udelil dňa 12. apríla 2016 v Dvorane Evanjelického kolégia v Prešove na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove, rozšírenom o zasadnutie Vedeckej rady Pravoslávnej boho-

slaveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, titul **Doctor honoris causa Prešovskej univerzity v Prešove prof. Alexandrovi Leonidovičovi Dvorkinovi, PhD., profesorovi Pravoslávnej Sväto-Tichonovskej Humanitnej Univerzity v Moskve.**

Dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty prof. ThDr. Ján Šafin, PhD., ktorý Vedeckej rade PU navrhol udelenie titulu považoval tento deň za sviatok celej akademickej komunity. „Som presvedčený, že udelenie titulu doctor honoris causa profesorovi Alexandrovi Leonidovičovi Dvorkinovi, je nielen ocenením jeho doterajšej práce na poli akademickom, cirkevnom, spoločenskom, politickom a kultúrnom, ale zdô-

raznením a konkrétnym prejavom vedeckej, spoločenskej a kultúrnej spolupráce, ako aj skutočným sviatkom pre akademickú komunitu Prešovskej univerzity v Prešove, ktorá týmto aktom zviditeľňuje svoje úsilie zaujať dôstojné pozície v európskom vzdelávacom a výskumnom priestore.“ povedal počas svojho prejavu dekan PBF, prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.

udialo sa...

JARNÁ KVAPKA KRVI

Dobrých skutkov a nezištných činov nie je nikdy dosť a toto jarne obdobie, v ktorom matka príroda ukazuje svoju silu a krásu si priam žiada urobiť niečo navyše. Oddelenie marketingu takúto príležitosť s radosťou prinieslo a v spolupráci s Národnou transfúznou stanicou v Prešove zorganizovalo pre študentov a zamestnancov univerzity mobilný odber krvi. Zdravotnícky personál na čele s lekárom otvoril upravené priestory Unipocentra (Starý internát) o ôsmej hodine ráno, a to už pred vstupom čakali prví darcovia. Svojou prítomnosťou a angažovanosťou prekvapili zamestnanci, ktorých účasť na mobilných odberoch nebýva zvykom. Aj napriek plánovanému odľahčeniu o približne štyri decilitre krvi sa darcom nestrácal z tváří úsmev a odhodlanie. Práve

naopak. Okrem dobrej nálady prejavili aj veľkú dávku trpezlivosti – od vyplnenia dotazníka a vzorkového krvného obrazu cez odmeranie krvného tlaku a prehliadku lekára až po finálny odber. Zdravotníci dbali na bezproblémový priebeh odberu a starali sa o pitný režim všetkých prítomných. Hodina striedala hodinu, nádob s jednou z najvzácnejších tekutín pribúdalo a vo finále, na poludnie, ich bolo dohromady 41. Veľká vďaka patrí všetkým darcom aj tým, ktorí sa z rôznych dôvodov až k odberu nedostali. Ku cti slúži najmä účasť prvodarcom, ktorých bolo v tento deň až 18! Najčastejšie darovanou krvnou skupinou bola univerzálna „nulka“. Všetci darovia sa zhodli na jednom, že „nieť lepšieho pocitu, ako keď vieš, že tvoj dobrý skutok môže niekomu

v budúcnosti zachrániť život“ a my musíme súhlasiť.

O mieste a čase prevzatí Legitimácií dobrovoľných darcov krvi pre prvodarcom budeme informovať v oznamoch na webe www.unipo.sk a na našej facebookovej stránke UNIPO FAN.

PODPISOVANIE KOLEKTÍVNEJ ZMLUVY

Dňa 25. 4. 2016 slávnostne podpísal rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. a predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku pri Prešovskej univerzite v Prešove Mgr. Ján Mikluš Kolektívnu zmluvu pre rok 2016 a 2017. Cieľom Kolektívnej zmluvy je zabezpečiť sociálno-ekonomický rozvoj zamestnávateľa, pracovné a sociálne potreby a záujmy zamestnancov a tiež zlepšovať ich pracovné podmienky.

Lepšie podmienky pre zamestnancov

Podpisom kolektívnej zmluvy bol zavŕšený proces kolektívneho vyjednávania medzi zamestnávateľom a odbormi. Kolektívna zmluva podpísaná pre rok 2016/2017 priniesie pre zamestnancov univerzity hneď niekoľko výhod dohodnutých nad rámec Kolektívnej zmluvy vyššieho

stupňa. Jednou z nich je predĺženie prestávky na odpočinok a jedenie na 45 minút. Po nadobudnutí nároku na starobný invalidný, resp. predčasný dôchodok poskytne zamestnávateľ zamestnancovi odchodné nad rozsah stanovený v Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa. Predmetom zmluvy je i náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, ktorá sa nad rámec zákonníka práce (25 % a 55 %) od prvého dňa neschopnosti poskytuje vo výške 30 % a od štvrtého dňa 65 % denného vymeriavacieho základu. Zvyšuje sa i príspevok zamestnávateľa na doplnkové dô-

chodkové sporenie z 11,42 eura na 13 eur. Rovnako dôjde k zvyšovaniu spodnej hranice odmeny za pracovné zásluhy vyplácanej pri dosiahnutí 50 rokov veku zamestnanca.

Kolektívna zmluva pre rok 2016 a 2017 je verejne prístupná v sekcii vnútorných predpisov na webovej stránke univerzity.

udialo sa...

VÝZNAMNÝ GRANT PRE HISTORIKOV Z PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

Desať významných prešovských expertov a historikov pracuje na digitalizácii dokumentov a fotografií z 1. svetovej vojny, prebiehajúcej v provincii Horného Uhorska, teda na dnešnom území východného Slovenska a Zakarpatskej Ukrajiny. Na historický výskum získala Prešovská univerzita z nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu grant v sume 114 440 eur.

Prešovská univerzita centrom poznávania 1. svetovej vojny na východnom Slovensku

Významný grant na Prešovskej univerzite zabezpečí oživenie spoločnej histórie východného Slovenska a Zakarpatskej oblasti, v minulosti patriacich do provincie Horného Uhorska. Vedúcim partnerom medzinárodného projektu je práve Prešovská univerzita v Prešove, ktorá sa tak stane centrom bádania a skúmania informácií o obyvateľoch a ich živote, záujmoch, problémoch či spolupráci v týchto blízkych a v minulosti hranicami nedelených oblastiach. Projekt, ktorý sa na Prešovskej univerzite realizuje od októbra 2015 a ukončený bude vo februári 2017, skúma obraz východného Slovenska na Zakarpatskej Ukrajine a naopak Zakarpatskej Ukrajiny na východnom Slovensku v 17. až 20. storočí.

Hlavnou aktivitou projektu je digitalizácia dokumentov a literatúry medzi slovenskou a ukrajinskou stranou, kde boli tieto informácie pre zahraničných historikov a bádateľov doposiaľ nedostupné. K verejnosti sa výsledky bádania dostanú prostredníctvom zborníkov, vedeckých časopisov či konferencií. Uplynulé dni, 14. a 15. apríla, sa práve v priestoroch univerzity konala jedna z nich. Zúčastnilo sa jej takmer tridsať historikov a výskumníkov, ktorých bádania zaujímali študentov, absolventov a zamestnancov univerzity, ale aj širokú verejnosť, napr. zamestnancov štátneho archívu v Košiciach a v Nitre či krajského múzea.

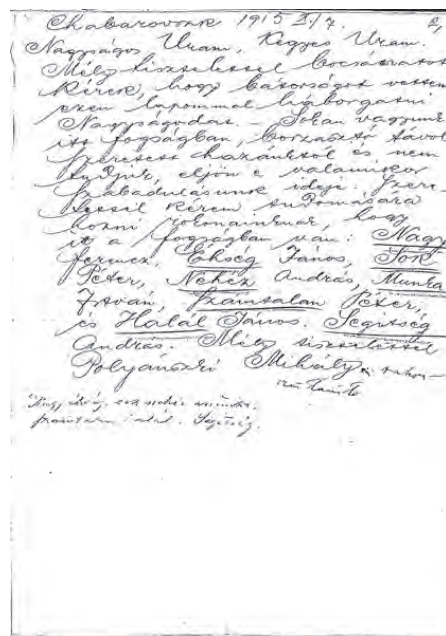
Prešov sa stane centrom viacerých významných archívov v strednej Európe

O projekte, ktorého jedným z vyústení bola medzinárodná konferencia hovoril aj jeho manažér, Ing. Rastislav Mochnacký, „Hlavným cieľom je preniesť užhorodský a berehový archív na jedno centrálné miesto, práve do Prešova, kde sa sústreďujú digitalizované materiály zo všetkých významných archívov v strednej Európe. Historici, ktorí budú chcieť bádať v dejinách strednej Európy prídu do Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove, kde nájdu všetko potrebné. Pri dovybudovaní technologických zariadení by bolo možné v budúcnosti spustiť tento cenný archív aj v jeho online verzii.“

Jedinečnosť projektu vidí riaditeľ Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove a rektor univerzity, prof. Peter Kónya aj v prieniku so súčasným obyvateľstvom, ktorého príbuzní a parodičia práve v období prvej svetovej vojny a na území vtedajšieho Horného Uhorska bojovali. „Práve 1. svetová vojna je v tomto regióne trochu zabudnutou témou, aj napriek tomu, že išlo o jeden obrovský vražedný konflikt. Cudzia mocnosť, cárske Rusko, na niekoľko týždňov okupovala územia na východnom Slovensku, v dnešných okresoch Humenné, Slna, Medzilaborce, Giraltovce, Bardejov, Svidník, Stropkov, čím sa takmer nikto nezaoberal, práve preto je tejto

téme dôležité venovať pozornosť.“ dodal prof. Kónya.

Pre verejnosť bude zorganizovaná dvojmesačná fotografická výstava. Ide o fotografie z bojov v prihraničnom území, ktoré zatiaľ neboli prístupné verejnosti. Výstava začne

Líst učiteľa z Rachoniec (Orichovica) Michajla Polianskeho zo zajatia v Chabarovsku, o ťažkej situácii vojnových zajatcov a prosbe o pomoc. (7. októbra 1915)

v Prešove, v Centre excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove a následne sa presunie do Berehova, pričom z výstavy bude vydaný aj 50-stranový katalóg vybraných fotografií. „Na výstave budú okrem fotografií verejnosti prístupné aj dokumenty z jesene 1914 a jari 1915, ktoré budú obsahovať napríklad situačné správy, osobné karty vojakov či povolávacie rozkazy.“ dodal manažér projektu Ing. Mochnacký.

Andrea Čajová
Foto: CCKV PU

udialo sa...

norway grants

UNIVERZITNÉ PASTORAČNÉ CENTRÁ SA STRETLI NA FLORBALOVOM TURNAJI

V posledný februárový víkend sa v Univerzitnom pastoračnom centre sv. Jozefa Freinademetza (UPC) v Bratislave uskutočnil 2. ročník celoslovenského florbalového turnaja medzi univerzitnými pastoračnými centrami Slovenska, ktoré pôsobia pri jednotlivých slovenských univerzitách. Turnaja sa zúčastnilo aj UPC Dr. Štefana Héseka z Prešova, ktoré bolo spoločne s bratislavským UPC hlavným organizátorom tejto jedinečnej celoslovenskej udalosti.

S myšlienkou usporiadania takéhoto podujatia športového charakteru prišlo Univerzitné pastoračné centrum Dr. Štefana Héseka v Prešove ešte minulý rok, kedy sa uskutočnil premiérový prvý ročník. Veľmi pozitívne ohlasy zo strany všetkých UPC boli hlavným impulzom pre usporiadanie pokračovania tejto udalosti, ktorá spojila univerzitné

pastoračné centrá opäť v Bratislave. Turnaja sa zúčastnilo takmer 100 účastníkov z 10 miest Slovenska. Okrem družstiev z Prešova a Bratislavy tu mali svoje zastúpenie tímy z univerzitných pastoračných centier v Banskej Bystrici, Trenčíne, Nitre, Trnave, Košiciach, Ružomberku, Zvolene a Žiline. Program celého

turnaja sa rovnako ako minulý rok uskutočnil počas víkendových dní a okrem športovej časti bol doplnený o aktivity duchovného charakteru (sv. omše a pod.).

Samotné zápasy sa odohrali v jeden hrací deň, počas ktorého odohrali jednotlivé tímy zápasy v základných skupinách, po ktorých

nasledovali play-off zápasy vo štvrtfinále a semifinále. Po veľmi vyrovnanom priebehu viacerých zápasov v základných skupinách či vo vyradovacích zápasoch sa do bojov o medaily rovnako ako minulý rok prebojovali tímy z Ružomberka, Bratislavy, Košíc a Prešova. V tzv. „malom finále“ (zápas o tretie miesto) sa stretli tímy z Bratislavy a Košíc, pričom bronzové medaily si z turnaja odniesol domáci tím. Florbalový turnaj vyvrcholil finálovým zápasom o pohár pre víťaza, v ktorom proti sebe nastúpil minuloročný víťaz z Ružomberka a tím z Prešova, ktorý na turnaj dorazil pod vedením

porazilo východniarov 6 : 4. Hlavným mottom tohto 2. ročníka celoslovenského florbalového turnaja bola myšlienka zo Svätého Písma „Blaženejšie je dávať, ako prijímať.“ (Sk 20,35) a v tomto duchu si mali jednotliví hráči so sebou priniesť malé hračky, ktoré boli vyzbierané počas moderovaného predstavovania tímov pred samotným turnajom a následne odovzdané Slovenskej katolíckej charite (SKCH) pri vyhodnocovaní turnaja.

dostanú k rodinám v hmotnej núdzi, ako i deťom v Ugande.

Celý víkend sa niesol aj napriek športovej rivalite medzi jednotlivými UPC vo veľmi priaznivej atmosfére a táto myšlienka sa opäť stretla s pozitívnymi ohlasmi od všetkých účastníkov turnaja, medzi ktorými vzniklo viacero priateľstiev. Veríme, že sa táto udalosť pretaví do tradície, ktorá by v budúcich ročníkoch prispela k formovaniu univerzitnej mládeže na slovenských univerzitách.

správcu tunajšieho UPC o. Mareka Vargu. Zlaté medaily si nakoniec po dramatickom a vyrovnanom priebehu vybojovalo družstvo z Univerzitného pastoračného centra Jána Vojtaššáka v Ružomberku, ktoré

Vyzbierané hračky si prišiel osobne prevziať generálny sekretár SKCH Radovan Gumulák, ktorý sa potešil veľkému počtu hračiek, ktoré sa podarilo organizátorom vyzbierať a účastníkov turnaja uistil, že hračky sa

Autor:
Mgr. Viktor Verba (UPC Dr. Štefana Héseka v Prešove;
Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky)
Foto: Štefan Koscelník

HISTÓRIA ÚSPEŠNÉHO PROJEKTU NA ZVÝŠENIE KVALITY VZDELÁVANIA A ROZVOJA ĽUDSKÝCH ZDROJOV VO VÝSKUME A VÝVOJI

Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou v najväčšom regióne SR so sídlom v inovačnom póle rastu. Poloha a aplikácia získaného prístrojového vybavenia prostredníctvom riešenia projektov v rámci Operačného programu „Veda a výskum“ jej dali predpoklad na zvýšenie úrovne vzdelávania študentov, doktorandov, postdoktorandov a kvalifikačno-kariérneho rastu jej pedagogických a vedeckých pracovníkov. Potreba vypracovania, získania a realizácie projektu s názvom: „Akcelerácia rozvoja ľudských zdrojov vo vede a výskume, inovácia a zlepšenie kvality vzdelávacieho procesu“ (ITMS: 26110230069) bola nevyhnutná a viac než potrebná.

Predložená záverečná monitorovacia správa zo dňa 15. 1. 2016 na Výskumnú agentúru MŠVVaŠ SR pre ŠF EÚ uvádza základné informácie: Operačný program: „Vzdelávanie“, prioritná os: „Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy“, opatrenie: „Vysoké školy, výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“, obdobie: 01/2013 – 12/2015, financie: – plánovaný stav: 945 389,02 eura, – skutočný stav: 738 483,24 eura – finančné plnenie na 78,11 %, – vecná realizácia aktivít projektu: vo všetkých ukazovateľoch na 100,00 %, – počet osôb zapojených do realizácie projektu: 189.

Strohé informácie a čísla však vôbec nevystihujú skutočnosti, osobnú obojeť a hodnoty, ktoré sa realizáciou predmetného projektu dosiahli.

Zmena stereotypu podávania podobných projektov bola jedinečná v tom, že súčasne sa do jeho riešenia zapojili tri univerzitné fakulty (Fakulta humanitných a prírodných vied, Pravoslávna bohoslovecká fakulta a Gréckokatolícka teologická fakulta PU v Prešove). Úspešný priebeh naplnenia jednotlivých aktivít ukázal, že aplikácia stabilných procesálnych princípov manažovania má za následok plodnú spoluprácu fakúlt rôzneho zamerania a obsahového charakteru.

V rámci aktivity zameranej na tvorbu a skvalitnenie programov štúdia

v prírodovedných odboroch sa vypracovali inovované študijné programy ekológie. Po prvý raz sa pri tom urobila analýza potrieb trhu práce postavená na konzultáciách s absolventmi a odborníkmi z praxe. Bol vytvorený inovovaný, skvalitnený a kompetentný program ekológie pre všetky tri aktuálne akreditované stupne štúdia, doplnený o nové predmety s realizáciou pilotnej výučby pozvaných vysokoškolských učiteľov zo zahraničia (prof. Dr. R. Volkov, prof. Dr. I. Panchuk, prof. Dr. V. Pohrebennik z Ukrajiny, doc. Dr. R. Šumbera, Dr. L. Čížek z Čiech a Dr. M. Antczak z Poľska).

Obrovským pozitívom pre výučbu našich študentov bola rekonštrukcia miestností a zriadenie nových vyučovacích priestorov v podobe laborató-

ria eko-chemických disciplín, experimentálneho chemického laboratória, laboratória a múzea evolučnej ekológie, sociálno-psychologické a patristicko-filologického laboratória. Do Univerzitnej knižnice PU v Prešove sa na bežné použitie nás všetkých vďaka financiám z projektu nakúpilo 173 nových monografií a atlasov so zameraním na oblasti štúdia v ekológii a biológii.

Cieľom realizácie ďalšej aktivity bola možnosť prípravy, spracovania a vydania vysokoškolských učebníc a odborných monografií v ekologickej, geografickej a pedagogickej disciplínach, katolíckej teológii a religionistike pre našich vysokoškolských učiteľov. Študentom na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia sa tak dostalo do rúk 26 recenzovaných publikácií, ktoré sú v súlade s modernými trendmi univerzitnej edukácie na Slovensku. Zároveň autori v širokej miere využívali možnosti absolvovania krátkodobých zahraničných pracovných ciest do knižníc v Českej republike, Poľsku a Nemecku.

Zníženie nezamestnanosti v rámci Prešovského samosprávneho kraja a aktívne využitie ukončených aktívnych a kompetentných PhD. študentov umožnilo projektové financovanie 8 stipendií 8 doktorandov (výskumných pracovníkov), ktorí boli prijatí na jed-

notlivé fakulty PU v Prešove. Okrem toho, novoprijatí pracovníci mohli využiť finančné zdroje aj na ich krátkodobé zahraničné pracovné pobyty v zahraničí a podporu ich vystúpení na rôznych vedeckých podujatiach.

V rámci aktivity zameranej na zvýšenie kompetentnosti tvorivosti a publikačných schopností doktorandov a zamestnancov vysokej školy vo vedeckých časopisoch sa realizoval celý rad kurzov a školení. Certifikáty po ich úspešnom absolvovaní dostalo spolu 56 frekventantov v školiacich oblastiach:

- bioštatistika pre začiatočníkov a pokročilých,
- geografické informačné systémy pre začiatočníkov a pokročilých,
- molekulárne metódy,
- analytická chémia pre začiatočníkov a pokročilých,
- ekológia rastlín a živočíchov a viaceré kurzy anglického jazyka.

v ekologických a biologických disciplínach“. 65 aktívnych účastníkov bolo zo 7 krajín Európy, Turecka, USA a Austrálie. Je potrebné uviesť, že sme registrovali 25 profesorov s ich vedeckými pracovníkmi zo všetkých častí vojnovoskúšanej Ukrajiny (Charkov, Odesa, Kyjev, Černivci, Lvov, Mukačevo a Užhorod). V plnej miere sa im v rámci výpomoci hradila strava, ubytovanie a konferenčné poplatky. Na vedeckom podujatí odznelo 6 prednášok v pléne, 35 v sekciách a prezentovalo sa 40 posterov.

Prešovský samosprávny kraj má dlhodobo najnižšiu úroveň makro-ukazovateľov, ako sú hrubý domáci produkt v bežných cenách na obyvateľa a pridaná hodnota na jedného obyvateľa zo všetkých regiónov na Slovensku. Medzi významné prednosti jeho rozvoja a napredovania patria spracovateľské spoločnosti s modernými veľkokapacitnými technológiami izolácie silíc, tekutých

pracoviskách univerzity s praktickou prípravou našich študentov priamo v priestoroch súkromnej spoločnosti. Odborné praxe – pilotné overovanie, demonštrácia výrobných procesov, vymrazovacie sušenie, kurz správnej laboratórnej a výrobnéj praxe absolvovalo spolu za tri roky 131 študentov Bc. a Mgr. stupňa štúdia.

Posledná aktivita riešenia projektu bola zameraná na mobility a 7 až 14-dňové pobyty v priestore Európy. Možnosti pôsobiť a vedecky pracovať na pracoviskách v Taliansku (Salerno a Potenza), Nemecku (Berlín), Bulharsku (Sofia), Srbsku (Nový Sad), Maďarsku (Szeged), Českej republike (České Budějovice), Poľsku (Poznaň) a Ukrajine (Užhorod a Odesa) využilo 15 zamestnancov univerzity, doktorandov a študentov.

Uvedené bilancovanie výsledkov a hodnôt úspešnej realizácie projektu vyvoláva úprimnú potrebu poďakovať všetkým tým, ktorí sa ho aktívne zúčastnili. Verím, že naše fakulty, ako

Písomnosti a dokumenty zaslané za riešenie projektu v januári 2016 na kontrolu Výskumnej agentúry MŠVvaŠ SR pre ŠF EÚ.

Medzinárodne významným počinom bolo kreovanie a tvorba vlastného vedeckého – medzinárodného periodika „*European Journal of Ecology*“ (www.degruyter.com/view/eje), ktorého vydavateľom je spoločnosť De Gruyter vo Varšave v Poľsku. Edičná rada je tvorená zo 40 špičkových odborníkov zo zahraničia (Portugalsko, Veľká Británia, Izrael, Taliansko, Maďarsko, USA, Austrália, Južná Kórea, India, Nemecko, Švajčiarsko, Poľsko, Čína, Rusko) a tuzemská. Nie menej významná bola organizácia medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom: „*Nové trendy výskumu*

a suchých extraktov, tinktúr, čistých substancií a finálnych výrobkov pre farmaceutický, liehovarnícky a potravinársky priemysel. V rámci aktuálnej spolupráce predmetných inštitúcií je potrebné spomenúť vybudovanie úseku výskumu a vývoja s farmaceutickou firmou Medicproduct, a. s., Lipany. Dôkazom úspešnej kooperácie je predovšetkým udelenie patentu číslo 288313/2015: „*Spôsob lyofilizácie antokyánov z extraktov drobných plodov liečivých rastlín*“, ktorý vzbudzuje zaslúženú pozornosť nielen odbornej verejnosti. Možnosť úzkej spolupráce vrcholila v rámci realizácie projektu vysoko odborným teoretickým vzdelávaním na

súčasti Prešovskej univerzity v Prešove, dôstojne prispeli k zabezpečeniu zvýšenia kvality a flexibility vysokoškolského vzdelávania, rozvoja ľudských zdrojov vo vede a priameho zapojenia do spolupráce s organizáciami výskumu a vývoja a súkromným priemyselným sektorom.

Prešov, 4. 3. 2016

doc. RNDr. Ivan Šalomon, CSc.
(projektový manažér)
Katedra ekológie,
Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove

DOC. MUDR. ALEXANDER KIŠKO, csc. SA STAL ČLENOM EACPR A DRŽITEĽOM PRESTÍŽNEHO CERTIFIKÁTU

Druhé najväčšie mesto a hlavné ekonomické centrum Talianska – Miláno, sa v dňoch 3. a 4. marca 2016 stalo cieľom cesty prednostu Kliniky fyzioterapie FNSP J. A. Reimana v Prešove a garanta odboru Fyzioterapia pre II. stupeň štúdia, doc. MUDr. Alexandra Kiška, CSc. Ten sa spolu s pozvanými kolegami – kardiológmi z Francúzska, Veľkej Británie, Nemecka, Švajčiarska, Portugalska, Poľska, Južnej Kórey, Japonska, Ruska a Talianska zúčastnil školiaceho kurzu pre kardiovaskulárnu prevenciu a rehabilitáciu (EACPR) pod názvom „Praktické prevedenie fyzických cvičení a intervencií u pacientov so srdcovým zlyhaním“, konajúcim sa pod záštitou Európskej kardiologickej spoločnosti.

Na pôde jednej z popredných kardiologických kliník „Policlinico San Donato“ významní európski kardiológovia na čele s profesorom Marcom Guazzim z Lekárskej fakulty v Miláne a prof. Martinom Halle z Lekárskej fakulty v Mníchove viedli odborné bloky teoretických prednášok, praktických cvičení a „live“ klinických prípadov, so zameraním na praktickú aplikáciu získaných poznatkov s vypracovaním rehabilitačných postupov a individuálnych rehabilitačných programov v početnej populácii pacientov so srdcovým zlyhaním systolického aj diastolického pôvodu. Táto nefarmakologická stratégia je zameraná na individuálny hemodynamický profil a kardiopulmonálnu rezervu každého konkrétneho pacienta v priebehu cvičenia, za účelom ovplyvnenia patogenetických mechanizmov a prejavov chronického srdcového zlyhania, zlepšenia klinického stavu chorého, jeho fyzickej zdatnosti, ako aj prognózy ochorenia.

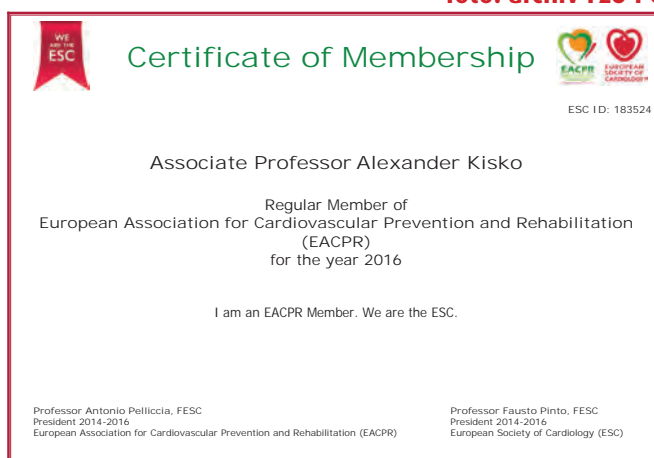
Jeden z blokov kurzu bol venovaný štatistickým metódam korektného spracovania výsledkov klinických štúdií z oblasti kardiovaskulárnej prevencie a rehabilitácie i praktickej realizácie podobných výskumov.

V priebehu dvoch prednáškových dní sa uskutočnili aj neformálne rozhovory, kedy sa pozvaní hostia (kurzu sa zúčastnilo 25 lekárov – kardiológov) mali možnosť lepšie spoznať, nadviazať odbornovo-vedeckú spoluprácu s perspektívou účasti na plánovaných spoločných multicentric-

kých štúdiách i vytvoriť nové priateľstvá.

Doc. MUDr. Alexander Kiško, CSc. sa stal držiteľom prestížneho certifikátu a riadnym členom Európskej spoločnosti pre kardiovaskulárnu prevenciu a rehabilitáciu (EACPR). Kolektív pedagógov i ostatných zamestnancov FZO PU pánovi docentovi srdečne blahoželá a praje, aby jeho ďalšie roky venované medicíne i pedagogickej práci boli naplnené tvorivosťou, inšpiráciou, optimizmom, ale predovšetkým dobrým zdravím.

PaedDr. Ivana Fedurcová, PhD.
foto: archív FZO PU

AMAZON PREZENTÁCIA A WORKSHOP

Jeden z najväčších svetových internetových obchodov Amazon.com, resp. spoločnosť Amazon Slovakia prišla po prvýkrát na pôdu Prešovskej univerzity v Prešove odprezentovať svoju činnosť a možno aj nájsť nových kolegov. Dňa 22. 3. 2016 si v priestoroch UNIPOCENTRA (Starý internát) mohli všetci návštevníci a študenti vypočuť pútavú prezentáciu o histórii a rôznorodnej činnosti prestížnej americkej spoločnosti, po ktorej nasledoval workshop. Najšikovnejší členovia tímov, ktorí splnili zadania si odniesli vecné ceny, ocenené boli aj kreatívne riešenia úloh. Prezentujúci hostia, zástupkyne spoločnosti Amazon z oddelenia Financí a Ľudských zdrojov si pochvalovali účasť a hlavne angažovanosť všetkých zúčastnených

do diskusie aj workshopu. „Zúčastnilo sa veľa zaujímavých typov študentov, ktorí by v budúcnosti mohli byť súčasťou tímu spoločnosti Amazon, my sa veľmi tešíme a pevne veríme, že to bol len začiatok pravidelnej spolupráce s Prešovskou univerzitou v Prešove.“ skonštatovala Lenka Halaszová, Amazon, HR recruiter.

Pioneers

Help us build Earth's most customer-centric company.

amazon
we pioneer

We are coming to the University of Presov to tell you more about Amazon

When?
Tuesday, March 22nd 2016 at 1.30 PM

Where?
UNIPO Centrum

What?
Presentation & workshop

Who?
Anyone who is interested in getting to know Amazon and its corporate culture

If you want to apply for a job, please visit:
www.amazon.jobs
Or contact the Recruitment Team directly at:
cubratislava@amazon.com

Amazon is an equal opportunities employer. We believe passionately that employing a diverse workforce is central to our success.

350
Graduates of the University of Presov who are interested in working for Amazon

185
Students who are interested in working for Amazon

89
Students who are interested in working for Amazon

398
Students who are interested in working for Amazon

About you:

- We are looking for ambitious and enthusiastic graduates with enough personal drive and enthusiasm to make you stand out from the crowd! You are:
- a bright mind with a strong leadership ability and strong decision-making skills
- results-driven with great analytical capability and an eye for innovating and simplifying our processes and practices.
- committed to get the job done
- an excellent communicator in written and verbal English and an additional EU language such as French, German, Spanish or Italian
- working towards, or already finished, your degree

EXKURZIA DO DVOCH ALTERNATÍVNYCH MATERSKÝCH ŠKÔL

Milí čitatelia, radi by sme sa s vami podelili o príjemné zážitky, ktoré sme prežili počas exkurzie, ktorá sa konala dňa **4. marca 2016**. Jej cieľom bolo navštíviť dve alternatívne materské školy v Košiciach, a to **Materskú školu Park Angelinum**, ktorá sa nachádza v Mestskej časti Košice – Staré mesto a **Materskú školu Galaktická 9**, Košice – Mestská časť nad Jazerom.

Obe materské školy nás milo prekvapili nielen svojou otvorenosťou voči našim zvedavým otázkam, ale aj pohostinnosťou a občerstvením. Materská škola Park Angelinum je orientovaná na všestranný a rovnomerný rozvoj detí s uplatnením výchovných princípov pedagogiky M. Montessori. Filozofiou tejto pedagogiky je vychovávať deti bez stresu, v pokojnom a milujúcom prostredí, kde hlavnou ideou je slobodne zvolená činnosť, ktorá vychádza z potrieb dieťaťa. Krédom nielen pedagogičky M. Montessori, ale aj všetkých pedagógov v tejto materskej škole, je prosba dieťaťa: „Pomôž mi, aby som to urobil sám.“ Mnohými aktivitami v jednotlivých triedach, ktoré sme mohli navštíviť, nám ukázali, ako vedú deti k samostatnosti, zodpovednosti, teda k celkovému rozvoju ich potenciálu. Budova materskej školy pôsobí dojmom

rodinnej vilky, ktorá sa nachádza v tichom prostredí obklopená školským dvorom s množstvom stromov a zelene, čo je veľmi príjemné prostredie pre rozvoj detskej osobnosti. Materská škola má štyri heterogénne triedy, čo je veľmi prospešné pre deti, ktoré sa vďaka vekovým rozdielom naučia byť ohľadupľnejšie, nápomocnejšie a zodpovednejšie nielen k sebe, ale aj k ostatným deťom.

Keďže vzdialenosť medzi týmito dvoma materskými školami je trochu väčšia, mali sme dostatok času, aby sme si zhodnotili zväčša pozitívne dojmy z tejto prvej návštevy. Druhá materská škola nás spočiatku prekvapila svojou veľkosťou, ale neskôr predovšetkým uplatňovaním prvkov waldorfského typu. Podstatu výchovno-vzdelávacieho procesu tvorí prosociálna a environmentálna výchova, širšie uplatnenie majú umelecké činnosti, pracovné činnosti, ktoré sú rozšírené o činnosti z vedenia domácnosti, činnosti v dielničkách, záhradné činnosti a ručné práce.

Súčasťou života školy sú tradície školy a ročné slávnosti vychádzajúce z jej zamerania. Veľmi nás táto materská škola zaujala svojou jednoduchosťou, dreveným vybavením materskej školy, ale predovšetkým nádychom inakosti, ktorým toto miesto oplýva.

Sme vďační dr. Monike Miňovej za to, že sme sa mohli tejto exkurzie zúčastniť a sami na podklade teórie, s ktorou sme pravidelne oboznamovaní, vidieť, porovnať a zhodnotiť reálne pôsobenie týchto materských škôl.

Michaela Denhardtová
Foto: autorka

JEDEN POHĽAD NA MATEMATICKÉ VZDELÁVANIE BUDÚCICH UČITEĽOV MATERSKÝCH ŠKÔL V NÓRSKU

V zimnom semestri akademického roka 2015/2016 mali dvaja učitelia z Pedagogickej fakulty PU v Prešove možnosť spoznať vzdelávací systém v Nórsku. Učiteľská mobilita bola realizovaná v rámci projektu SK06-II-01-002, ktorý je spolufinancovaný z Grantov EHP a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Štipendijného programu EHP Slovensko.

Jedným z cieľov spomínaného projektu je zmapovať študijné programy a oblasti výskumu na partnerských univerzitách, ktorými sú Prešovská univerzita v Prešove (Slovensko), Queen Maud University College of Early Childhood Education (Trondheim, Nórsko), Vysoká škola vo Vestfolde (Nórsko) a Univerzita v Akureyri (Island). Projekt poskytuje priestor pre spoznávanie edukačného procesu, metód a prístupov aplikovaných vo vyučovaní a pre diskusiu o jeho účinnosti a efektívnosti, čo prispeje k zlepšeniu kvality vysokoškolského vzdelávania.

Účastníkmi mobility z Pedagogickej fakulty PU v Prešove boli dvaja vysokoškolskí pedagógovia a jeden študent doktorandského štúdia. Desaťdňový pobyt absolvovali počas zimného semestra doc. A. Prídavková z Katedry matematickej edukácie a dr. R. Rusňák z Katedry komunikačnej a literárnej výchovy, prodekan pre **vonkajšie vzťahy, rozvoj a hodnotenie kvality PF PU. Pobyt bol realizovaný v meste Trondheim, na partnerskej univerzite Queen Maud University College of Early Childhood Education (QMUC).**

QMUC bola založená v roku 1947 a v súčasnosti má vyše 1 000 študentov. Hlavným poslaním inštitúcie je vzdelávať učiteľov pre predškolské zariadenia, v bakalárskom študijnom programe Predškolská výchova a starostlivosť. Univerzita spolupracuje s regionálnymi verejnými i súkromnými inštitúciami, ako i ďalšími vysokými školami v oblasti predprimárneho a primárneho vzdelávania.

Cieľom mobility bolo predstaviť Pedagogickú fakultu PU v Prešove, prácu Katedry matematickej edukácie a obsah matematickej pregraduálnej prípravy študentov v študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika. Ďalším zámerom bolo porovnať vzdelávací systém v Nórsku a na Slovensku (v predprimárnom a primárnom stupni), ako aj štruktúru, obsah, metódy a formy vyučovania aplikovaných na oboch partnerských inštitúciách v rámci matematickej prípravy. Program celej mobility bol veľmi detailne pripravený koordinátorkou z hosťujúcej univerzi-

ty Anne Sine van Marion. Súčasťou programu boli, okrem pozorovania a realizácie výučby na univerzite, aj návštevy miestnych materských a základných škôl.

V priebehu prvého dňa, po prehliadke priestorov QMUC, nasledovala návšteva materskej školy Solbakken barnehage. Popoludní bol priestor venovaný účasti na trojhodinovom vyučovacom bloku na univerzite v skupine študentov, študujúcich v bakalárskom stupni štúdia v študijnom programe Multiculturality. Výučbový blok, ktorý viedol kolega Olivier Thiel, bol tematicky zameraný na propedeutiku elementárnych pojmov logiky a možnosti ich aplikácie v aktivitách realizovaných v materských školách. Zaujímavosťou bolo priestorové vybavenie špecializovaných učební, tzv. matematického domčeka, nakoľko tie sa nachádzali v samostatnej budove. V jednej z nich prebiehala výučba a v druhej sa nachádzalo vybavenie simulujúce učebňu v materskej škole. V nej ste mohli nájsť napríklad hernú vežu, kútik na nakupovanie, na stene pripevnenú geodosku, hracie kocky, stavebnice, puzzle a pod., jednoducho množstvo pomôcok, ktoré predstavujú prostriedky na rozvoj elementárnych matematických predstáv u detí v predškolskom veku. Študenti tak majú možnosť prezentovať a overiť si vlastné návrhy projektov pre prácu s deťmi. Niekoľkokrát počas semestra do tejto triedy pri-

chádzajú aj deti z materských škôl a spolu so študentmi realizujú rôzne rozvíjajúce aktivity.

Počas dvoch dopoludní boli účastníci mobility prítomní na vyučovaní v skupine externých študentov. Výučba je organizovaná podobným spôsobom, ako je to na Pedagogickej fakulte v Prešove – vo forme päťhodinových blokov realizovaných zvyčajne v piatok. Čo bolo zaujímavé, bola prítomnosť malého bábätka (v kočiari), ktorého mamička bola študentkou na univerzite. Výučbu viedla Beate Nergard a témy stretnutí mali názov Children and Space, Number Concept. Počas výučby sa striedali časti zamerané na teoretické, ale aj metodické východiská k danej problematike, tie boli následne doplnené konkrétnymi ukázkami úloh, aktivít a videonahrávok, ktoré predstavujú propedeutiku daných pojmov a pomocou nich je možné u detí predškolského veku rozvíjať predstavy o pojmoch z oblasti geometrie alebo aritmetiky. Obsahová náplň výučbových blokov, použité metódy, formy a dokonca aj pomôcky boli veľmi podobné tomu, ako je výučba realizovaná aj na Pedagogickej fakulte na Katedre matematickej edukácie, v rámci disciplín zameraných na matematickú prípravu budúcich učiteľov v materských školách.

Súčasťou programu mobility boli aj konzultácie a pracovné stretnutia s kolegami, ktorí sa podieľajú na matematickej pregraduálnej príprave budúcich učiteľov v predprimárnom stupni vzdelávania. Ako už bolo spomenuté, obsah prípravy budúcich učiteľov v materských školách zameranej na matematickú oblasť, je na oboch fakultách veľmi podobný. Rozdiely existujú v časovom rozvrhnutí výučbových blokov v rámci semestra. V podmienkach hosťujúcej univerzity (QMUC) je pre študentov vytvorený priestor na prácu v malých skupinách, nakoľko počet študentov, študujúcich v rámci jedného študijného programu je niekoľkonásobne nižší, ako je to na Pedagogickej fakulte v Prešove.

V rámci programu som v Nórsku mala vyhradený priestor na výučbový blok s problematikou Development of mathematical abilities and mathe-

matical literacy in pre-primary teacher training. Výučba prebiehala v skupine s desiatimi študentmi študijného programu Pre-primary Teacher Training. Po úvodnom predstavení práce Katedry matematickej edukácie Pedagogickej fakulty PU v Prešove boli prezentované rôzne aktivity rozvíjajúce matematické schopnosti a gramotnosť budúcich učiteľov. Študenti tak mali možnosť spoznať rôzne spôsoby písomného násobenia, násobenia grafic-

kým spôsobom, predstavené im bolo násobenie v štvorcovej sieti (tzv. indické násobenie), ale aj násobenie využitím Napierových počítačových paličiek. Práca prebiehala vo veľmi príjemnej atmosfére, študenti diskutovali nielen medzi sebou, ale aj bez akýchkoľvek zábran s vyučujúcou.

Okrem pracovného programu sa našiel čas aj na prehliadku a túlanie sa úžasnými uličkami a zákutiami nádherným mestom Trondheim, pozdĺž fjordu, po brehu rieky Nidelva. Počasie počas pobytu nebolo vôbec typicky nórske, ale na počudovanie veľmi príjemné – ako stvorené na vychádzky – a pripravené pre Slovákov.

Skúsenosti a poznatky nadobudnuté počas pobytu na **Queen Maud University College of Early Childhood Education (QMUC)** sú inšpiráciou na skvalitnenie edukácie na Pedagogickej fakulte a budú prie-

bežne implementované do obsahu vybraných matematických disciplín zaradených v študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika.

doc. RNDr. Alena Prídavková, PhD.

Foto: doc. Alena Prídavková, dr. Michal Barna

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

Rektor PU v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. spolu s prorektorom pre vonkajšie vzťahy a marketing doc. Ing. Ladislavom Suhányim, PhD. sa uplynulý mesiac stretli s predstaviteľmi Európskej nadácie pre vedu a výskum. Memorandum o spolupráci bolo podpísané 30. 3. 2016 rektorom Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD.

Memorandum je založené na rozvíjaní spolupráce oboch strán na princípoch vzájomnej dôvery a porozumenia v rôznych oblastiach výskumu a vysokoškolského vzdelávania. Spolupráca medzi oboma inštitúciami bude zabezpečovať rozvoj vedeckého bádania na našej univerzite najmä vo väzbe na nemecké výskumné inštitúcie. Tiež otvorí možnosti pre štúdium vybraných programov

v nemeckom jazyku pre našich študentov i študentov z Nemecka. Ďalším prínosom spolupráce bude pôsobenie nemeckých profesorov a ďalších odborníkov na našej univerzite.

Prešovská univerzita v Prešove a jej fakulty dlhodobo spolupracujú s mnohými domácimi i zahraničnými partnermi, čím zabezpečujú skvalitnenie vzdelávacej a vedecko-výskumnej činnosti.

SPOLUPRÁCA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY S BILJE BORČA

Bilje Borča LLC so sídlom v Belehrade (Srbsko) spája ekologické pestovanie a kvalitné produkty pre fytoterapiu. Ide o spoločnosť, ktorá v súčasnej dobe predstavuje jednu z najväčších súkromných firiem vo svojom odbore na Balkáne s produkciou viac ako 50 bylinných produktov v podobe bylinných čajov, sirupov a masť, ktoré sa vyvážajú do mnohých krajín sveta. Prešovská univerzita v Prešove (PU) uzatvorila s Bilje Borča dňa 8. apríla 2016 spoluprácu v oblasti pestovania, zberu a pozberovej úpravy liečivých, aromatických a koreninových rastlín. Kooperácia bude zameraná na ďalšie šľachtenie, výrobu osiva rumančeka kamilkového – *Matricaria recutita* L. – odrody Lianka a dopestovanie sadeníc mäty piepornej – *Metha x piperita* L. – odrody Kristinka. Pôvodcami vyšľachtenia odrôd sú doc. RNDr. Ivan Šalomon a Ing. Jozef Fejér, PhD. z Katedry ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity. Kvalitnú pestovateľskú plochu potrebnú pre realizáciu výskumu, šľachtenie, množenie osiva a sadeníc poskytne srbská firma. Odborne zastrešovať a dohliadať na pestovateľské postupy liečivých rastlín s cieľom dosiahnutia deklarovanej fytotherapeutickej kvality bude Ing. Jozef Fejér, PhD.

Odroda mäta pieporná – Kristinka je špecifický chemotyp v rámci svojho druhu. Vyznačuje sa vysokým obsahom éterického oleja vo vňati (priemerne 1,38 %, v priaznivých rokoch až 2,5 %) a veľmi vysokým obsahom mentolu v silici (70 – 75 % vo vňati, 80 – 85 % v listoch). Najčastejšie sa používa pri zápaloch sliznice a horných dýchacích ciest, poruchách v tráviacom trakte, zápaloch močových ciest, napomáha vylučovaniu tráviacich enzýmov.

Odroda rumanček kamilkový – Lianka je diploidná forma vyznačujúca sa vysokým obsahom α -bisabololu

(52 – 55 %) a chamazulénu (18 – 19 %), nízkym obsahom α -bisaboloxidov A a B (menej ako 3 %) v silici (éterickom oleji). Obsah silice je na úrovni 0,65 – 0,85 %. Kvetné úbory rumančeka kamilkového sa vyznačujú spazmolytickými (proti kŕčom), karminatívnymi (proti nadúvaniu), antiflogistickými (protizápalový) a stomachickými (podporuje chuť do jedla) účinkami.

Prešovská univerzita je držiteľom slovenského šľachtiteľského osvedčenia pre uvedené odrody. V novembri 2014 bola podaná aj európska prihláška na CPVO – Community Plant Variety Office vo Francúzsku pre udelenie európskeho šľachtiteľského osvedčenia.

Odrody sú vhodné na výrobu farmaceutických a kozmetických prípravkov, ako aj potravinových aditív. Bilje Borča päťdesiat percent produkcie využije na spracovanie čajov. Prešovskej univerzite v Prešove dodá osivo rumančeka kamilkového a sadenice mäty piepornej, ktoré môže komerčne zhodnotiť.

Prešovská univerzita diskutovala o možnostiach spolupráce v oblasti pestovania, zberu a pozberovej úpravy liečivých, aromatických a koreninových rastlín aj s výskumným ústavom NS SEME (Srbsko).

NOVÝ ZAHRANIČNÝ PARTNER FAKULTY MANAŽMENTU Z ČESKEJ REPUBLIKY

Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove nadviazala spoluprácu s Vysokou školou technickou a ekonomickou, ktorá sídli v Českých Budějoviciach v Českej republike. Ide o vysokú školu neuniverzitného typu, ktorá sa ale práve nachádza v procese prechodu na vysokú školu univerzitného typu.

Prvé stretnutie zástupcov obidvoch inštitúcií prebehlo za hranicami Slovenskej republiky, na pôde VŠTE v Českých Budějoviciach koncom januára 2016. Na strane FM PU v Prešove sa na prvých rokovaníach o možných formách spolupráce zúčastnili členovia vedenia FM, doc. Ing. Ján

Dobrovič, PhD., prodekan pre prax, uplatnenie absolventov, kvalitu a rozvoj a Mgr. Eva Benková, PhD., prodekan pre zahraničné vzťahy FM. Zástupcovia FM Prešov sa stretli s čelnými predstaviteľmi VŠTE, s rektorom VŠTE doc. Ing. Marekom Vochozkom, MBA, PhD. a prorektorkou pre zahraničné vzťahy, Ing. Ludmilou Opekarovou, PhD.

Cieľom úvodného stretnutia bolo vzájomné predstavenie oboch inštitúcií, ich študijných odborov a programov a hľadanie prienikov spoločných záujmov, ktoré by vyústili do konkrétnych foriem spolupráce. Reprezentanti FM predložili českým hosťom pozvánku na návštevu FM v Prešove.

Českí partneri túto pozvánku prijali a poctili nás svojou návštevou dňa 29. 2. 2016. Návšteva prebehla vo veľmi príjemnej a priateľskej atmosfére v novootvorených priestoroch FM na Konštantínovej ulici v Prešove. Na stretnutí s pánom dekanom FM, prof. Ing. Róbertom Štefkom, PhD. sa zúčastnil rektor VŠTE doc. Ing. Marek Vochozka, MBA, PhD. a prorektorka pre zahraničné vzťahy, Ing. Ludmila Opekarová.

Na stretnutí v Prešove bola slávnostne podpísaná bilaterálna dohoda medzi obidvomi inštitúciami za účelom nadviazania spolupráce vo viacerých oblastiach spoločných záujmov. Predložili sa návrhy na konkrétnu formu spolupráce v oblasti spoločných publikačných aktivít vrátane možnosti vzájomného publikovania článkov vo fakultných časopisoch, Littera Scripta (Erih+) a v časopise Fakulty manažmentu Journal of Management and Business: Research and Practice.

Ďalším bodom rokovania bola ponuka na spoločné projektové činnosti a spoluúčasť na organizovaní vedeckých konferencií, členstvo v akademických a vedeckých radách a výmena členov štátnicových komisií.

Nemenej dôležitým predmetom stretnutia bolo podpísanie dohody medzi inštitúciami v rámci programu Erasmus+ za účelom realizovania mobility študentov, akademicko-pedagogických pracovníkov a administratívnych pracovníkov obidvoch organizácií.

Predstavitelia obidvoch inštitúcií sa dohodli na konkrétnych formách spolupráce, čím Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove rozšírila svoje portfólio zahraničných partnerských vysokých škôl. Pozitívnym dôsledkom pre Fakultu manažmentu a samotnú Prešovskú univerzitu v Prešove je ďalší rozvoj zahraničných vzťahov, rozšírenie možností najmä v publikačnej oblasti, ale aj v oblasti výmeny študentov, akademicko-pedagogických a administratívnych pracovníkov, predkladania a realizácie spoločných vedeckých medzinárodných projektov, či spoluorganizovania medzinárodných vedeckých podujatí. Ďalšie stretnutie s novým zahraničným partnerom bolo naplánované na mesiac jún 2016.

doc. Ing. Ján Dobrovič, PhD.
prodekan pre prax, uplatnenie absolventov, kvalitu a rozvoj FM
Mgr. Eva Benková, PhD., *prodekan pre zahraničné vzťahy FM*
Foto: Archív FM

PREŠOVSKÍ GEOGRAFI SPOZNÁVALI KRÁSY BACHURNE

Geografi z Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove zdolali najvyšší vrch Bachurne (1 081 m n. m.) s rovnomenným názvom, čím nadviazali na tradíciu výstupov na atraktívne vrcholy v okolí Prešova, ktoré sa na katedre organizujú pravidelne počas zimného a letného semestra.

V polovici apríla sa uskutočnil v poradí už tretí výstup prešovských geografov na jeden z mnohých zaujímavých vrcholov, ktoré sa nachádzajú v blízkej dostupnosti od Prešova. Po Šimonke v Slanských vrchoch a čergovskom Minčole sa tentoraz 22-členná výprava rozhodla spoznávať krásy pohoria Bachureň, pričom hlavným cieľom bolo zdolanie najvyššieho vrchu tohto malebného pohoria – Bachureň (1 081 m n. m.). Výstupu sa zúčastnili viacerí pedagógovia a interní doktorandi katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky na čele s jej vedúcim doc. RNDr. Radoslavom Klamárom, PhD. a rovnako aj študenti geografie.

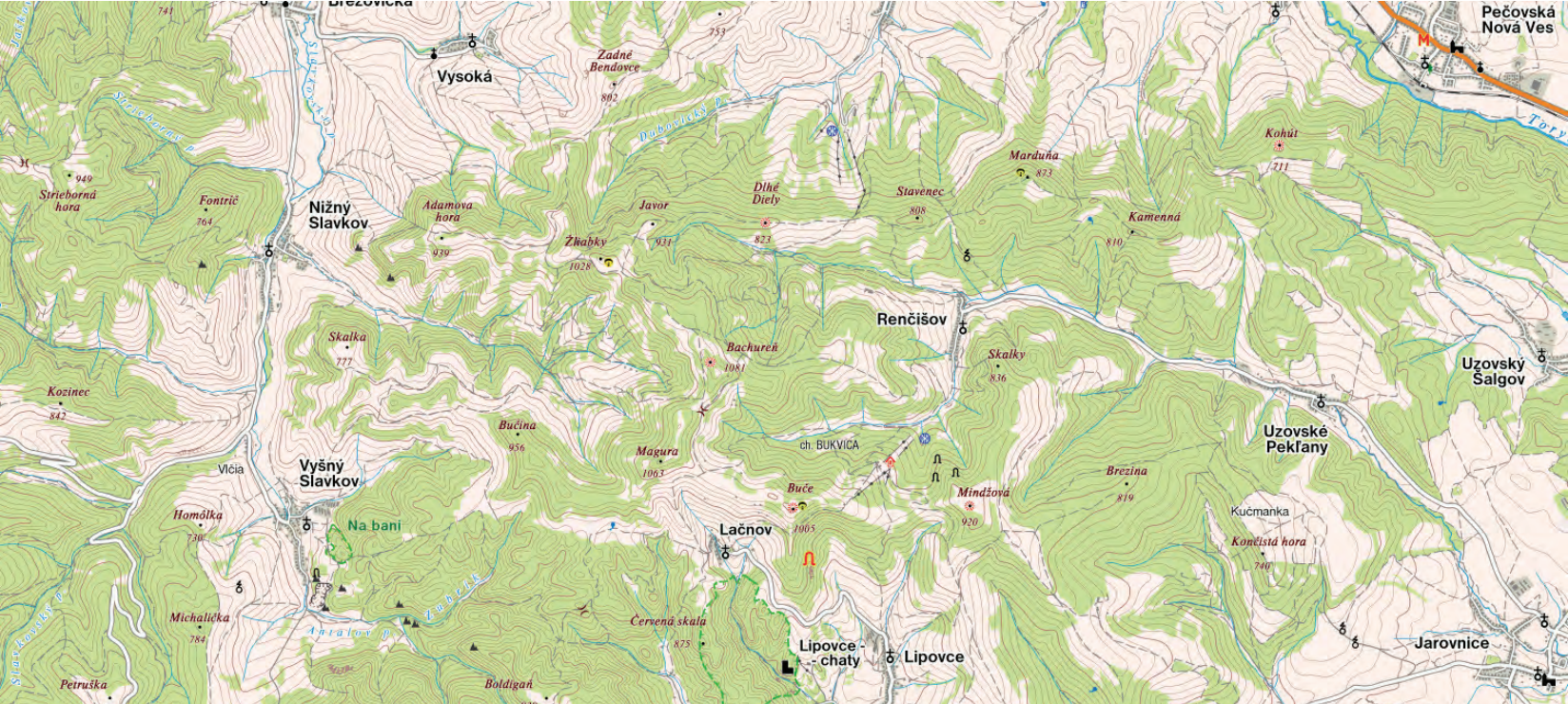
Štart v Lipovciach

Východiskovým bodom tohto výstupu sa stala obec Lipovce, ktorá leží na rozhraní Braniska a Bachurne a stala sa známou vďaka prítomnosti vzácneho prameňa minerálnej vody Salvator či vyhľadávaným kúpeľom, kde sa v minulosti stretávali šľachtické rodiny z okolia Prešova. Odtiaľ pokračovali účastníci výstupu do rázovitej obce Lačnov cez geomorfologicky a botanicky vzácné územie Národnej prírodnej rezervácie Kamenná Baba a jedinečný prírodný fenomén Lačnovský kaňon so sústavou vodopádov s názvom Praha či viacerými skalnými útvarmi. Samotný najvyšší vrch Bachurne zdolali za priaznivého slnečného počasia a mohli sa pokochať nádhernými výhľadmi na

okolitú prírodu Bachurne, Braniska, Levočských vrchov či Čergova. Cieľovým bodom tohto turistického pochodu sa stali Lipany, kde geografi ukončili svoje putovanie. Celková dĺžka, ktorú účastníci výstupu absolvovali, predstavovala takmer 20 km s približne 700 m prevýšením. Študentom geografie boli počas viacerých zastávok pedagógmi podávané erudované informácie o fyzicko-geografických, humánno-geografických a kultúrno-historických skutočnostiach regiónu, v ktorom bol výstup realizovaný. Študenti tiež mali na trase možnosť pracovať s modernými GPS technológiami, ktoré sú na katedre využívané v rámci rôznych terénnych praktík, ktoré študenti počas svojho štúdia geografie absolvujú.

Nové priateľstvá

Výstup na Bachureň priniesol pozitívne ohlasy od všetkých zúčastnených pedagógov a študentov geografie a opätovne potvrdil dôležitosť prepojenia vysokoškolského štúdia na univerzite s praxou – v tomto prípade s terénom, v ktorom si môžu študenti overiť jednotlivé skutočnosti získané počas jednotlivých prednášok či seminárov. Okrem dobrých pocitov zo zdolania najvyššieho vrcholu Bachurne boli aj tentoraz veľkým prínosom nové priateľstvá, ktoré sa študentom z rôznych ročníkov podarilo medzi sebou nadviazať. Spokojnosť zo strany študen-

tov a ich zvyšujúci sa záujem o tieto výstupy je preto záväzkom pre pokračovanie realizácie tejto myšlienky aj v nasledujúcich akademických rokoch.

Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky v Prešove je etablované vedeckovýskumné a pedagogické pracovisko, ktoré už od r. 1949 pripravuje učiteľov geografie ako aj odborníkov a teritoriálnych manažérov v geografii. Študentom poskytuje vzdelanie vo viacerých študijných programoch na všetkých troch stupňoch štúdia.

Mgr. Viktor Verba
Mgr. Tomáš Pasternák
Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky v Prešove
foto: autori

ZÁSTUPCOVIA 47 SVETOVÝCH UNIVERZÍT SA STRETLI V PRAHE: SLOVENSKO ZASTUPOVALI LEN DVE UNIVERZITY

Karlova univerzita v Prahe si 12. mája pripomenula 700. výročie narodenia Karola IV.

Vo Veľkej aule univerzity v Prahe sa na počesť tejto významnej udalosti stretli poprední ústavní činitelia Českej republiky, cirkevní predstavitelia a zástupcovia 47 univerzít z 28 štátov Európy, Japonska a USA. Jedným z výstupov stretnutia bol aj vznik Pražskej deklarácie, vydanéj pri príležitosti spomínaného sedemstého výročia narodenia zakladateľa Karlovej univerzity v Prahe.

Deklarácia pojednáva o dôležitosti pôsobenia univerzít v súčasnom globálnom prostredí a vyzýva zástupcov univerzít k pripomínaniu toho, že piliere demokracie – humanizmus, tolerancia a otvorenosť stále jestvujú a univerzity za ich uchovanie dokážu zabojsovať.

Slávnostného a prestížneho stretnutia v Prahe sa zo Slovenska zúčastnili len dve univerzity, a práve Prešovská univerzita v Prešove zastúpená rektorom prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD. na podujatí nechýbala. Slávnosti sa okrem Pre-

šovskej univerzity v Prešove zúčastnili i predstavitelia významných vzdelávacích inštitúcií, medzi inými zástupcovia z Oxfordskej univerzity, Ženevskej univerzity či univerzity v japonskom Kobe. Účasť našej univerzity na stretnutí so špičkovými svetovými vzdelávacími inštitúciami potvrdzuje zvyšovanie úrovne vzdelávania Prešovskej univerzity aj v domácom, aj nadnárodnom priestore.

Andrea Čajová

OD SPOLUPRÁČE K VÝSKUMU

Záujem podporovať interkultúrnu, vzdelávaciu, vedeckú a technologickú spoluprácu dovedol predstaviteľov Prešovskej univerzity v Prešove a Univerzity v Miskolci k dohode o vzájomnej spolupráci.

2. júna podpísal rektor PU, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. a rektor Univerzity v Miskolci PROF. DR. András Torma bilaterálnu dohodu, ktorou sa inštitúcie rozhodli podporovať spoluprácu vedúcu k vzájomnému prospechu a zveľaďovaniu akademického života.

Dejiny univerzity v Miskolci siahajú až do roku 1735 a v súčasnosti na nej študujú študenti na siedmych fakultách. Ponúka vzdelanie v oblastiach strojárstva, informatiky, ekonomiky, zdravotníckych odborov, umenia a práva. Od roku 1919 v Miskolci pokračovala vo svojej činnosti Právnická akadémia patriaca k bývalému Prešovskému evanjelickému kolégium, ku ktorému sa hlási i súčasná Právnická fakulta.

Budúca spolupráca rovnako zahŕňa spoločné výskumné a vzdelávacie aktivity, vymieňanie publikácií, vzájomné návštevy, pobyty výskumných pracovníkov a študentov.

Andrea Čajová

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

spolupráca

INŠTITÚT RUSISTIKY – 12. ROČNÍK ŠTUDENTSKEJ VEDECKEJ A UMELECKEJ KONFERENCIE

Ako každý rok, tak aj v tomto roku usporiadal Inštitút rusistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove Inštitútové kolo 12. ročníka študentskej vedeckej a umeleckej konferencie. 23. marca 2016 sa mohli študenti ruského jazyka predstaviť so svojimi príspevkami a priblížiť tak poslucháčom problematiku, ktorá je im blízka.

Študentská vedecká a umelecká konferencia prebiehala pod vedením doc. Mgr. Anny Petríkovej, PhD., ktorá v úvode toto podujatie otvorila, privítala všetkých prítomných, spríjemnila atmosféru hudbou Čajkovského a povzbudila vystupujúcich pred ich prezentáciami.

12. ročníka študentskej vedeckej a umeleckej konferencie sa zúčastnilo celkovo 10 študentov. Za 2. ročník bakalárskeho stupňa štúdia vystúpili študentky: Tatjana Ponická, ktorá sa bližšie venovala anglicizmom v oblasti športu a Jana Šeregová, ktorá vo svojom vystúpení priblížila teoretické východiská lexikálno-sémantických skupín. Vedecký program svojím príspevkom obohatila aj tretia študentka 2. ročníka bakalárskeho stupňa, ktorou bola Natália Kosťová. Vo svojom príspevku sa zaoberala porovnávaním synonym v slovenskom a ruskom jazyku.

Zahanbiť sa nenechali ani študenti magisterského stupňa. Svoj potenciál potvrdil Bc. Ľuboš Husár, ktorý predstavil frazeologizmus z hľadiska lingvokulturológie. Bc. Evu Krivákovú zas zaujal symbolický význam slova „pec“ v materiálnej a duchovnej oblasti ruského národa. 1. ročník magisterského stupňa reprezentovala aj Bc. Simona Zimovčáková, ktorá vystúpila s témou: *Ponímanie termínu „symbol“ v lingvistike*.

Mladých vedcov, nepochybne, nájdete aj medzi študentmi 2. ročníka magisterského stupňa. Študentky končiaceho ročníka vystúpili s témami svojich diplomových prác. Bc. Tatiana Hřindová, na základe svojho výskumu, poukázala na motiváciu študentov študovať ruský jazyk ako cudzí. Bc. Miroslava Hojdová sa venovala interpretácii textov ruského autora Nikolaja Rubcova, prostredníctvom ktorých sa snažila upozorniť na špecifickú lexiku jeho tvorby.

Z doktorandských radov sa študentskej vedeckej a umeleckej konfe-

rencie zúčastnila Mgr. Júlia Vozárová, ktorá túto vedeckú akciu obohatila o oblasť paremiológie.

Všetky vystúpenia si pozorne vypočula odborná komisia, ktorej členmi boli: riaditeľka Inštitútu rusistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove doc. PhDr. Darina Antoňáková, PhD., prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD., doc. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD., ruská lektorka Mgr. Tatiana Vladimirovna Ukhanova, Mgr. Nikoleta Mertová, PhD., Mgr. Marek Chovanec, PhD. a Kateryna Kriuchkova, ktorá je doktorandkou Katedry všeobecnej ruskej jazykovedy Filologickej fakulty РУДН.

Odborná komisia jednotlivé vystúpenia slovne ohodnotila, vyzdvihla pozitívne momenty odborných textov a upozornila na nedostatky, ktorých sa je potrebné v budúcnosti vyvarovať. Nasledovala diskusia, vďaka ktorej mali študenti možnosť odpovedať na otázky odbornej komisie, prípadne obhájiť svoje tvrdenia či výsledky výskumov. Odborná debata si vyžaduje nielen znalosti študentov z danej oblasti, ale tiež dostatok odvahy a sebavedomia, a preto je Študentská vedecká a umelecká konferencia jedinečnou príležitosťou ako odborne rásť a napredovať.

Inštitút rusistiky prišiel tento rok

s novinkou! Všetci prítomní dostali menný zoznam vystupujúcich, súčasťou ktorého bola aj „hodnotiaci škála“. Poslucháči mohli jednotlivé prezentácie ohodnotiť známkami od 1 po 10. Cieľom bolo získať objektívnu spätnú väzbu nielen od odbornej komisie, ale aj od študentov ruského jazyka. Odozva bola pozitívna a hodnotenia pomerne vysoké, čo je, samozrejme, potešujúce.

Po odprezentovaní všetkých vystúpení sa doc. Mgr. Anna Petříková, PhD. poďakovala študentom za ich účasť a prenechala slovo riaditeľke inštitútu doc. PhDr. Darine Antoňákovej, PhD., ktorá nezabudla oceniť snahu a odborný potenciál zúčastnených.

Veľmi príjemným prekvapením 12. ročníka študentskej vedeckej a umeleckej konferencie boli suveníry, spomedzi ktorých si vystupujúci mohli vybrať ten najsympatickejší, ktorý si chceli ponechať ako pamiatku na toto podujatie.

Snahou Inštitútu rusistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove je neustále posúvať svojich študentov vpred. Študenti sa majú možnosť odborne zdokonaľiť, posilniť svoje profesijné sebavedomie a schopnosť presadiť sa medzi inými študentmi a odborníkmi z oblasti rusistiky.

Študentská vedecká a umelecká konferencia je príjemným podujatím, ktoré by nemal vynechať ani jeden študent, ktorý má čo povedať svetu! Ak si jedným z nich, neváhaj a o rok sa pridaj k nám. Tešíme sa na Teba!

NA KATEDRE FYZIKY, MATEMATIKY A TECHNIKY SA PRODUKUJÚ KVALITNÉ ZÁVEREČNÉ PRÁCE

Aj keď v našej spoločnosti rezonuje otázka kvality a aplikovateľnosti záverečných prác, je veľmi potešujúce, že na Katedre fyziky, matematiky a techniky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove študujú študenti, ktorých práce obstoja aj vo veľmi silnej konkurencii. Kvalitu záverečných prác na Fakulte humanitných a prírodných vied v Prešove preverila celoštátna súťažná prehliadka študentských vedeckých prác Študentskej vedeckej konferencie, ktorá sa konala dňa 13. 4. 2016 v Nitre.

Študentská vedecká konferencia prebiehala v šiestich sekciách: biológia, ekológia a environmentalistika, fyzika a chémia, geografia a regionálny rozvoj, informatika, matematika a ekonómia. Študent druhého stupňa učiteľstva fyziky a techniky, **Bc. Tomáš Tobiaš**, sa na súťaži zúčastnil s prácou na tému „Aplikácia mikrokontrolérov vo fyzikálnom experimente“. Študent vo svojej práci reagoval na vývoj moderných technológií, ktoré je možné úspešne nasadiť aj vo výchovno-vzdelávacom procese, čoho dôkazom bola práve prezentovaná práca. Hlavným cieľom práce bolo inovovať experimentálne zariadenie slúžiace na meranie tiažového zrýchlenia za pomoci mikrokontrolérov pri zachovaní didaktickej vhodnosti, nakoľko pôvodné zariadenie je využívané ako súčasť laboratórnych cvičení pre študentov učiteľstva fyziky na FHPV. Navrhnuté zariadenie zároveň predstavuje esteticky vyvážené riešenie s rozšírenými možnosťami merania, ktoré prekonáva pôvodné zariadenie aj čo sa týka presnosti. Okrem toho

je potrebné povedať, že cenová politika výrobcov mikrokontrolérov a komponentov sa veľmi priaznivo odrazila aj na výslednej cene zariadenia, čo môže podnietiť aj ďalších záujemcov o vývoj podobných zariadení.

Samotná práca je ukážkou, kde teoretické vedomosti nadväzujú na technické zručnosti, vďaka ktorým je výsledkom takéhoto úsilia finálny produkt so širokými aplikačnými možnosťami. Práca je zároveň príkladom, kde dochádza k prieniku viacerých oblastí, akými sú napríklad fyzika, matematika, elektronika a elektrotechnika, informatika či technika. Široká interdisciplinarita zároveň predpokladá rozhladenosť a odbornú erudíciu autora, čo svedčí o náročnosti prípravy prác podobného druhu.

Aj keď celkový počet študentov študujúcich prírodovedné odbory sa za posledné obdobie dramaticky znižuje, počet prác, ktoré sa venujú prírodovednej tematike je v porovnaní s ostatnými odbornými úctyhodný, čo svedčí o veľkom význame

prírodných vied a o ich nespornom prínose pre spoločnosť. Význam, prínos a potrebu prírodných vied vie spoločnosť oceniť napríklad aj formou poskytnutia odbornej stáže vo firme Muehlbauer v Nemecku práve pre víťazov v sekciách informatika a fyzika.

Súťažná práca Tomáša Tobiaša bola veľmi pozitívne ohodnotená recenzentom, čo predznamenávalo kvalitné umiestnenie v samotnej súťaži. Posudzované boli hlavne: aktuálnosť a náročnosť práce, zorientovanie sa študenta v danej problematike, predovšetkým analýzou domácej a zahraničnej literatúry, vhodnosť zvolených metód spracovania riešenej problematiky, rozsah a úroveň dosiahnutých výsledkov, analýza a interpretácia výsledkov a formulácia záverov práce, prehľadnosť a logická štruktúra práce a formálna, jazyková a štylistická úroveň práce. Samotná súťaž prebiehala formou desaťminútových prezentácií študentov pred trojčlennou komisiou odborníkov prevažne z radov skúsených vysokoškolských pedagógov.

Po náročnej sérii všetkých osemnástich vystúpení študentov v **sekcii fyzika a chémia**, Bc. Tomáš Tobiaš vybojoval pekné **druhé miesto**, ktoré je o to cennejšie, že svojím výkonom presvedčil porotu a zdolal tak aj niekoľkých doktorandov. Tomášovi prajeme úspešné zvládnutie štátnic, veľa úspechov v osobnom živote a úspešný štart profesionálnej kariéry.

V AUSTRÁLII O MIESTE UNIVERZÍT V SÚČASNOM SVETE

V závere kalendárneho roka 2015 (5. – 8. decembra) som sa zúčastnil 45. výročnej konferencie PESA (Philosophy of Education Society of Australasia), ktorej organizátorom bola Australian Catholic University v Melbourne. Participovali na nej predovšetkým odborníci z Austrálie a Nového Zélandu, ale aj z mnohých ďalších krajín Európy, severnej Ameriky a Ázie. Hlavnou témou konferencie bolo miesto univerzít v súčasnom svete vrátane aktuálneho stavu vysokoškolského vzdelávania vo svete. Snahou organizátorov bolo, aby sa filozofi a pedagógovia zamýšľali nad formulovaním nových vízií vo vzdelávaní, vyjadrovali ich vo verejnom priestore a v kontexte politiky ich pretvárali na realitu.

V materiáloch konferencie sa konštatuje, že žijeme v dobe, kedy sa vlády neustále usilujú o väčšiu mieru kontroly nad univerzitami, a to cez spôsoby financovania, ale aj vo vzťahu ku kontrole vzdelávacích praktík prostredníctvom ich hodnotenia, cez kontrolu obsahu učiva, formou odpo-

rúčaných pedagogík a podobne. Vlády sa podľa účastníkov konferencie snažia priamo ovplyvňovať výsledky práce univerzít v obidvoch kľúčových oblastiach, teda vo vede i vzdelávaní. Závety konferencie pripomínajú, že neustále sa zvyšujúca kontrola zo strany vlád ohrozuje podstatu univerzít ako posledného miesta ponúkajúceho priestor pre jedinečnú verejnú demokratickú participáciu. V spojitosti s tým účastníci konferencie konštatovali, že sme svedkami neustále narastajúceho tlaku zo strany ekonomického liberalizmu uprednostňujúceho trhové sily a kritériá. Univerzity tak neplnia svoje pôvodné poslanie formulovať alternatívne vízie vzdelávania, keďže prestávajú byť zdrojom nových ideí, poznania a nezávislého kritického myslenia, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou moderných demokracií.

Do tohto rámca konferencie zapadlo aj sympóziu venované otázkam publikovania v impaktovaných časopisoch. Vystupujúci boli členmi medzinárodného výskumného tímu z univerzít v Austrálii a Nového Zélandu, ktorí robili interview s editormi popredných impaktovaných časopisov v oblasti vzdelávania evidovaných v špičkových zahraničných databázach, teda Web of Science a Current Contents. Svoje poznatky zhrnuli do podoby výpovede, ktorá je symptomatická pre súčasnosť, a to nielen v danej oblasti, ale pravdepodobne všeobecne. Podľa ich názoru, si je potrebné uviesť, že starý spôsob publikovania založený na predplatnom z financií univerzitných

knižníc je už neudržateľný. Akademici však už menia svoje zvyky v publikovaní, stále viac sa do popredia dostáva publikovanie v elektronickom formáte vrátane otvoreného prístupu (open access) k daným príspevkom.

Uvedli, že trend v tomto smere udáva Thomson Reuters, čo je súkromná firma a pritom významným spôsobom vstupuje do hodnotenia univerzít na celom svete. Členovia výskumného tímu konštatovali, že v oblasti vzdelávania existuje asi 1 500 časopisov vo svete, z toho je približne 200 zahrnutých do databáz WoS a 50 % z týchto časopisov je vydávaných v štyroch najväčších vydavateľstvách. Na druhej strane uvedli, že tieto vydavateľstvá podporujú rozličné vedecké spoločnosti, resp. profesijné združenia, financujú doktorandské miesta, podporujú konferencie a podobne.

Z rokovania sympózia vzišlo aj upozornenie, resp. v určitom zmysle varovanie, že čím ďalej tým viac naše životy budú riadené peer review procesom, impakt faktorom, snahou merať, robiť ranky atď. Ekonomický liberalizmus determinuje aj fungovanie akademikov a univerzít vo svete. Okrem toho však prezentujúci položili otázku: My sme producenti, tvorcovia, ale kto sú čitatelia? Podľa niektorých údajov 98 % článkov z oblasti humanitných vied nikdy nebudú citované (iní uvádzajú, že

sa to týka „iba“ 93% publikovaných výstupov z oblasti humanitných vied). Na druhej strane časopisy alebo aj vydavateľstvá svojim autorom ponúkajú rozličné taktiky a stratégie na zvyšovanie citovanosti ich textov v časopisoch a zvýšenie impakt faktora časopisu. Rovnako upozornili na pascu viažucu sa k sledovaniu impakt faktora časopisu, pretože ten tvorí dosť často veľmi malý počet článkov publikovaných v časopise (niekedy možno iba dva príspevky). Najdôležitejším kritériom pre citovanosť príspevku sa tak stáva veľmi dobrý názov článku, pretože pri vyhľadávaní cez Google je dôležité, aby sa objavoval medzi prvými, ktoré pri určitej téme Google ukáže hľadajúce-
mu. Zvlášť pre začínajúcich mladých kolegov je to veľmi dôležité napríklad kvôli hľadaniu zamestnania, aby dokázali podporovať výsledky svojej práce aj dôkazmi, že vytvorili významné dielo, ktoré vzbudilo veľký ohlas v akademickej komunite vo svete. Podobne aj doktorandi sú od začiatku pod tlakom nevyhnutnosti publikovať v impaktovaných časopisoch, príp. v časopisoch zaradených vo WoS. Viacerí účastníci sympózia konštatovali, že niektoré univerzity ani neevidujú, resp. neberú do úvahy publikácie mimo SSCI (Social Science Citation Index) alebo WoS. Všetci účastníci sympózia vrátane diskutujúcich sa zhodli na tom, že uvedený systém je veľmi agresívny a ťažko sa s nim vyrovnáva. Je však na nezastaviteľnom postupe, ako je to napríklad aj v Holandsku v súčasnosti a v mnohých iných vyspelých krajinách sveta. V ďalších príspevkoch na konferencii účastníci riešili otázky týkajúce sa charakteru univerzity v súčasnosti, napríklad aj v súvislosti s diskusiou

o akademických slobodách na jednej strane a rozumnosťou na druhej strane, teda čo možno hovoriť a ako to možno vyjadriť na pôde univerzity (Nicholas Burbules). Preto vzišla aj požiadavka venovať zvýšenú pozornosť komunikácii v univerzitnom prostredí, pretože to napomáha budovaniu vzájomných vzťahov dôvery, keďže komunikácia má jednoznačne sociálny a morálny rozmer. Komunikácia má byť pragmatická, ale na druhej strane aj ľudská, jej súčasťou má byť aj schopnosť počúvania, pretože to vyjadruje vzťah k druhým. Intelektuálne cnosti nemožno oddeliť od morálnej zodpovednosti a sociálnych dôsledkov vyplývajúcich z našich vyjadrení.

Podobne veľmi diskutovanou témou v súvislosti s chápaním univerzity v súčasnom svete bola skutočnosť, do akej miery univerzity prostredníctvom učenia a výskumu prispievajú k rozvoju ľudskej podstaty, našich ontologických vzťahov na etickej úrovni (vzťahov k prírodnému svetu okolo nás) a vzťahov k ostatným, rodine, komunite atď. Podľa Vincenta Shena univerzity majú reprezentovať pokrok rozumu v minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Zastáva názor, že univerzity musia napomáhať pochopeniu reality, ale aj seba samého, a to aj prostredníctvom formovania pochopenia a vzťahu k iným.

John Ozolins vyjadril presvedčenie, že vzdelávanie posilňuje existujúci status quo, ak chceme zmeniť spoločnosť, musíme zmeniť systém vzdelávania. V podobnom duchu konštatoval, že demokracia zahŕňa aj slobodu, ale na druhej strane je tu mentalita vládnucej triedy, ktorá definuje predstavu slobody. Ak sa všeobecná vôľa považuje za základ de-

mokracie (Rousseau, Hegel), potom podľa jeho názoru treba nevyhnutne venovať pozornosť chápaniu podstaty všeobecného dobra a etického života. Ujasnenie tejto otázky považuje za veľmi dôležité pre premýšľanie o téme demokracie, ale aj budúcnosti ľudskej spoločnosti.

V podobnom kontexte som vo svojom vystúpení uvažoval o podnetoch filozofie výchovy obsiahnutých v diele Johna Deweyho pre súčasnosť a zvlášť v kontexte úlohy univerzity v súčasnom svete. V nadväznosti na to zamýšľal som sa aj nad faktom, do akej miery slovenské školstvo, od základných až po vysoké školy a univerzity stimuluje intelektuálny, ale aj morálny, respektíve etický rozvoj, rast a kultiváciu osobnosti žiakov a študentov. Myslím si, že to by malo byť hlavným cieľom celého nášho úsilia na všetkých úrovniach školstva, zvlášť na vysokých školách. Je otázne, do akej miery sa nám to skutočne darí plniť alebo či ostávame iba v rovine verbálnych vyjadrení o potrebe venovať tomu pozornosť, ale pritom naša prax sa vôbec alebo takmer vôbec nemení.

V kontexte tém riešených na konferencii konštatujem, že problémy slovenského vysokého školstva majú veľa spoločného s globálnymi problémami, týkajúcimi sa hľadania odpovede na zmenu paradigiem viažucich sa k úlohe univerzít, ale aj vzdelávania v globalizovanom svete. Je najvyšší čas, aby sme začali premýšľať o možných odpovediach na výzvy, ktoré globalizovaný svet vzdelávania môže čochvíľa s veľkou naliehavosťou postaviť aj pred nás.

Prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc.
dekan FF PU v Prešove

AKADEMICKÝ ČASOPIS DOKTORANDOV GTF PU

Acta theologica et religionistica je internetový vedecký recenzovaný akademický časopis doktorandov Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Vy-

chádza dvakrát ročne v elektronickej podobe. Elektronická verzia periodika je zverejňovaná na internetovej stránke Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove vždy v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom časopis vychádza (máj, november). Jeho tradícia siaha do roku 2012. Časopis uverejňuje vedecké štúdie a odborné články doktorandov z domácich i zahraničných univerzít, vysokých škôl, vedeckých a vedecko-výskumných pracovísk a inštitútov zo spoločensko-vedných a humanitných odborov, recenzie a anotácie vedeckej a odbornej literatúry, glosy a správy, týkajúce sa vedeckého

a spoločenského života doktorandov. Pravidelnými prispievateľmi sú interní a externí doktorandi Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove i doktorandi tuzemských i zahraničných teologických fakúlt. Internetový vedecký recenzovaný akademický časopis doktorandov Acta theologica et religionistica prináša štúdie z oblasti teológie a religionistiky, ktoré môžu obohatiť čitateľov z odbornej i laickej verejnosti. Informuje o odborných podujatiach a prináša stimuly pre intelektuálny rozvoj čitateľa v podobe kvalitných recenzií odborných publikácií.

Ing. Mgr. Barbara Baloghová

PO 12 ROKOCH BOLO NA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITE V PREŠOVE OPÄŤ POČUŤ MIX SLOVENČINY A ČEŠTINY NA KONFERENCII ŠTUDENTOV PSYCHOLÓGIE!

Medzinárodné študentské psychologické dni 2016: dva dni, zástupcovia 14 katedrií psychológie zo Slovenska a Čiech, 13 odborníkov v roli porotcov, 22 študentov psychológie, prezentujúcich svoje práce, hodiny zaujímavých a podnetných odborných diskusií, desiatky divákov, viac ako sto rozdaných kníh, priateľská atmosféra a 13 víťazov. Aj také boli MSPD 2016 vďaka podpore Prešovskej univerzity v Prešove, Filozofickej fakulty PU a ďalších sponzorov. Najmä víťazi katedrových kôl študentskej vedeckej a odbornej činnosti v oblasti psychológie zo Slovenska a Čiech sa stretli 28. a 29. apríla 2016 na pôde Prešovskej univerzity, aby nielen prezentovali výsledky vlastných realizovaných výskumov, experimentov či plánovaných výskumných zámernov v oblasti psychológie, diskutovali, získali konštruktívnu spätnú väzbu od odborníkov, ale aj súťažili o najlepšiu prácu 16. ročníka medzinárodnej študentskej vedeckej konferencie a 17. ročníka celoslovenskej konferencie ŠVOČ.

„Konferenciu sme pripravovali 8 mesiacov. Hlavným organizáto-

rom bol Inštitút psychológie FF PU a uskutočnila sa pod záštitou rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. a dekana Filozofickej fakulty prof. PhDr. Vasilu Gluchmana, CSc. Okrem víťazov, o ktorých rozhodovala odborná hodnotiacia komisia, mali aj samotní študenti a diváci možnosť hlasovať a určiť cenu diváka pre najlepšieho študenta v bakalárskej a magisterskej sekcii,“ prezradila zo zákulisia organizácie konferencie Eva Hruščová, interná doktorandka FF PU.

„Na Medzinárodných študentských psychologických dňoch sa mi veľmi páčilo. Bola to veľmi príjemná skúsenosť, nakoľko organizácia bola výborná, celkovo príspevky boli veľmi hodnotné a pri každom sa rozprúdila veľmi zaujímavá diskusia. Bolo to pre mňa veľmi hodnotné a prínosné najmä v odbornej oblasti, keďže som dostala spätnú väzbu na svoju prácu. Na konferencii zazneli rôznorodé témy z oblasti psychológie a zároveň som spoznala mnoho ľudí, porozprávali sme sa o tom, čo skúmajú a čím sa výskumne zaoberajú,“ prezradila Martina Baránková, budúca

absolventka psychológie Ústavu experimentálnej psychológie na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, víťazka 17. ročníka celoslovenskej konferencie ŠVOČ a druhá v medzinárodnom kole.

„Je to moja prvá účasť na Medzinárodných študentských psychologických dňoch a som nadšený. Príjemne ma prekvapila úroveň študentských prác a to, ako je konferencia výborne zorganizovaná. Študenti do prác investovali mnoho energie, čo bolo zrejme pri prezentáciách. Medzi študentmi boli malé rozdiely, ale nemyslím si, že by to bolo spôsobené tým, či študent študuje na univerzite na Slovensku alebo v Českej republike. Dôvodom bol možno ročník štúdia a množstvo energie vynaloženej na prípravu práce. Dvomi študentmi som vyhľadal počas coffee breaku, aby som im dal spätnú väzbu na ich prezentáciu, ktorú nebolo možné poskytnúť počas vyhradenej 8 minútovej diskusie,“ uviedol Jakub Procházka, odborný asistent na Katedre psychológie Fakulty sociálnych štúdií Masarykovej univerzity v Brne.

BILATERÁLNA ZMLUVA MEDZI PREŠOVSKOU UNIVERZITOU V PREŠOVE A LEPAGE RESEARCH INSTITUTE 21. 6. 2016

PRESTÍŽNA SPOLUPRÁCA S NADNÁRODNOU NEZISKOVOU ORGANIZÁCIOU

Prešovská univerzita naďalej buduje okruh medzinárodnej spolupráce. Ďalšie dvere vo výskume a vzdelávaní v oblasti matematiky otvorila podpísaním dohody s Lepage Research Institute. Ide o neziskovú výskumnú inštitúciu založenú v roku 2012 medzinárodne uznávanými výskumníkmi a skúsenými mladými vedeckými pracovníkmi z rôznych európskych a mimoeurópskych krajín, z Česka, Ukrajiny, Talianska, Rumunska či Japonska.

Rektor PU, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., podpísal 21. júna 2016 bilaterálnu dohodu s Lepage Research Institute. Spoločná dohoda zabezpečuje vzájomnú spoluprácu v oblasti matematiky, konkrétne riešenie medzinárodných projektov, usporadúvanie vzdelávacích aktivít, akými sú letná škola, prednášky či praktické semináre. „Ide o všeobecnú kultúru. Matematické, presné myslenie je dôležité pre lekárov, pre policajtov

a v neposlednom rade i pre vedcov, ktorí potrebujú presne rozhodovať o postupoch,“ ozrejmujú dôležitosť spolupráce prof. RNDr. Demeter Krupka, DrSc. Dodáva, že i samotný priemysel si vyžaduje schopnosť takého myslenia. „Napríklad v súvislosti s parkovacími krivkami pre moderné autá. Za tým je veľa matematiky.“

Lepage Research Institute bude na základe spoločnej dohody sídliť na

Fakulte humanitných a prírodných vied PU, čím sa zabezpečí tesnejšia spolupráca medzi inštitútom a univerzitou. Vedúci Katedry fyziky, matematiky a techniky Dr. h. c. doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, PhD. vyjadril vieru v prínos spolupráce aj v oblasti vedy a výskumu, „Začiatok spolupráce vnímam ako prvý krôčik k tomu, aby oddelenie matematiky potvrdilo aj do budúcnosti potenciál, ktorým disponuje a ktorý bude rozvíjať.“

Odborný asistent, Mgr. Ján Brajerčík, Ph.D., pôsobiaci na oddelení matematiky už s Lepage Research Institute spolupracoval, kedy pripravoval medzinárodnú letnú školu. „Na tomto medzinárodne uznávanom podujatí sa podieľame už od jeho začiatkov. Napríklad minulý rok sa do letnej školy v Starej lesnej prihlásilo 64 účastníkov z 24 krajín a tento rok bude prebiehať v auguste v Poprade.“

Andrea Čajová

DIANA MURDZIKOVÁ:

NIK BY SA NEMAL ZASTAVIŤ A SKONČIŤ S ROZVÍJANÍM, LEBO ŽIVOT NESTOJÍ, ŽIVOT PLYNIE...

Diana Murdziková – už takmer 20 rokov regionálna spravodajkyňa RTVS. „Mojím šťastím je, že žijem a pracujem v rodnom kraji, v mojom milovanom šarišskom regióne i meste, kde som sa narodila i študovala, v Prešove.“ Titul Mgr. získala na Gréckokatolíckej teologickej fakulte, najprv ešte ako UPJŠ, a potom na premenovanej Prešovskej univerzite.

Prečo práve táto škola?

Po Nežnej revolúcii bol všeobecný smäd po veciach, ktoré nám socialistické zriadenie nedovoľovalo vyhľadávať a zdokonaľovať sa v danom smere. Ale asi ako každý mladý človek chce ísť na školu, ktorá má prestíž alebo ponúka niečo, čo iné nemajú a to naša fakulta (GTF) pre mňa ponúkala – teológiu pre laikov. Pre mňa to bolo v čase pár rokov po páde režimu (študovala v rokoch 1992 – 1997) niečo, čo som mohla objavovať, spoznávať a študovať a z môjho okolia som bola jediná, ktorá som šla na teológiu. Dovtedy to boli len kňazi, teda budúci.

Ako sa teologička uplatňuje v televíznom svete?

Ako všetci ostatní kolegovia, ktorí skončili učiteľstvo či ekonomiku a robia spravodajstvo. Mala som však veľké šťastie, že som dostala ponuku z televízie, lebo práve hľadali človeka do náboženskej redakcie, ale v televízii každý začína v spravodajstve, to je najlepšia škola televíznej tvorby. Po skúšobnej dobe mi však môj šéfredaktor spravodajstva v Košiciach dal ponuku, aby som ostala v redakcii spravodajcov. Dlhú som neváhala a ostala som, lebo spravodajstvo, to je každý deň iný, vždy ste na inom mieste a s inými ľuďmi. Navyše novinárkou som sa chcela stať už od gymnaziálnych lavíc. Najdôležitejšie je si veriť; a budem citovať, že to, čo chceme od budúcnosti, nemáme volať snom, ale plánom, a teda môj plán mi aj s Božou pomocou a jeho smerovaním vyšiel. V prvých rokoch v televízii a v redakcii som mala na starosti dokonca cirkevné veci a s tým súvisiace témy, preto mi teológia prišla vhod.

Po organizačných zmenách sme sa všetci v redakcii však museli stať univerzálni, a tak sme všetci robili všetky témy. A tak je to dodnes. Jeden deň – ráno objavujete skryté tajomstvá zabudnutej stavby, poobede už hľadíte do očí ľudí, ktorí pre požiar stratili strechu nad hlavou a na večer pripravujete reportáž o premiére v divadle. Na ďalšie ráno čakáme na rozsudok v prípade prehmatov spoločnosti, úradov, ... zločinov všetkých druhov a poobede pátrate po úradníkovi, ktorý pochybil, a tak skomplikoval život obyvateľom mesta, ulice či celému regiónu.

Stretávate sa pri pracovnom nasadení aj so spolužiakmi a spomínate na študentské časy na Prešovskej univerzite?

Boli sme silný ročník a po škole sme sa dostali všade, mojím spolužiakom je aj pomocný biskup Milan Lach, ďalší spolužiaci – laici sú regionálni poslanci, šéfovia

samospráv, riaditelia škôl, učia na školách, pomáhajú cez Charitu núdnym a samozrejme tí najpočetnejší spolužiaci sú kňazi... vždy je to milé stretnúť spolužiaka – on pred kamerou ja s mikrofónom a diktafónom v ruke pred ním. Najprv si vymeníme aktuálne informácie, kde kto pôsobí, a potom sa venujeme už dohodnutej téme. Na spomienky na časy na univerzite je potom čas až pri osobných stretnutiach na káve. Rok 1992 – všetko bolo doslova v plienkach, ale musím povedať, že sme boli skromnejší, nemali sme PC, nemali sme mobily, wifi... celých 5 rokov sme sedeli v aule č. 1 a písali a písali do zošitov to, čo odznelo na prednáškach, skromná knižnica, neustále sme si museli všetko xeroxovať, aby sme sa mali z čoho učiť. Teraz keď sa na to pozriem, tak to malo svoje čaro, nemali sme žiadnu kaviareň

ako je to teraz, ale prajem to všetkým študentom, lebo práve pri minerálke či káve sa najlepšie filozofuje, a to patrí k životu študenta. A opäť najradšej spomínam na spolužiakov, doteraz vtedy začaté priateľstvá trvajú.

Ostalo niečo vo vašich spomienkach natrvalo z čias štúdia?

Vždy vo vás musí niečo ostať, ak máte to šťastie ako ja, že mi prednášali vzácní ľudia, muži viery, ktorí za svoj kríž na krku museli aj napriek tomu, že mali univerzitné tituly fárať v uránových baniach, trpieť hladom i chladom vo väzeniach. Boli to chodiace encyklopédie ľudskosti a samozrejme, že boli fachmani vo svojej špecializácii. Boli veľkorysí a ponúkali iný pohľad na získanú slobodu, boli trpezliví, lebo rany bičov režimu ich to naučili ešte viac... otec Ján Krajňák, o. Jozef Tóth, o. František Janhuba, o. Jiří Novotný, o. František Dancák, kancelárom fakulty bol aj nebohý biskup Ján Hirka, ktorý tiež medzi nás pravidelne prichádzal a povzbudzoval nás. Učil ma aj terajší metropolita arcibiskup Ján Babjak... Dovolím si povedať, že sme mali študentské šťastie na prednášajúcich. Od čias základnej školy som milovala históriu, a preto som mala zaľúbenie hlavne v dejinách, to mi ostalo. Neopakovateľná bola pre mňa starosloviččina... to sa inde študovať nedalo.

Odkaz mladým, budúcim absolventom...

Neviem, čo odkázať mladým, lebo aj sa ešte medzi nich počítam, ale asi len to, že skutočnú vieru musíte hľadať v sebe a vo svojom dialógu s Bohom, fakulta môže byť mostíkom, ktorý Vás navedie na to Tajomno. Skutočnú vieru objavíte vlastným životom, službou k blížnym a vlastnými pádmami a vtedy pocítite silu Božej ruky, ktorá Vás zdvihne z dna. Viem, že teraz fakulta už neponúka len štúdium teológie, ale aj iné odbory sú na výber, a tak je to dobré. Nik by sa nemal zastaviť a skončiť s rozvíjaním, lebo život nestojí, život plynie a nabaluje sa vždy novými pohľadmi, rodia sa noví ľudia, nové talenty...

AZU – AKTIVITA ZVYŠUJE ÚSPECH

„Nenechaj svoju bakalárku zapadnúť prachom!“

Myšlienka zrealizovať sériu podujatí – Nenechaj zapadnúť svoju bakalárku prachom vznikla ako ďalšia skvelá myšlienka, ktorá len potvrdzuje, že aktivita aj tentokrát zvyšuje úspech (AZU). Námet na projekt vznikol čisto spontánne „pri kávičke“ v kancelárii. :-D

O čo vlastne ide? Týmto projektom chceme pomôcť študentom, ktorí majú zaujímavú originálnu bakalársku prácu s potenciálom, ktorý ostáva často nepovšimnutý. Vieme, že máme na univerzite veľa šikovných študentov. Niekedy ich len treba nakopnúť a dať im možnosť pre sebarealizáciu. Cieľom nášho projektu je, aby doslova bakalárska práca študenta nezapadla prachom. Aby hodiny hľadania, písania a opravovania chybičiek neostali nepovšimnuté, ale práve naopak, aby sa ocenili. Ak sa študent rozhodne zapojiť do tohto projektu, získava tým úplne

sa rozhodli projekt zrealizovať. Naša dobrovoľníčka sa ponúkla so svojou bakalárskou prácou, aby ukázala študentom, že ak človek chce, dá sa naozaj všetko. A tak sme šli do toho s cieľom, aby bakalárka našej študentky skutočne nezapadla prachom.

Dňa 8. 3. 2016 sa uskutočnila beseda s názvom – „Nestaňme sa cukroholicmi“ na podnet bakalárskej práce: Rafinovaný cukor a jeho negatívne účinky na ľudský organizmus. Hostom besedy bola lekárka MvDr. Eja Čechová z Centra alternatívnej medicíny v Prešove. Beseda prebiehala v priestoroch – Unipocentrum PU v Prešove. Autorka bakalárskej práce viedla besedu s vopred pripravenými otázkami. Beseda dopadla na jednotku. :-D Fotoreport z tohto podujatia si môžete pozrieť na facebooku: AZU – Prešov – stáže praxe eventy.

A čo obohatilo autorku bakalárskej práce? Množstvo skúseností ako sú: publikácia článku svojej bakalárky, prepojenie teórie a praxe, možnosť moderovať, nové skúsenosti v oblasti organizácie podujatia, spoznávanie nových zaujímavých ľudí, vlastný plagát a hlavne, že NENECHALA SVOJU BAKALÁRKU ZAPADNÚŤ PRACHOM!!!

Na záver ti AZU projekt odkazuje: „Si aj ty aktívnym študentom Prešovskej Univerzity a máš za sebou úspešnú bakalársku prácu? Aj tebe je ťažko na duši zakaždým, keď si prezeráš svoju prácu ako si sama samučička leží na poličke? ZAPADÁ PRACHOM! Čo s tým? POĎ TO ZMENIŤ! Máme pre teba zaujímavú ponuku, pošli nám svoju prácu a my ju posunieme správnym smerom... Jediné aktívnou snahou niečo zmeniť, skutočne niečo zmeníš. Ak chceš, tak na svojej práci môžeš dodatočne veľa získať. Posunieme tvoju prácu odborníkom v praxi, zrealizujeme podujatie, ktoré bude len o tvojej bakalárke a ty môžeš vo svojom

NENECHAJ
SVOJU **BAKALÁRKU**
ZAPADNÚŤ **PRACHOM**

viac info na: PRESOV@AZU.SK

ďalšom výskume nadobudnúť ďalšie nové a nové skúsenosti. Neváhaj, napíš nám a zisti viac! Tvoje otázky a bakalárske práce očakávame na týchto mailoch: presov@azu.sk alebo doricova@azu.sk

Spísala: **Bc. Zuzana Varaliová**
(dobrovoľník v AZU – Prešov)

Ak sa študent rozhodne zapojiť do tohto projektu, získava tým úplne nové skúsenosti.

nové skúsenosti. Nehovoriac o tom, že sa tu prepojí aj teória s praxou, spoznáva nových zaujímavých ľudí, nadviaže možnú spoluprácu s potenciálnou organizáciou či konkrétnou osobou a mnoho ďalších skvelých skúseností, ktoré mu môžu byť kľúčikom pri otváraní jeho pravých dverí do budúcnosti.

Hovorí sa, že nič ti nemôže zabrániť v tvojom úspechu, ak raz kráčaš po stopách tej správnej cesty. A teda vedeli sme, že musíme študentom ukázať, že tá cesta existuje, a preto sme

očami študentov

PaF radio

Rádio PaF vzniklo už v roku 1968, pôvodne malo názov IRŠ – Internátne rozhlasové štúdio. V roku 1985 bolo premenované na IRŠ Rádio PaF, teda rádio pedagógov a filozofov, pretože spomínané fakulty boli prvé, ktoré na univerzite vznikli.

V rádiu sa vystriedalo niekoľko generácií, pričom hlasy, ktoré sa ozývali z našich internátnych búdok sa dostali aj do profesionálnych médií – Milan Zimnýkoval alias Junior, Milan Ambróz alias Mimo, Karol Farkašovský, Oli Džupinková, Ivana Bajerová atď.

Štruktúra vysielania sa mení každý rok. Snažíme sa vytvárať relácie rôzneho druhu. Slovenské a české hity si môžete vypočuť v relácii SLUČKA, alternatívu vám prináša UNDERVIBE, svoje vedomostné aj kultúrne znalosti si môžete zmerať v KLUBE

BITKÁROV. Klasickým prvkom v našej vysielacej štruktúre je relácia 4YOU, v ktorej vás informujeme o aktualitách rôzneho druhu, hráme si najnovšie hity, no základom tejto relácie sú vaše želanky a pozdravy.

Rádio PaF poskytuje študentom prax v rozhlasovej oblasti. Môžete sa k nám dostať prostredníctvom konkurzu. Pozície, ktorým sa môžete v rádiu venovať sú moderátor, vysielací technik, redaktor, hudobný dramaturg alebo rozpletač káblov, či leštič diplomov. Každoročne sa zúčastňujeme medzinárodnej súťaže Rádiorallye. Ide o prehliadku vysielania a tvorby internátnych a univerzitných rozhlasových médií. Rádio PaF sa každý rok umiestňuje na výborných priečkach.

V roku 2014 sme získali prvé miesto, minulý rok ocenenie za najlepšiu nahrávku celej súťaže. Tento rok sme titul za najlepšiu nahrávku obhájili, vyhralo ho naše živé vysielanie, konkrétne relácia RETROPARÁDA. Celkovo sme získali 2. miesto, pričom to prvé nás minulo len o jeden bod. Ak by ste sa niekedy chceli prísť pozrieť do nášho štúdia, sme na starom internáte za červenými koženými dverami.

SOCIÁLNY TRH

Dňa 16. marca 2016 sa v priestoroch Prešovskej univerzity v Prešove konal **Trh sociálnej práce**, ktorého účelom bolo prezentovať činnosť z oblasti sociálnej práce.

Predstavilo sa viacero organizácií, medzi ktorými svoju činnosť prezen-

tovali aj dobrovoľníci neformálnej skupiny SMILE, ktorá pôsobí na Právoslávnej bohosloveckej fakulte PU v Prešove. Spolu s dobrovoľníkmi boli v stánku aj doktorandi a vyučujúci z fakulty, ktorí taktiež prezentovali vedeckú a publikačnú činnosť a tak-

tiež život na fakulte.

Spomínaná akcia priniesla svoje ovocie. Bolo obdivuhodné sledovať, že sociálna práca a pomoc v meste Prešov a jeho okolí skutočne žije a má svoje miesto. Zoznámili sme sa s mnohými zaujímavými ľuďmi, vymenili si kontakty, a už teraz sa tešíme na budúcu spoluprácu s niektorými organizáciami!

Bc. Natália Stanková
Právoslávna bohoslovecká fakulta
PU v Prešove

PREDŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA NA CESTÁCH

(SPRÁVA Z ODBORNO-POZNÁVACEJ
EXKURZIE ŠTUDENTOV PEDAGOGICKEJ FAKULTY)

Počas jarných prázdnin, v dňoch 15. až 17. februára 2016, sa uskutočnila odbornopoznávacia exkurzia v rámci súvislej pedagogickej praxe pod vedením dr. M. Miňovej z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Exkurzie sa zúčastnili študenti denného aj externého štúdia programu Predškolská pedagogika (Mgr.) a cvičné učiteľky materských škôl z Prešova.

V prvý deň exkurzie nás čakal bohatý program, ktorý začal v Materskej škole v Tepličke nad Váhom. Po príchode do materskej školy účastníkov exkurzie privítala zástupkyňa ZŠ s MŠ. Po prehliadke priestorov zrekonštruovanej materskej školy nasledovala prednáška o jej histórii a súčasnosti, spojená s občerstvením a odbornometodickou diskusiou, ktorej ústrednou témou boli otázky pre manažment materskej školy. Exkurzia pokračovala návštevou materských škôl v Devínskej Novej Vsi v Bratislave, ktoré sú v súčasnosti zapojené do pilotného overovania Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2015). Tieto materské školy sú právnym subjektom a každá riaditeľka má pod svojím riadením niekoľko bývalých materských škôl, ktoré boli kedysi samostatne fungujúcimi. V materských školách nás privítali riaditeľky, učiteľky a deti folklórnym tanečným vystúpením. Mali sme možnosť vidieť interiér a exteriér obidvoch materských škôl. Pani riaditeľka si pre nás pripravila so svojimi kolegyňami workshopy, zamerané na plánovanie a realizovanie edukácie vo vybraných vzdelávacích oblastiach pilotne overovaného kurikula Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a svet práce, Umenie a kultúra – Hudobná výchova. Návšteva týchto materských škôl končila odbornometodickou diskusiou o pilotnom overovaní inovovaného

štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Prvý deň exkurzie sa uzavrel práve touto diskusiou. Druhý deň začal odbornou diskusiou o súčasných legislatívnych a kurikulárnych zmenách, dotýkajúcich sa materských škôl na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Privítali nás riaditeľka odboru základných škôl, Mgr. I. Kováčová a dr. V. Hajdúková. Dr. Hajdúková nám predstavila organizačnú štruktúru ministerstva, oboznámila účastníkov exkurzie so zmenami v legislatíve a zodpovedala manažérsko-organizačné otázky prítomných. Ďalšou zástavkou bola Štátna školská inšpekcia. V mene hlavnej školskej

inšpektorky vystúpila jej námestníčka pre úsek inšpekčnej činnosti, Ing. A. Vykydalová a dr. I. Uváčková. Tie prednášali o pôsobení a kompetenciách štátnej školskej inšpekcie a prezentovali zistenia z minulého roka v oblasti materských škôl. V tento deň sme navštívili ešte EDULAB, kde sme si mohli vypočuť najnovšie informácie v oblasti IKT a tieto technológie si aj vyskúšať. Dostali sme aj výbornú pomôcku – škôlka hrou. Druhý deň exkurzie sme ukončili návštevou Detského múzea v Bratislave.

Posledný deň sa niesol v duchu komparatívnej pedagogiky. Obsahom tohto dňa bola návšteva dvoch materských škôl v Dolnom Rakúsku. Prvou materskou školou bola Materská škola v obci Loimersdorf, ktorá je

súčasne materskou školou uplatňujúcou pedagogiku Márie Montessoriovej. V tejto materskej škole privítal účastníkov starosta obce, zástupca starostu, školská inšpektorka pre materské školy, riaditeľka materskej školy a deti z materskej školy kultúrnym vystúpením obohateným o predstavenie sa v slovenskom jazyku. Po úvodnom slove vystúpila riaditeľka s prednáškou o znakoch a špecifikách pedagogiky Márie Montessoriovej. Potom nasledovala prehliadka školy spojená s individuálnymi rozhovormi a pozorovaním. Návštevu ukončila odborná diskusia orientovaná na riadenie školy, spoluprácu s obcou a rodinou, špecifiká edukačného procesu a ďalšie otázky komparatívnej pedagogiky. Druhou zastávkou v Dolnom Rakúsku bola Materská škola v obci Orth na der Donau, v ktorej nás privítali deti a riaditeľka materskej školy kultúrnym vystúpením a predstavením školy. Po podrobnej prehliadke školy sa predmetom diskusie stalo financovanie materského školstva v Dolnom Rakúsku, plánovanie, projektovanie a programovanie edukačného procesu v tamojších kurikulárno-legislatívnych podmienkach. Veľká vďaka patrí organizátorke exkurzie, dr. Monike Miňovej z Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Exkurzia účastníkov obohatila po stránke zážitkovej, odbornej, manažérskej a pedagogickej. Zážitok a spomienka z tejto exkurzie bude pre študentov zaiste pomocou pri skladaní štátnicových skúšok rovnako ako pri realizovaní svojho povolania učiteľa/učiteľky v materskej škole v budúcnosti.

Bc. Matej Slováček
Foto: autor

SPOLOČNE STRÁVENÝ VÍKEND ŠTUDENTIEK GTF

To, čo študentov Prešovskej univerzity spája, sú často ich postoje, myšlienky, ale aj aktivity, ktoré dokáže ponúknuť akademická pôda rôznych fakúlt. Nie každá z aktivít sa ale koná v priestoroch tej-ktorej fakulty. Naopak. Aj využitie mimoakademického priestoru dokáže byť v mnohom podnetné a obohacujúce pri vytváraní spoločenských, v ktorých sa rozvíjajú vzťahy a priateľstvá. Tak tomu bolo aj 11. a 12. marca, kedy sa ponúkol študentom Gréckokatolíckej teologickej fakulty priestor na trávenie „*Študentskej víkendovky*“, ktorá sa uskutočnila na pútnickom mieste v Litmanovej. Ide o každoročnú duchovno-relaxačnú aktivitu GTF PU v Prešove na začiatku semestra. Každý, kto sa jej chcel zúčastniť, tak urobil v nádeji, že aj tento čas mu prinesie osôh do každodenného života. A práve nádej a milosť boli ústrednou témou celého dvojdnového stretnutia. Po vzájomnom kreatívnom spoznávaní

sa prostredníctvom zábavnej aktivity nasledoval duchovný program, ktorý bol spojený s účasťou na Službe vopred posvätených darov v miestnom chráme. Program doplnila spoločná úvaha, pri ktorej zaznelo povzbudenie pre mladých k tomu, aby sa modlili nie len za svoje rodiny doma, ale aj za svoje budúce rodiny, za svoje povolanie otca i matky či iné povolanie, v ktorom človek objaví Boží dotyk. Deň bol zakončený filmom „*War room*“, ktorý v sebe priniesol množstvo podnetných myšlienok. Ďalší deň nás už čakalo „*stúpanie*“ na Horu Zvir, ktoré bolo sprevádzané modlitbou krížovej cesty. Po pookriatí v „*Božej záhrade*“, v nádhernej prírode, nasledovala v útulnej zrubovej kaplnke modlitba posvätného ruženca a svätá liturgia, ktorú okrem nás – študentov navštívili aj ďalší pútnici či okoloidúci turisti. Posledné stretnutie sme strávili počúvaním katechézy, ktorá bola veľmi aktuálna, aj keď jej

myšlienka bola svetu predstavená už dávno. Ústrednou témou katechézy doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD., duchovného správcu GTF, bol obraz o Márnoträtom synovi, ktorý bol interpretovaný do súčasnosti. Zakončenie dňa sa nieslo v duchu kreatívnych a zábavných aktivít, ktoré pripravili študentky 3. ročníka v bakalárskom študijnom programe Animácia voľnočasových aktivít. Aj pôstny čas, počas ktorého sme prežili Študentskú víkendovku, ponúka množstvo príležitostí na akési pozastavenie sa nad životom. Hodnotíme vzťahy nielen medzi sebou navzájom, ale aj vzťah s Bohom. Má to svoj zmysel, pretože iba tak – v premýšľaní, v budovaní vzťahov dokážeme mať zo života skutočnú radosť. V tomto duchu sa pre nás spoločne strávený víkend stal skutočným obohatením, ale i záväzkom pre udržanie pokladu, ktorý sa volá priateľstvo.

Text: Bc. Jana Lukáčová
Foto: Júlia Kocureková

ŠTUDENTSKÁ STÁŽ V KRAKOWE

V dňoch od 14. 9. – 17. 9. 2016 štyri študentky Pravoslávnej bohosloveckej fakulty absolvovali študentskú stáž v Poľsku, v blízkosti mesta Krakov. Študentky navštívili centrum, ktoré nesie názov Bonifaterska Fundacja Dobroczyzna (Bonifaterská charitatívna nadácia), ktorá funguje na podobných princípoch ako Domovy sociálnych služieb u nás na Slovensku. Cieľom tejto organizácie je realizácia charitatívnej činnosti a starostlivosti, sociálnej pomoci,

rehabilitácie, ochrany a podpory zdravia klientov so zdravotným znevýhodnením. Študentky mali v priebehu spomenutých dní možnosť vidieť na vlastné oči, ako funguje sociálna práca v zahraničí a zároveň ich úlohou bolo vyskúšať si na vlastnej koži spoluprácu s klientom. Počas jednotlivých dní boli rozdelené do dielní, kde za pomoci sociálnych pracovníkov a terapeutov mohli vidieť aktivity klientov. Samé mali možnosť aktívne participovať na

jednotlivých terapiách, kde získali nemálo podnetných informácií tak od pracovníkov a terapeutov zariadenia, ako aj od samotných klientov. Samotná stáž bola pre študentky veľmi zaujímavá a poučná. Nielen, že uvideli iný kus sveta, ale ako samé priznávajú, mali možnosť nahliadnuť na sociálnu prácu aj inými očami, spoznali množstvo nových ľudí, získali nové skúsenosti a nadhľad.

Bc. Natália Stanková
Pravoslávna bohoslovecká fakulta
PU v Prešove

ŠTUDENTI FAKULTY MANAŽMENTU PU V PREŠOVE ČLENMI ORGANIZAČNÉHO TÍMU MANAŽÉROV SVETOVÉHO POHÁRA ŽIEN V ALPSKOM LYŽOVANÍ AUDI FIS WORLD CUP JASNÁ 2016

Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s organizátormi Svetového pohára žien v alpskom lyžovaní v Jasnej AUDI FIS WORLD CUP JASNÁ 2016 ponúkla študentom 3. ročníka Bc. stupňa študijného programu Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo a študentom 1. ročníka Mgr. stupňa študijného programu Manažment výnimočnú možnosť získať skúsenosti a odbornú prax prostredníctvom dobrovoľníckej práce na postoch manažérov v organizačnom tíme podujatia. Súčasťou tímu boli od 26. 2. 2016 do 7. 3. 2016 títo študenti:

1. rok Mgr. stupňa štúdia, ŠP Manažment

Bc. Patrik Smandra
Bc. Zuzana Smoradová
Bc. Dominika Ballóková
Bc. Simona Blahutová
Bc. Simona Onderčová
Bc. Jozef Rebjak
Bc. Jana Karpinská
Bc. Vladimír Tomašov
Bc. Lucia Kandová
Bc. Jozef Lörinc

3. rok Bc. stupňa štúdia, ŠP Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo

Beáta Gvothová
Mária Gajanová
Veronika Gregorovičová

Náplň ich práce súvisela s pridelením do konkrétnej komisie a patrilo do nej zvládanie koordinácie dobrovoľníkov v teréne, zabezpečenie ich ubytovania, stravovania, vybavovanie každodennej dopravy do strediska a späť do ubytovacieho zariadenia a taktiež na dennej báze vypracovávanie a zasielanie správ – tzv. REPORTOV. Niektorí si vyskúšali

prácu aj priamo v teréne ako napr. stráženie trate, či prácu manažéra komisie „commercial committee“, s každodenným kontaktom s pretekárkami (nácviok odovzdávania cien s možnosťou zúčastniť sa slávnostného žrebovania v Demänovskej jaskyni Slobody i zákulisie príprav celej finálnej scény, tzv. ceremony a ďalšie).

Aj napriek veľkému fyzickému i psychickému vypätiu bol najväčšou odmenou pre zúčastnené študentky a študentov pozitívny ohlas od ľudí, ktorí si prišli vychutnať Svetový pohár v Jasnej a získanie cenných skúseností práce manažéra pri riešení krízových situácií.

Jedným z účastníkov dobrovoľníckeho tímu bol aj Bc. Patrik Smandra, ktorý sa s nami podelil o svoje osobné zážitky i pracovné skúsenosti. Z jeho slov vyberáme:

„**Očakávaná. Nervozita. Nevedomosť. V znamení týchto pocitov sa niesli moje prvé skúsenosti s dobrovoľníckou praxou na World cup Jasná 2016.**“ hovorí Bc. Patrik Smandra.

„Prvý deň spočíval v zoznamovaní sa s manažérskym tímom, ďalšie v mapovaní terénu a predovšetkým s oboznamovaním sa s náplňou prá-

ce, ktorá nás čakala. Moja práca, a zároveň práca môjho tímu spočívala v strážení trate. Tridsať strážcov bolo rozmiestnených po trati systematicky tak, aby sa nenarušila práca žiadneho člena organizačného tímu.

Medzi moje hlavné úlohy patrila administratíva registrácia každého člena, komunikácia s nimi, vedenie evidencie, informovanie

o strave, ubytovaní, uniformách či akreditácii, no najdôležitejšie bolo, aby som ustriehol, či sú všetci rozmiestnení na svojich stanoviskách tak, ako majú byť a či každý vie, čo má robiť. Vedúci tímov nám na pravidelných poradách oznamovali ďalšie čiastkové pokyny.“ dodáva Bc. Patrik Smandra. „Jednou zo zaujímavých skúseností bola pre mňa porada Akadémie ozbrojených síl s policajtmi, ktorí nám ukázali únikové zóny v prípade bombového útoku či iných neočakávaných udalostí, ktoré by si vyžadovali evakuáciu návštevníkov svetového pohára. Tieto informácie som potom tlmočil členom svojho tímu na večerných poradách. Niektoré situácie si vyžadovali operatívne riešenia. Tie boli potrebné

hlavne vtedy, keď sa na poradách objavili sťažnosti na niektorých členov, ktorí si svoje úlohy neplnili dostatočne a ja som sa musel uchýliť ku kompromisom a ústupkom, ktoré by zabránili konfliktom vo vnútri tímu. Vtedy sa najviac osvedčil ľudský, no razantný manažérsky prístup, pretože členovia tímu boli vo vekovom rozpätí 17 – 81 rokov, čo si v niektorých prípadoch vyžadovalo ústupky a trpezlivosť aj z mojej strany. Najkritickejším momentom bola sobota, 5. marec, kedy sa kvôli zlému počasiu preteky presúvali. Mali sme veľké šťastie, že sa počasie na druhý deň umúdrilo a celé úsilie tak nevyšlo nazmar. Keď si pri poslednom prekročení cieľa vydýchla aj Preteková komisia, mohol som si

s dobrým pocitom užívať pozitívnu spätnú väzbu ako na svoju prácu, tak na prácu môjho tímu. Som veľmi rád, že mi Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove umožnila zažiť organizáciu a manažovanie tejto udalosti na vlastnej koži. Práve na takejto akcii som si mohol vyskúšať svoje schopnosti a vedomosti v praxi. Určite stojí za to vyskúšať si dobrovoľnícku prácu manažéra aj v budúcnosti.“ ukončil Bc. Patrik Smandra.

RNDr. Jana Mitriková, PhD.
KTHM PU v Prešove

Bc. Patrik Smandra
študent FM PU 1. roč. Mgr. stupňa
autori fotografií: študenti, ktorých
mená sú uvedené vyššie

ŠTUDENTSKÁ VEDECKÁ KONFERENCIA S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU

Poznávame svet všetkými zmyslami

Päť základných zmyslov nám umožňuje žiť plnohodnotný život. Pomocou zmyslov sme schopní prijímať z okolia informácie, triediť ich, spracovávať, a tak môžeme vnímať a spoznávať svet a neustále rozvíjať

naše poznatky. Tieto myšlienky boli základom stretnutia, ktoré sa konalo hneď prvý týždeň letného semestra medzi budúcimi učiteľmi.

V dňoch 17. – 19. februára 2016 sa na pôde Pedagogickej fakulty konala študentská vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou s názvom **Poznávame svet všetkými zmyslami**. Konferenciu zorganizoval vedecký krúžok študentov „Vedko“ pod záštitou doc. R. Bernátovej a dr. H. Kochovej. Konferencie sa zúčastnili okrem študentov a učiteľov z Prešova aj študentky a pedagógovia z Opole, Racibórze a Noweho Saczu v Poľsku. Konferenciu otvorila dekanica Pedagogickej fakulty, doc. J. Burgerová. Po úvodnom príhovore boli prezentované príspevky, ktoré sa stali teoretickým východiskom pre ďalšie pokračovanie konferencie. Deň bol ukončený spoločným večerom, počas

ktorého účastníci pri neformálnych rozhovoroch navzájom spoznávali život študentov a učiteľov v partnerskej krajine.

Nasledujúce dopoludnie sa pod vedením organizátorov konali workshopy, zamerané na jednotlivé ľudské zmysly. Zúčastnení mohli na vlastnej koži zažiť aktivity a čerpať námety na didaktické prostriedky, využiteľné pri práci s deťmi v predškolskom a mladšom školskom veku. Popoludnie sa nieslo v téme konferencie – poznávame Prešov všetkými zmyslami. Neoficiálny charakter malo aj večerné študentské stretnutie pri spoločenských hrách. Posledný deň sa niesol vyslovením záverov konferencie. Hmotným výstupom tohto stretnutia bude spoločná poľsko-slovenská metodická publikácia, ktorá bude slúžiť nielen študentom, ale aj učiteľom v materských a základných školách pri práci s deťmi a ich poznávaní sveta všetkými zmyslami.

Bc. Zuzana Plančáková
Bc. Miroslava Porubská
Foto: Peter Holdok

MARCEL NEMEČ Z FAKULTY ŠPORTU ZLEPŠIL SLOVENSKÉ HALOVÉ REKORDY V KATEGÓRII MASTERS V BEHOCH NA 800M A 1500M

Odborný asistent FŠ PU v Prešove PhDr. Marcel Nemeč, PhD. reprezentujúci atletický klub Obalservis Košice, štartoval v halovej sezóne 2016 na dvoch významných atletických podujatiach v kategórii Masters.

Po minuloročnom štarte na augustových Majstrovstvách sveta veteránov v Lyone v behu na 1 500m usilovne pokračoval v tréningovej príprave a po prechode do vekovej kategórie nad 45 rokov zúročil tréningovú prípravu do zisku titulu halového majstra Slovenska a zlepšenia hodnoty dvoch slovenských rekordov.

V bratislavskej športovej hale Elán sa konali 21. 2. 2016 Halové Majstrovstvá Slovenska v atletike veteránov, kde nastúpil v behu na 800m a časom 2:12,58 vybojoval

v konkurencii zahraničných pretekárov titul halového Majstra Slovenska a vytvoril nový halový slovenský rekord. O dva týždne neskôr 4. 3. 2016 reprezentoval na veteránskych medzinárodných majstrovstvách Maďarska a v budapeštianskej Sypa aréne, kde nastúpil v behu na 1 500m. V tesnom finiši s maďarským bežcom vybojoval druhé miesto v čase 4:38,13, čo predstavuje zlepšenie doterajšieho halového slovenského rekordu.

Andrea Čajová

VODNÉ PÓLO

Priebežné výsledky a umiestnenia družstiev Slávia PU v sezóne 2015/2016

Sezóna 2015/2016 sa začala v októbri 2015. Jednotlivé družstvá stoja po odohraní základných skupín nasledovne: Družstvo kadetov U17, ktoré vedie trénerská dvojica Novosad a Horváth skupina 5 až 9 bojuje o najlepšie umiestnenie.

Družstvo Starších žiakov U15 vedené trénerskou dvojicou Novosad a Horváth sa zo základnej časti z druhého miesta prebojovalo na MS SR medzi štyri najlepšie družstvá o medailové umiestnenia.

Družstvo mladších žiakov U13 s trénerskou dvojicou Knap a Líška zo základnej časti sa prebojovalo medzi šesť družstiev do finálovej časti o majstra SR.

Družstvo 11-ročných U11 je v základnej časti na druhom mieste a zasiahne do finálovej časti na MS SR.

Oddiel Slávia PU Prešov trénuje a využíva bazén a športoviská PU Prešov, atletický ovál aj posilňovňu. Mládežnícke kolektívy v týchto podmienkach dosahujú dobré výsledky, ktorými reprezentujú TJ Slávia PU a mesto Prešov.

Autor textu: Peter Novosad

ÚČINKOVANIE ŠACHOVÉHO KLUBU SLÁVIA PU PREŠOV „A“ DRUŽSTVA V 2. LIGE D V LIGOVEJ SEZÓNE 2015 – 2016

V sezóne 2015 – 2016 účinkovalo „A“ družstvo šachového klubu Slávia PU v Prešove v 2. lige D. Od postupu do vyššej súťaže bolo vždy základným cieľom v súťaži zachrániť sa. Ale v tejto sezóne sme sa umiestňovali na vedúcich priečkach (dokonca na 1. mieste počas niekoľkých kôl) a už po 7. kolách sme vedeli, že dovtedy dosiahnutý počet bodov nám zaistil zotrvanie v súťaži. V súťaži hralo 12 družstiev. Keďže počet zostupujúcich závisí od výsledkov vyšších líg (Extraliga, 1. liga Východ) na záchranu je potrebné obsadiť minimálne 9. miesto z 12 družstiev. Súťaž sa hrala v sobotu a nedeľu raz za mesiac, v sobotu od 10.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. Súťažná partia zvykne trvať minimálne 4 hodiny, ale nezriedka hráči bojujú aj 5 hodín.

Kapitánom družstva bol Stanislav Pastir. Šachová klubovňa sídli na 9. poschodí v študovni vysokoškolského internátu na Ulici 17. novembra, kde sa hrávajú aj ďalšie ligy, menšie víkendové šachové turnaje a žiacke ligy.

2. liga mala prvé dvojkoľo 17. 10. 2015 a 18. 10. 2015 a posledné dvojkoľo 12. 3. 2016 a 13. 3. 2016. V súťažnej sezóne 2015 – 2016 naše družstvo bolo v hre dokonca o postup, v 8. kole 13. 2. 2016 sme však nešťastne prehrali

li s družstvom Spišská Stará Ves SKM CVC 3,5 : 4,5, a tým sme sa prepadli na 3. miesto.

V 2. lige D hrali túto sezónu tieto družstvá : Bardejov BSK B, Košice Dynamo DPMK, Veľké Kapušany Energetik, Košice 1. ŠK, Prešov PSK Dason, Stará Ľubovňa SO ŠKM B, Prešov Slávia PU, Spišská Stará Ves SKM CVC, Košice TJ Slávia TU D, Prešov Tatran Šachová škola ISM, Košice TJ Slávia UPJS C, Sabinov ŠK B.

V súťaži sme obsadili 2. miesto a celkovo sme dosiahli 25 bodov. Z toho 8 výhier, 1 remízu a 2 prehry.

V tejto sezóne hrali svoje partie títo hráči s individuálnym výsledkom:

Jonáš Dujava 1 b. zo 6 partíí, Stanislav Pastir 5 b. z 9 partíí, Marcel Presalovič 7 b. zo 7 partíí, Adam Novotný 3 b. zo 7 partíí, Michal Vrábel 8,5 b. z 11 partíí, Ivana Sedláková 8 b. z 11 partíí, Benjamín Beluš 2,5 b. zo 4 partíí, Martin Liščinský 2 b. zo 4 partíí, Patrik Derfiňák 1,5 b. zo 4 partíí, Peter Rak 2 b. z 2 partíí, Ján Sabol 8 b. z 10 partíí, Artúr Nandráži 3 b. zo 6 partíí, Matej Jakubík 4 b. zo 4 partíí, Jana Liščinská 2 b. z 3 partíí.

Tabuľka podľa poradia

Por.	Družstvo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	TB1	TB2	TB3
1	Bardejov BSK B	*	4	5	4½	3	4½	6	5½	5½	6	5	5	28	54,0	0
2	Prešov Slávia PU	4	*	3½	6	6½	5½	2½	7	6	6	5	5½	25	57,5	0
3	Spišská Stará Ves SKM CVC	3	4½	*	5½	2½	4½	4½	4½	3½	4½	4½	4½	24	46,0	0
4	Veľké Kapušany Energetik	3½	2	2½	*	5½	4	4½	6	2½	8	4½	7	19	50,0	0
5	Košice TJ Slávia TU D	5	1½	5½	2½	*	3½	2½	5½	3½	6	4½	6	18	46,0	0
6	Košice TJ Slávia UPJS C	3½	2½	3½	4	4½	*	5½	3½	5	5	4	4½	17	45,5	0
7	Sabinov SK B	2	5½	3½	3½	5½	2½	*	3	5½	2½	4½	4½	15	42,5	0
8	Prešov PSK Dason	2½	1	3½	2	2½	4½	5	*	5½	2	5½	5	15	39,0	0
9	Košice 1.SK	2½	2	4½	5½	4½	3	2½	2½	*	4	3½	6½	13	41,0	0
10	Košice Dynamo DPMK	2	2	3½	0	2	3	5½	6	4	*	3	7	10	38,0	0
11	Prešov Tatran Šachová škola ISM	3	3	3½	3½	3½	4	3½	2½	4½	5	*	3	7	39,0	0
12	Stará Ľubovňa SO SKM B	3	2½	3½	1	2	3½	3½	3	1½	1	5	*	3	29,5	0

Výsledky Slávie PU Prešov:

- kolo 17. 10. 2015: Bardejov BSK B – Slávia PU Prešov: 4 – 4
- kolo 18. 10. 2015: Veľké Kapušany Energetik – Slávia PU Prešov: 2 – 6
- kolo 7. 11. 2015: Košice 1SK – Slávia PU Prešov: 2 – 6
- kolo 8. 11. 2015: Košice Dynamo DPMK – Slávia PU Prešov: 2 – 6
- kolo 5. 12. 2015: Prešov PSK – Slávia PU Prešov: 1 – 7
- kolo 6. 12. 2015: Slávia PU Prešov – Prešov Tatran Šachová škola ISM: 5 – 3
- kolo 24. 1. 2016: Sabinov SK B – Slávia PU Prešov: 5,5 – 2,5
- kolo 13. 2. 2016: Slávia PU Prešov – Spišská Stará Ves SKM CVC: 3,5 – 4,5
- kolo 14. 2. 2016: Slávia PU Prešov – Stará Ľubovňa SO SKM B: 5,5 – 2,5
- kolo 12. 3. 2016: Slávia PU Prešov – Košice TJ Slávia TU D: 6,5 – 1,5
- kolo 13. 3. 2016: Slávia PU Prešov – Košice TJ Slávia UPJS C: 5,5 – 2,5

V tejto sezóne bolo „A“ družstvo dôstojným súperom pre ostatné družstvá a nechýbalo málo a postúpili by sme do 1. ligy Východ, čo by určite všetkých potešilo a bol by to veľký úspech. Ak sa však stavba „A“ družstva výrazne nezmení, do budúcnosti môžeme pomýšľať aj na účinkovanie vo vyššej súťaži.

Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do práce družstva i celého klubu, organizačným pracovníkom a rozhodcom a samozrejme samotným hráčom za ich výkony, bojovnosť i obetavosť.

Ivana Sedláková

